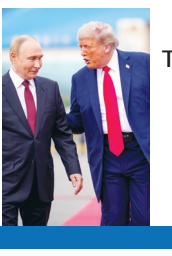
η σημερινη
Της Κυριακής

18.10.2026

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΚΑΛΑ • ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΑΡ. 15378 ΤΙΜΗ €2 | www.simerini.com

Η συμφωνία Τραμπ - Πούτιν και ο αντίκτυπος στις τιμές των καυσίμων

ΣΕΛΙΔΕΣ **24-25**

ΕΝΩ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΖΗΤΑ ΓΙΑ ΜΟΕ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΑΚΣΑΖ

ΚΑΛΠΑΖΕΙ... Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΑΤΤΙΛΑ ΣΤΟ ΜΠΟΓΑΖΙ

Εγκαταστάσεις για θαλάσσια drones και άλλα οπλικά συστήματα, κέντρο διοίκησης, σύστημα φωτοβολταϊκών και επέκταση αποβάθρας ΣΕΛΙΔΕΣ **8-9**

«ΤΡΙΠΛΟ ΧΤΥΠΗΜΑ» ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

ΓΟΝΑΤΙΖΟΥΝ ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

Πώς πετρελαιοειδή (+25,8%), ηλεκτρισμός (+11,2%) και νερό (+9,6%) καίνε την τσέπη

ΣΕΛΙΔΑ **22**

Μια επίκαιρη ιστορική αναδρομή για την καταγωγή των Τουρκοκυπρίων ΣΕΛΙΔΑ **13**

ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ», ΟΠΛΑ ΣΤΟ ΑΚΕΛ, ΨΕΥΤΟ-ΥΠΟΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΟ...

Τα μυστικά κονδύλια Μόσχας και Σόφιας προς το ΚΚΕ

Σοβιετικά αρχεία 1954-1981 αποκαλύπτουν χρήματα, ασυρμάτους, τζιπ και μυστικές ομάδες ΣΕΛΙΔΕΣ **10-11, 12**

ΒΑΡΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Φωτιά το πετρέλαιο, «νεροπίστολο» οι φοροελαφρύνσεις

ΣΕΛΙΔΑ **23**

ΖΩΗ ΣΤΟ ΤΡΟΧΟΚΑΘΙΣΜΑ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Τα ναρκωτικά, η φυλακή και η στιγμή που είπε «Παναγιώτη, ξύπνα»

ΣΕΛΙΔΕΣ **18-19**

ΣΤΗΝ 1Η ΘΕΣΗ ΤΑ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ

Ένας στους τέσσερεις θανάτους στην Κύπρο συνδέεται με τον καρκίνο

ΣΕΛΙΔΑ **15**

ΑΥΞΗΣΗ 7,9% ΣΤΙΣ ΤΙΜΕΣ

Όνειρο απατηλό η απόκτηση κατοικίας

ΣΕΛΙΔΕΣ **4-5**

8 ΣΤΑ 10 ΙΑΤΡΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Στο έλεος της αναπηρίας... και της αδιαφορίας

ΣΕΛΙΔΕΣ **2-3**

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Από τον Τζέφερσον στον Κοραή και η Ελλάδα ως «σπουδαίος σύμμαχος» των Ην. Πολιτειών
ΣΕΛΙΔΑ **7**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
Οι επείσακτοι θαυμαστές του Ερντογάν και το σιωπητήριο της κυβέρνησης
ΣΕΛΙΔΑ **5**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΦΑΙΣΤΟΣ
Ο κόσμος αλλάζει: Πολυπολικό σύστημα, μεγάλες δυνάμεις και εθνική στρατηγική
ΣΕΛΙΔΑ **26**

ΘΕΣΗ

Αγκαλιές διχοτόμησης...

Οι κινήσεις επαναπροσέγγισης είναι θεμιτές όταν γίνονται για την απαλλαγή των Κυπρίων από την κατοχή και την επανενσωμάτωση του σύνοικου στοιχείου στην Κυπριακή Δημοκρατία. Και όχι όταν οργανώνονται για την εμπέδωση της διχοτόμησης διά της αναγνώρισης του ψευδοκράτους ως ισότιμου συνιστώντος κράτους με πολιτική ισότητα, την οποία οι Τούρκοι μεταφράζουν ως χωριστή κυριαρχία. Ερώτημα: Ποιο είναι το μήνυμα της συνάντησης του Προέδρου Χριστοδουλίδη με τον κατοχικό ηγέτη στην Πύλα; Της απελευθέρωσης ή της εν δυνάμει συμπροεδρίας και της διχοτόμησης;

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΘΕΣΗ

Επειδή περί επαναπροσέγγισης ο λόγος, επισημαίνουμε τα εξής: Για να συνυπάρξουν Γαλλία και Γερμανία, η ναζιστική Γερμανία ντιήθηκε, πλήρωσε πάσης φύσεως κόστος και κατέστη δημοκρατική χώρα. Στη δική μας περίπτωση, μας καλούν να εμπλεκόμαστε σε επαναπροσέγγιση, κατά την οποία, όμως, η φασιστική Τουρκία, όχι μόνο συγγνώμη δεν ζητά, όχι μόνο δημοκρατική δεν γίνεται, αλλά αξιώνει να επιβάλει διά των όπλων μια διχοτομική λύση με συνώνυμες έννοιες όπως είναι η ομοσπονδία, η συνομοσπονδία και τα δύο κράτη.

Και ο Πρόεδρος, αφού δοκίμασε τη διπλωματία των καφέδων στην Ουγγαρία με τον Μητσοτάκη και τον Ερντογάν, τώρα επιδίδεται στην πολιτική της φιέστας στην Πύλα, η οποία δεν είναι μόνο χωριό δικοινοτικό, αλλά και περιοχή στην οποία ο Αττίλας έχει προελάσει εντός της «νεκρής ζώνης». Στο δε ύψωμα, όπου γίνονται «τα πανηγύρια της ειρήνης», δεσπόζει η κατοχή.

Ποιο είναι, λοιπόν, το μήνυμα του φεστιβάλ της ειρήνης και του Προέδρου; Θα είναι η ειρήνη προϊόν της απελευθέρωσης και δη της πλήρους αποχώρησης του Αττίλα και της αποκατάστασης της παραβιασθείσας εννόμου τάξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως αυτή προέκυψε από την τουρκική εισβολή, ή θα είναι η νομιμοποίηση της διχοτόμησης; Δεν έχουμε ακούσει σε τέτοιες φιέστες να γίνεται λόγος για απελευθέρωση και δημοκρατία. Ούτε κιχ για την αποχώρηση του Αττίλα. Χαλά το κλίμα. Το μόνο που τονίζεται είναι η νομιμοποίηση των τετελεσμένων της εισβολής, μέσω του γεωγραφικού, πληθυσμιακού και διοικητικού διαχωρισμού της Κύπρου, όπως τον ενεπνεύσθη το 1956 ο Νιχάτ Ερίμ, με τη βοήθεια των Βρετανών.

Συνεπώς, κ. Πρόεδρε, πού οδηγούν είτε τα ΜΟΕ είτε οι δικοινοτικές φιέστες; Στη δημιουργία δύο χωριστών κρατικών συνειδήσεων. Διότι, είτε εκουσίως είτε ακουσίως, ακόμη και όταν αγκαλιάζονται οι συμμετέχοντες στα επαναπροσεγγιστικά της Πύλας και αλλού, δεν είναι το ενιαίο κράτος και τη βελτίωσή του μέσω του κεκτημένου που επιδιώκουν. Το αντίθετο, η όποια ειρήνη οικοδομείται στα νεκροταφεία της κατοχής. Και το σημερινό ψευδοκράτος θα γίνει νόμιμος συνεταίρος σε μια ομοσπονδία συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, με εκ περιτροπής Προεδρία. Προς τι, λοιπόν, οι χαρές και τα πανηγύρια; Για τη νομιμοποίηση των τετελεσμένων της εισβολής και τη διχοτόμηση;..

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976
Εκδότης και Συνιδρυτής: **Κώστας Ν. Χατζηκωστής**
Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: **Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)**

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: **Χρύσανθος Τσουρούλλης**
Βοηθός Αρχισυντάκτης: **Ανδρέας Κόκκινος**
Advertising Specialist: **Καρολίνα Νεοκλέους**
Λειτουργός Εμπορικού: **Ελισάβετ Ηρακλέους**
Brand Manager: **Σωτήρης Κυριάκου**
Δημιουργικό: **Χάρης Κατσιάμης**
Ιδιοκτησία: **Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ**
Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: **22580580**,
Φαξ: **22580518**
Εμπορικό Τμήμα: **22580513, 22580491, 22580487,** Φαξ: **22580455**
Ιστοσελίδα: **www.simerini.com**
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **sintaxi@simerini.com**
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.
Εκτύπωση: **MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD**
Διανομή: **Kronos Public Ltd**

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ.

PDF EDITION
ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ **«Σ»** ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο **www.simerini.com.cy**

8 ΣΤΑ 10 ΙΑΤΡΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΕΝΔΕΙΞΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Στο έλεος της αναπηρίας... και της αδιαφορίας

Μόλις 531 από τα 2.588 καταχωρισμένα ιατρεία του ΓεΣΥ δηλώνονται προσβάσιμα, χωρίς επίσημη πιστοποίηση ή επιτόπιους ελέγχους

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Σοβαρές καταγγελίες για εμπόδια που αντιμετωπίζουν άτομα με αναπηρία στην προσπάθειά τους να επισκεφθούν ιατρεία συμβεβλημένα με το Γενικό Σύστημα Υγείας φιάνουν στην Ομοσπονδία Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου. Απουσία κατάλληλων χώρων στάθμευσης, ανελκυστήρες που δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν τροχοκαθίσματα και κτήρια χωρίς τις απαιτούμενες υποδομές συνθέτουν, σύμφωνα με τις καταγγελίες, μια πραγματικότητα που δυσχεραίνει την πρόσβαση ασθενών σε υπηρεσίες υγείας.

Μιλώντας στη «Σημερινή», ο εκπρόσωπος Τύπου της ΟΣΑΚ, Δημήτρης Λαμπριανίδης, περιέγραψε περιστατικό που καταγγέλθηκε στην Ομοσπονδία, όταν πολίτης επιχείρησε να βοηθήσει ασθενή σε τροχοκάθισμα να επισκεφθεί ιατρείο του ΓεΣΥ. Σύμφωνα με την καταγγελία, στο κτήριο δεν υπήρχαν κατάλληλες υποδομές προσβασιμότητας, ούτε επαρκείς διευκολύνσεις στάθμευσης, με αποτέλεσμα ο πολίτης να αναγκαστεί να αφήσει το όχημά του σε δρόμο με διπλή κίτρινη γραμμή, προκειμένου να βοηθήσει τον ασθενή να αποβιβαστεί.

Όταν επέστρεψε στο αυτοκίνητό του, διαπίστωσε ότι του είχε επιβληθεί εξώδικο πρόστιμο για παράνομη στάθμευση.

> **Ο ΟΑΥ έχει ήδη ενσωματώσει στις νέες συμβάσεις που συνάπτει με παρόχους ειδική πρόνοια για τη συμμόρφωσή τους με την ισχύουσα νομοθεσία και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των υπηρεσιών του ΓεΣΥ στα άτομα με αναπηρία**

«Ο άνθρωπος ένιωθε ότι ήταν αναγκασμένος να παρανομήσει για να μπορέσει να εξυπηρετηθεί και να εξυπηρετήσει τον φίλο του, ο οποίος ήταν σε τροχοκάθισμα», ανέφερε ο κ. Λαμπριανίδης, προσθέτοντας ότι όταν ο πολίτης διαμαρτυρήθηκε στο ιατρείο, του ανέφεραν ότι η έλλειψη υποδομών οφείλεται στην παλαιότητα του κτηρίου.

«Δεν αφορά μόνο τα άτομα με αναπηρία»

Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο της ΟΣΑΚ, αντίστοιχα παράπονα υποβάλλονται συχνά στην Ομοσπονδία, ιδιαίτερα από ασθενείς μεγαλύτερης ηλικίας, οι οποίοι δυσκολεύονται να προσεγγίσουν ιατρεία λόγω της έλλειψης κοντινών χώρων στάθμευσης.

«Το πρόβλημα δεν αφορά μόνο τα άτομα με αναπηρίες. Αφορά πολύ περισσότερους συνανθρώπους μας, οι οποίοι δεν μπορούν να περπατούν μεγάλες αποστάσεις», σημείωσε, υπογραμμίζοντας ότι η πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας αποτελεί βασικό ανθρώπινο δικαίωμα.

Ο κ. Λαμπριανίδης θέτει παράλληλα ζήτημα ευθύνης του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, υποστηρίζοντας ότι οι υπηρεσίες του ΓεΣΥ οφείλουν να παρέχονται χωρίς διακρίσεις. Όπως ανέφερε, οι πάροχοι που στεγάζονται σε ακατάλληλα κτήρια θα πρέπει είτε να προχωρήσουν στις αναγκαίες μετατροπές είτε, εφόσον αυτό δεν είναι

εφικτό, να μεταστεγαστούν σε προσβάσιμους χώρους.

Ένα στα πέντε ιατρεία δηλώνεται ως προσβάσιμο σε ΑμεΑ

Την έκταση του προβλήματος αναδεικνύουν και τα στοιχεία του δημόσιου καταλόγου παρόχων του ΓεΣΥ για τον Σεπτέμβριο του 2026. Από τις 2.588 καταχωρισμένες διευθύνσεις ιατρείων προσωπικών και ειδικών ιατρών, μόλις 531, ποσοστό 20,5%, φέρουν την ένδειξη «Προσβάσιμο για ΑμεΑ».

Στα ιατρεία προσωπικών ιατρών το ποσοστό ανέρχεται στο 28,9%, ενώ στα ιατρεία ειδικών ιατρών περιορίζεται στο 17,4%. Σε επίπεδο επαρχιών, η Αμμόχωστος παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό, 31%, ενώ η Πάφος το χαμηλότερο, με 17,3%.

Ξεκαθαρίζεται, ωστόσο, ότι η συγκεκριμένη ένδειξη δεν αποτελεί επίσημη πιστοποίηση προσβασιμότητας, καθώς δεν διευκρινίζονται τα κριτήρια με τα οποία χαρακτηρίζεται ένα ιατρείο προσβάσιμο, ούτε προκύπτει ότι η σχετική δήλωση έχει επιβεβαιωθεί μέσω επιτόπιου ελέγχου από αρμόδιο φορέα. Πρόκειται, συνεπώς, για καταχωρημένη πληροφορία προσβασιμότητας και όχι έγκριση από κάποιον αρμόδιο φορέα.

Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο πως και τα 531 ιατρεία που φέρουν τη σχετική ένδειξη είναι πράγματι πλήρως προσβάσιμα.

Σχολιάζοντας τα στοιχεία, ο κ. Λαμπριανίδης χαρακτήρισε την εικόνα απαράδεκτη, τονίζοντας ότι ακόμη και εάν τα ποσοστά ανταποκρίνονται πλήρως στην πραγματικότητα, παραμένουν εξαιρετικά χαμηλά. Κατά τον ίδιο, η προσβασιμότητα θα πρέπει να ξεπερνά το 90%, ποσοστό το οποίο χαρακτήρισε ως το ελάχιστα αποδεκτό.

Λαμπριανίδης: «Να συνεργαστεί ο ΟΑΥ με το ΕΤΕΚ για ελέγχους»

Ιδιαίτερη έμφαση δίνει ο εκπρόσωπος της ΟΣΑΚ στην ανάγκη δημιουργίας ενός αποτελεσματικού μηχανισμού ελέγχου και επιβεβαίωσης της προσβασιμότητας των ιατρείων.

Διευκρινίζει ότι δεν αναμένει από τον ίδιο τον ΟΑΥ να διαθέτει εξειδικευμένη τεχνογνωσία σε θέματα κτηριακής προσβασιμότητας. Αντιθέτως, εισηγείται συνεργασία με το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) και ανάθεση των αναγκαίων ελέγχων σε κατάλληλους ειδικούς, ώστε να επιβεβαιώνεται ότι οι υποδομές που δηλώνονται ως προσβάσιμες πληρούν πράγματι τις προβλεπόμενες προδιαγραφές.

«Δεν περιμένουμε από τον ΟΑΥ να έχει τεχνογνωσία στα θέματα προσβασιμότητας κτηρίων», ανέφερε, υπογραμμίζοντας ότι η έλλειψη τεχνικής εξειδίκευσης δεν αναιρεί, κατά την άποψή του, την ευθύνη του Οργανισμού να διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση των δικαιούχων στις υπηρεσίες υγείας.

ΟΑΥ: Νέες συμβατικές πρόνοιες, αλλά όχι αρμοδιότητα πιστοποίησης

Απαντώντας στη «Σημερινή», ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας γνωστοποίησε ότι έχει ήδη ενσωματώσει στις νέες συμβάσεις που συνάπτει με παρόχους ειδική πρόνοια για τη συμμόρφωσή τους με την ισχύουσα νομοθεσία και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των υπηρεσιών του ΓεΣΥ στα άτομα με αναπηρία.

Η πρόνοια αφορά τόσο τις υποδομές όσο και τον αναγκαίο εξοπλισμό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις αρμόδιες Αρχές, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η ενσωμάτωσή της και στις υφιστάμενες συμβάσεις, στο πλαίσιο της σταδιακής ανανέωσής τους.

Ο ΟΑΥ διευκρινίζει, ωστόσο, ότι ο έλεγχος και η πιστοποίηση της συμμόρφωσης των υποστατικών με τις τεχνικές και κτηριακές προδιαγραφές προσβασιμότητας δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του.

Όπως επισημαίνει, σε περίπτωση που ενημερωθεί επισήμως από τις κατά νόμο αρμόδιες Αρχές, δηλαδή τους ΕΟΑ, ότι συγκεκριμένο υποστατικό δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες προδιαγραφές, δύναται να εξετάσει τη λήψη διοικητικών ή και συμβατικών μέτρων.

Παράλληλα, υπογραμμίζει ότι οι απαιτήσεις της νομοθεσίας περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών εφαρμόζονται στους παρόχους ανεξάρτητα από το εάν περιλαμβάνονται ειδικά στις συμβάσεις τους με το ΓεΣΥ.

Σε εξέλιξη νομοθετικές αλλαγές και επαφές με αρμόδιες Αρχές

Σύμφωνα με τον ΟΑΥ, βρίσκεται σε εξέλιξη η αναθεώρηση του σχετικού κανονιστικού πλαισίου, ενώ αναμένεται και η ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας για την αδειοδότηση και λειτουργία ιατρείων, οδοντιατρείων και εργαστηρίων. Τα σχετικά προσχέδια περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, πρόνοιες για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία.

Παράλληλα, ο Οργανισμός προγραμματίζει επαφές με τους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης και το Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα εξασφάλισης πληροφοριών για τη συμμόρφωση των υποστατικών των συμβεβλημένων παρόχων με την εφαρμοστέα νομοθεσία και να αξιολογηθεί κατά πόσον απαιτούνται πρόσθετα μέτρα.

Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων που πραγματοποιούνται υπό την αιγίδα της Επιτρόπου, η Οργάνωση Παραπληγικών Κύπρου έχει ήδη υποβάλει εισηγήσεις για ελάχιστα κτηριακά κριτήρια προσβασιμότητας, ενώ το Υπουργείο Υγείας έχει διαβιβάσει κατάλογο αναγκαίου εξοπλισμού ανά κατηγορία παρόχου.

Το ζητούμενο, πλέον, είναι πώς οι προβλεπόμενες υποχρεώσεις θα μεταφρασιούν σε ουσιαστικούς ελέγχους και πραγματικές συνθήκες προσβασιμότητας. Διότι, όσο η εικόνα περιορίζεται σε δηλώσεις καταχωρισμένες σε έναν ηλεκτρονικό κατάλογο, χωρίς ανεξάρτητη επιβεβαίωση, παραμένει ανοιχτό το ερώτημα κατά πόσον οι δικαιούχοι με αναπηρία μπορούν πράγματι να έχουν ισότιμη πρόσβαση στο σύνολο των υπηρεσιών του ΓεΣΥ.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotouc@sigmalive.com

Όλο και πιο μακριά το όνειρο της κατοικίας

Το έλλειμμα 39.000 σπιτιών και η αύξηση 7,9% στις τιμές

Η απόκτηση κατοικίας μετατρέπεται σε ολοένα δυσκολότερη υπόθεση για σημαντική μερίδα των πολιτών στην Κύπρο, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εντοπίζει σοβαρές αδυναμίες στη στεγαστική πολιτική της χώρας. Την ίδια ώρα, τα νεότερα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας καταγράφουν επιτάχυνση των αυξήσεων στις τιμές των ακινήτων, δημιουργώντας πρόσθετες πιέσεις σε νέους, οικογένειες και νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα.

Στην Έκθεση Χώρας για το 2026, η Κομισιόν διαπιστώνει ότι η Κύπρος εξακολουθεί να διαθέτει περιορισμένο απόθεμα κοινωνικής και προσιτής στέγης, ενώ η πολιτική κοινωνικής ενοικιαζόμενης κατοικίας βρίσκεται ακόμη σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η εκτίμηση ότι η χώρα παρουσιάζει έλλειμμα προσφοράς περίπου 39.000 κατοικιών, παρά την αυξημένη κατασκευαστική δραστηριότητα των τελευταίων ετών. Πρόκειται για εκτίμηση των στεγαστικών αναγκών που επικαλείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει μελέτης του Κοινού Κέντρου Ερευνών της ΕΕ.

Την ίδια ώρα, η ευρωπαϊκή έκθεση αναδεικνύει μια σημαντική αντίφαση. Ενώ η κατασκευή νέων κατοικιών αυξάνεται και οι επενδύσεις στον τομέα παραμένουν υψηλές, η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή στέγη εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, ιδιαίτερα για όσους εξαρτώνται από την αγορά ενοικίου.

Σχεδόν ανύπαρκτη η κοινωνική ενοικιαζόμενη κατοικία

Ένα από τα σημαντικότερα ευρήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αφορά την απουσία ανεπτυγμένου συστήματος κοινωνικής ενοικιαζόμενης στέγης.

Σύμφωνα με την έκθεση, οι κατοικίες κοινωνικού ενοικίου αντιστοιχούν σε ποσοστό κοντά στο μηδέν του συνολικού οικιστικού αποθέματος στην Κύπρο, όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανέρχεται περίπου στο 8%.

Σημειώνεται ότι η κυπριακή στεγαστική πολιτική επικεντρωνόταν ιστορικά στην ενίσχυση της ιδιοκατοίκησης, μέσω επιχορηγήσεων και σχεδίων αγοράς κατοικίας, αντί στη δημιουργία ενός εκτεταμένου αποθέματος κοινωνικών κατοικιών προς ενοικίαση.

Παράλληλα, διαπιστώνονται κενά στην επίσημη παρακολούθηση του τομέα. Όπως αναφέρεται, τα δημοσιευμένα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας δεν περιλαμβάνουν ολοκληρωμένη καταγραφή του ποσοστού κοινωνικών κατοικιών στο συνολικό απόθεμα, ούτε συγκεντρωτικό αριθμό των μονάδων που διαχειρίζονται κρατικοί φορείς, όπως ο Κυπριακός Οργανισμός Ανάπτυξης Γης.

Αυξήθηκαν κατά 7,9% οι τιμές κατοικιών

Την εικόνα των αυξανόμενων πιέσεων επιβεβαιώνουν τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2026 ανήλθε στις 105,46 μονάδες, παρουσιάζοντας ετήσια αύξηση 7,9% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025.

Σε τριμηνιαία βάση, η αύξηση διαμορφώθηκε στο 2,4%, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι ανοδικές πιέσεις συνεχίστηκαν και κατά τους τελευταίους μήνες της εξεταζόμενης περιόδου.

Ο δείκτης για τις νέες κατοικίες ανήλθε στις 105,73 μονάδες, ενώ για τις υφιστάμενες κατοικίες στις 105,10 μονάδες. Η ετήσια αύξηση 7,9% αποτελεί επιτάχυνση σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2026, όταν η αντίστοιχη μεταβολή είχε περιοριστεί στο 3,4%.

Αξίζει να αναφερθεί πως τα στοιχεία αφορούν τις μεταβολές στις τιμές συναλλαγών κατοικιών και όχι τις ζητούμενες τιμές στις αγγελίες ακινήτων, ενώ ο δείκτης περιλαμβάνει τόσο καινούργια όσο και μεταχειρισμένα οικιστικά ακίνητα.

Η συνεχής αύξηση των τιμών δυσκολεύει ακόμη περισσότερο όσους θέλουν να αγοράσουν κατοικία, καθώς χρειάζονται περισσότερα χρήματα, ιδιαίτερα εάν δεν έχουν αρκετές αποταμιεύσεις για την προκαταβολή.

Η διαφορά ανάμεσα σε αγοραστές και ενοικιαστές

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώνει ότι υπάρχει σημαντική διαφορά ανάμεσα στην αγορά και την ενοικίαση κατοικίας. Ειδικότερα, η αγορά κατοικίας έχει γίνει γενικά πιο προσιτή την τελευταία δεκαετία, καθώς τα εισοδήματα αυξήθηκαν περισσότερο σε σχέση με τις τιμές των ακινήτων. Αντίθετα, η ενοικίαση κατοικίας έχει γίνει πιο δύσκολη οικονομικά.

Επίσης, τα ενοίκια έχουν αυξηθεί ταχύτερα από τις τιμές αγοράς κατοικιών, αντανακλώντας τις πιέσεις που δημιουργούν η αυξημένη ζήτηση και η περιορισμένη προσφορά ακινήτων για μακροχρόνια μίσθωση. Παρά τις πιέσεις, σε εθνικό επίπεδο το ενοίκιο αντιστοιχούσε κατά μέσο όρο στο 22% του εισοδήματος των νοικοκυριών το 2025, ποσοστό αντίστοιχο με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Ωστόσο, η εικόνα αλλάζει σημαντικά για τις ομάδες με χαμηλότερα εισοδήματα. Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, στα νοικοκυριά με εισοδήματα κάτω από το 60% του εθνικού διάμεσου εισοδήματος, το ενοίκιο απορροφούσε το 28,3% του εισοδήματος, ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος ανερχόταν στο 33,5%.

Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι περιοχές όπως η Λεμεσός παρουσιάζουν αισθητά μεγαλύτερες πιέσεις από τον εθνικό μέσο όρο. Τα δεδομένα καταδεικνύουν ότι η στεγαστική κρίση δεν επηρεάζει με τον ίδιο τρόπο όλους τους πολίτες, καθώς η οικονομική δυνατότητα, η περιοχή διαμονής και το καθεστώς ιδιοκτησίας διαφοροποιούν σημαντικά την επιβάρυνση.

> **Τα ενοίκια έχουν αυξηθεί ταχύτερα από τις τιμές αγοράς κατοικιών**

Ένας στους οκτώ με καθυστερήσεις στις υποχρεώσεις

Ανησυχητική είναι και η εικόνα που προκύπτει από τις καθυστερήσεις στις οικονομικές υποχρεώσεις των νοικοκυριών.

Σύμφωνα με την Κομισιόν, το 12% του πληθυσμού στην Κύπρο ζούσε το 2025 σε νοικοκυριά που αντιμετώπιζαν καθυστερήσεις στην αποπληρωμή στεγαστικών δανείων, στην καταβολή ενοικίων ή στην εξόφληση λογαριασμών κοινής ωφέλειας. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν 9,2%.

Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Σ», πρόκειται για έναν σύνθετο δείκτη οικονομικής δυσχέρειας, ο οποίος δεν αφορά αποκλειστικά καθυστερήσεις στεγαστικών δανείων ή ενοικίων, αλλά περιλαμβάνει και απλήρωτους λογαριασμούς.

Η σύγκριση κατατάσσει την Κύπρο μεταξύ των χωρών με ιδιαίτερα αυξημένες δυσκολίες έγκαιρης εξυπηρέτησης των συγκεκριμένων υποχρεώσεων.

Πίνακας 1 – Η Κύπρος σε σύγκριση με την Ευρωπαϊκή Ένωση

Δείκτης	Κύπρος	ΕΕ
Κοινωνική ενοικιαζόμενη στέγη	Σχεδόν 0%	8%
Πολίτες που ζουν σε μεγαλύτερες κατοικίες από τις ανάγκες τους	70%	33%
Καθυστερήσεις σε δάνεια, ενοίκια ή λογαριασμούς	12%	9,2%
Μέσο ποσοστό εισοδήματος για ενοίκιο	22%	Περίπου 22%
Ποσοστό εισοδήματος για ενοίκιο στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος	28,3%	33,5%

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τα στοιχεία του άρθρου. Οι δείκτες αφορούν διαφορετικές περιόδους.

Πίνακας 2 – Η άνοδος στις τιμές των κατοικιών

Δείκτης	Τιμή
Ετήσια αύξηση Α΄ τριμήνου 2026	+3,4%
Ετήσια αύξηση Β΄ τριμήνου 2026	+7,9%
Τριμηνιαία αύξηση Β΄ τριμήνου 2026	+2,4%
Γενικός Δείκτης Τιμών Κατοικιών	105,46 μονάδες
Δείκτης νέων κατοικιών	105,73 μονάδες
Δείκτης υφιστάμενων κατοικιών	105,10 μονάδες

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Β΄ τρίμηνο 2026. Προκαταρκτικά στοιχεία.

Την κοινωνική διάσταση του προβλήματος αναδεικνύει και η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης 2025 της Στατιστικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με την οποία 167.000 κάτοικοι, ποσοστό 17,1% του πληθυσμού, βρίσκονταν σε κίνδυνο φτώχιας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Ο δείκτης δεν αφορά αποκλειστικά τη στέγαση, αλλά καταγράφει τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει σημαντικό μέρος του πληθυσμού.

Το παράδοξο με τις μεγάλες και άδειες κατοικίες

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία για την αξιοποίηση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Κύπρος διαθέτει το υψηλότερο ποσοστό κατοικιών που θεωρούνται μεγαλύτερες από τις ανάγκες των νοικοκυριών που τις κατοικούν.

Περίπου το 70% του πληθυσμού ζουν σε κατοικία, η οποία, βάσει των ευρωπαϊκών στατιστικών κριτηρίων, διαθέτει περισσότερους χώρους απ' όσους απαιτούνται για τη σύνθεση του νοικοκυριού. Ο αντίστοιχος μέσος όρος στην ΕΕ βρίσκεται στο 33%.

Το στοιχείο δεν σημαίνει ότι οι κατοικίες αυτές είναι κενές ή άμεσα διαθέσιμες προς ενοικίαση. Αναδεικνύει, ωστόσο, την ανομοιόμορφη κατανομή των διαθέσιμων οικιστικών χώρων. Παράλληλα, η Επιτροπή συνδέει μέρος των χαρακτηριστικών της αγοράς με την αξιοποίηση ακινήτων ως επενδυτικών ή εξοχικών κατοικιών.

Την ίδια στιγμή, η βραχυχρόνια μίσθωση παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη. Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή έκθεση, οι καταγεγραμμένες καταχωρίσεις σχεδόν διπλασιάστηκαν μεταξύ 2023 και 2026, με περισσότερα από 9.000 εγγεγραμμένα ακίνητα και σχεδόν 40.000 κλίνες.

Η Κομισιόν επισημαίνει ότι η αξιοποίηση κατοικιών για βραχυχρόνια φιλοξενία περιορίζει τη διαθέσιμη προσφορά για μακροχρόνια στέγαση, ιδιαίτερα στις τουριστικές περιοχές.

Αύξηση στις άδειες οικοδομής

Παρά τις διαπιστώσεις για ανεπαρκή προσφορά, η οικοδομική δραστηριότητα παρουσιάζει ισχυρή άνοδο. Σύμφωνα με στοιχεία που εξασφάλισε η «Σ» από τη Στατιστική Υπηρεσία, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2026 εκδόθηκαν 4.401 άδειες οικοδομής, έναντι 3.399 κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2025.

> **Το 12% με καθυστερήσεις σε δάνεια, ενοίκια ή λογαριασμούς**

Η αύξηση ανήλθε στο 29,5%, ενώ ο αριθμός των οικιστικών μονάδων που προβλέπουν οι άδειες αυξήθηκε κατά 67,8%. Συγκεκριμένα, οι άδειες του πρώτου εξαμήνου αφορούσαν 11.100 οικιστικές μονάδες, έναντι 6.616 την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Ωστόσο, η έκδοση οικοδομικής άδειας δεν ισοδυναμεί με ολοκλήρωση ή παράδοση κατοικίας. Επιπλέον, η αύξηση της συνολικής προσφοράς δεν διασφαλίζει από μόνη της ότι οι νέες μονάδες θα διατεθούν σε τιμές προσιτές για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.

Πρόσθετη πίεση ασκεί το κόστος κατασκευής, καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας για το δεύτερο τρίμηνο του 2026 δείχνουν ετήσια αύξηση 4,9% στον Δείκτη Τιμών Παραγωγού στις Κατασκευές, ενώ ο Δείκτης Παραγωγής αυξήθηκε κατά 1,1%.

Οι δύο δείκτες καταγράφουν διαφορετικές πλευρές της οικοδομικής δραστηριότητας, ωστόσο αναδεικνύουν ότι το κόστος των κατασκευαστικών εργασιών εξακολουθεί να αυξάνεται.

Τα κυβερνητικά σχέδια

Η Κυβέρνηση επιχειρεί να αντιμετωπίσει τις στεγαστικές πιέσεις μέσω σχεδίων επιχορήγησης, πολεοδομικών κινήτρων και αύξησης της προσφοράς προσιτών κατοικιών.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Σ», εντός του 2026 βρίσκονται σε τροχιά υλοποίησης από τον ΚΟΑΓ 244 οικιστικές μονάδες προς πώληση σε προσιτή τιμή και 192 προς προσιτό ενοίκιο.

Παράλληλα, τον Δεκέμβριο του 2025 εξαγγέλθηκε σχέδιο ανέγερσης περίπου 500 κατοικιών σε κρατική γη, συνολικού κατασκευαστικού κόστους 70 εκατομμυρίων ευρώ, σε Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα και Πάφο.

Οι κατοικίες αυτές προγραμματίζεται να διατεθούν έναντι προσιτού ενοικίου, με έμφαση στους νέους και στις οικογένειες με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.

Στις κυβερνητικές παρεμβάσεις περιλαμβάνεται επίσης το σχέδιο «Ανακαινίζω – Ενοικιάζω», το οποίο επιδιώκει να επαναφέρει κενές ή αδρανείς κατοικίες στην αγορά μακροχρόνιας μίσθωσης, παρέχοντας οικονομικά κίνητρα στους ιδιοκτήτες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει τις συγκεκριμένες προσπάθειες, επισημαίνοντας όμως ότι απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση της κοινωνικής ενοικιαζόμενης στέγης και αποτελεσματικότερη παρακολούθηση των αποτελεσμάτων.

Το ζητούμενο, επομένως, δεν περιορίζεται στον αριθμό των μονάδων που εξαγγέλλονται ή προγραμματίζονται, αλλά επεκτείνεται στον χρόνο παράδοσής τους, στα πραγματικά ενοίκια και στις εισοδηματικές κατηγορίες που τελικά θα ωφεληθούν.

ΑΠΟΨΗ “ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Οι επείσακτοι θαυμαστές του Ερντογάν και το σιωπητήριο της κυβέρνησης

Προσφάτως, ο Ερντογάν κάλεσε τους Τούρκους να κατακτήσουν την Ευρώπη. Απευθύνθηκε στους Τούρκους που ζουν στην Ευρώπη λέγοντας: «Πηγαίνετε να ζήσετε σε καλύτερες γειτονιές. Οδηγήστε καλύτερα αυτοκίνητα. Ζήστε στα καλύτερα σπίτια. Μην κάνετε τρία, αλλά πέντε παιδιά. Επειδή εσείς είστε το μέλλον της Ευρώπης. Αυτό θα είναι η καλύτερη απάντηση στις αδικίες εναντίον σας».

Μπορεί οι Βρυξέλλες να βρίσκονται πολύ μακριά από την Τουρκία για να μπορέσει να επιβάλει ο Ερντογάν, με τον τρόπο που ξέρει, την πολιτική του θέληση, η αλαζονική του συμπεριφορά όμως καταδεικνύει το απύθμενο θράσος να εκλαμβάνει τον ευρωπαϊκό χώρο ως έδαφος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Αυτή η εξελισσόμενη πραγματικότητα αποδεικνύει το πόσο μεστή ευσεβοποθιομών και κατ' επέκτασιν ανεδαφική υπήρξε η στρατηγική «εξημερώσεως του θηρίου» μέσω της εντάξεως της Τουρκίας στην ΕΕ με την παράλληλη επίλυση των Ελληνοτουρκικών και του Κυπριακού. Αν, επίσης, ήταν τραγελαφικό το επιχείρημα που αρχικώς προεβάλλετο ότι η διαδικασία εντάξεως της Τουρκίας θα οδηγήσει αναποδράστως στον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας και στον εκδημοκρατισμό του πολιτικού συστήματος σήμερα το τραγελαφικό εξελίχθηκε σε κωμικοτραγικό, χωρίς όλοι εκείνοι οι επείσακτοι θαυμαστές και εξάλλως χειροκροτητές του Ερντογάν να αισθάνονται έστω και την ελαχίστη ευθύνη αξιοπρεπείας να πουν δημοσίως ένα «κάναμε λάθος».

Δυστυχώς αυτοί που για έτη λοιδορούσαν το δόγμα του μακροχρόνιου αγώνα για απελευθέρωση μετέτρεψαν με τα στρατηγικά τους ελλείμματα το Κυπριακό σε μακροχρόνιο, αφού είναι οι πρώτοι που έδωσαν το πλεονέκτημα στην Τουρκία να μεταθέτει τον χρόνο σε στρατηγικό της σύμμαχο. Η πολιτική κατευνασμού αντί να μειώσει, ενίσχυσε τον τουρκικό ηγεμονικό αναθεωρητισμό.

Σήμερα, στον ευρωπαϊκό χώρο κυριαρχεί το αντιτουρκικό αίσθημα καθιστώντας το έδαφος πρόσφορο προκειμένου να καταγγελθεί η Τουρκία για μιαν αλυσίδα θεμάτων που παραβιάζουν τους όρους της ενταξιακής της πορείας, με σκοπό τη λήψη σκληρών μέτρων.

Τέτοιες συγκυρίες δεν διαρκούν για πάντα. Έρχονται και παρέρχονται. Αν δεν αξιοποιηθούν εγκαίρως, τότε εξαιμίζεται το πλεονέκτημα που παρέχει ο χρόνος. Κατά το παρελθόν, οι Ευρωπαίοι εταίροι προσπαθούσαν να κρυφτούν πίσω από την Ελλάδα και την Κύπρο προκειμένου να αναστείλουν την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας. Σήμερα έχουν αντιστραφεί οι όροι. Η Κυπριακή Δημοκρατία κρύβεται για να μην εκτεθεί. Κρύβεται για να μη χαλάσει η δυναμική και το «καλό κλίμα» των συνομιλιών (sic). Ενώ στον ευρωπαϊκό χώρο, η Τουρκία εκτίθεται και απομονώνεται, στο εσωτερικό η κυπριακή Κυβέρνησις άρχισε προεκλογική εκστρατεία στέλλοντας διεθνώς αγχωτικά μηνύματα μέσω των οποίων εκλιπαρεί για επανέναρξη των συνομιλιών.

Η Τουρκία εισήλθε σε έναν πολιτικοδιπλωματικό πόλεμο, με κράτη-μέλη της Ε.Ε. με απρόβλεπτες συνέπειες. Ο Ερντογάν μετέφερε ανερυθριάστως τον προεκλογικό του αγώνα στον ευρωπαϊκό χώρο, με νεοοθωμανική νοοτροπία, ασύμβατη με τον ευρωπαϊκό κοινοτικό πολιτισμό. Στη Λευκωσία, όμως, η κυβέρνησις σήμανε έντεχνο σιωπητήριο. Ενώ στην

ηπειρωτική Ευρώπη προσπαθούν να αποτρέψουν την μετατροπή των κρατών τους σε πεδίο ασκήσεως τουρκικής πολιτικής, η κυβέρνησις δεν διαμαρτυρήθηκε καθόλου για τις παράνομες επισκέψεις από τον Πρόεδρο της Τουρκίας στο κατεχόμενο από τον τουρκικό στρατό έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι κυβερνήσεις παρακολουθούν αμήχανα χωρίς να έχουν σχέδιο διαχειρίσεως του αντιτουρκικού ξεσπάσματος της Ευρώπης και, το χειρότερο, κάποιοι κυβερνητικοί κύκλοι, συντηρώντας τις εμμονές τους, εκλαμβάνοντας τον Ερντογάν ως προοδευτικό ηγέτη.

Η Τουρκία δεν φαίνεται μόνο να χάνει το τραίνο προς την Ε.Ε. αλλά είναι και δική της συνειδητή πολιτική η παραμονή της στον προθάλαμο χωρίς να επείγεται για άμεση ένταξη.

Συνεπώς, είναι προφανές ότι η πολιτική του Ελσίνκι (1999) για Αθήνα και Λευκωσία, προκειμένου να στηριχθεί η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας, όχι μόνο δεν απέδωσε αλλά απεδείχθη παταγώδης αποτυχία. Η Τουρκία αντί να γίνει πιο δημοκρατική έγινε πιο αυταρχική και αντί να γίνει πιο φιλική στα Ελληνοτουρκικά έγινε πιο επιθετική. Στη δε ευρωπαϊκή της πορεία δίνει την εντύπωση ότι δεν θα ενταχθεί αυτή στην Ευρώπη αλλά η Ευρώπη θα προσχωρήσει σε αυτήν.

Η τρέχουσα κρίσις στις ευρωτουρκικές σχέσεις προσφέρει ένα νέο πρίσμα προς επαναξιόλογηση. Σε αντίθετη περίπτωση θα παραμείνουμε δέσμιοι των ψευδαισθήσεων, τις οποίες συντηρεί εν πολλοίς ο ξένος παράγοντας που εμπλέκεται στο Κυπριακό, προκαλώντας εκβιαστικό φόβο ως προς τον στρατηγικό επαναπροσδιορισμό έναντι του εθνικού μας θέματος. Αποτελεί καταστροφικό ευσεβοποθισμό να επιμένουν κάποιοι κύκλοι ότι η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας θα είναι καταλύτης για την επίλυση του προβλήματος, την ίδια στιγμή που η νυν πολιτική ηγεσία στην Άγκυρα συνειδητώς απομακρύνει τη χώρα από την ΕΕ. Η αδυναμία επαναδιατυπώσεως της στρατηγικής στο Κυπριακό σε σχέση με τα Ευρωτουρκικά εγκλωβίζει την ελληνική πλευρά σε αδιέξοδο. Οποιαδήποτε εμμονή στην ήδη αποδεδειγμένη ως αποτυχούσα στρατηγική σημαίνει σιωπηρή αποδοχή της διαιωνίσεως του κατοχικού καθεστώτος.

Ο GSI και μέτρημα Ισχύος του Ελληνισμού

ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

Φωτογραφία Δευτέρας, 9ης Μαρτίου 2026, στην αεροπορική Βάση της Ε.Φ. «Ανδρέας Παπανδρέου στην Πάφο, Εμμανουέλ Μακρόν της Γαλλίας, Νίκος Χριστοδουλίδης της Κύπρου, Κυριάκος Μητσοτάκης της Ελλάδος, μπροστά από το νέο γαλλικό μαχητικό ελικόπτερο της Εθνικής Φρουράς. Τώρα, μετά από οκτώ μήνες, Γαλλία, Ελλάδα, Κύπρος μαζί στον GSI...

ΠΡΟΦΑΝΩΣ ήγγικεν η ώρα της αναμέτρησης, με το πιο κρίσιμο των επόμενων ημερών στις θάλασσές μας. Τις οποίες ορέγεται και απαιτεί η νεο-οθωμανική επεκτατική βουλιμία της Τουρκίας. Επίκεντρο, ο πασίγνωστος πλέον στις καθημερινές ειδήσεις προφερόμενος Τζι-Es-Αϊ: GSI = Great Sea Interconnector. Η απόφαση για την πόντιση του υποθαλάσσιου καλωδίου ηλεκτρικής σύνδεσης Κύπρου - Κρήτης. Επιχείρηση υψίστης ενεργειακής σπουδαιότητας. Και γι' αυτό χρηματοδοτούμενη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με τις εκπεφρασμένες ευλογίες και τη δεδηλωμένη υποστήριξη των ΗΠΑ. Με άμεσα πρωταγωνίστριες, συνεργές επί του πεδίου, την Ελλάδα, την Κύπρο, τον Ισραήλ. Και επί το έργον εν θαλάσσει εκτελέστρια τη Γαλλία.

-Ένανti όλης αυτής της συμμαχικής συνεργασίας για ένα καλώδιο «υποθαλάσσιας ομοχειρίας», της ΕΕ, των ΗΠΑ, της Γαλλίας, του Ισραήλ, της Ελλάδος και της Κύπρου, μόνο... κώλυμα η αξιώνουσα να δώσει «κυριαρχικώς» την άδειά της, η Τουρκία τού επί 24ετία Μονοκράτορα Ερντογάν. Ώστε, καθώς προσδοκά, να καταχυρώσει παγκοσμίως την επεκτατική πλεονεξία της και να αναγορευτεί «με κκοτσιάνι» αφέντρα των θαλασσών και του Αιγαίου μας!

ΑΡΑ, λοιπόν, το αποτέλεσμα της εξελισσόμενης αναμέτρησης δύναται να προβλεφθεί ως προϊόν της βούλησης και των χειρισμών που θα επιδείξουν για τα συμφέροντά τους οι κυβερνήσεις που μετέχουν στον παρόντα συσχετισμό των αντίπαλων επί του συγκεκριμένου ζητήματος δυνάμεων:

- Θα καταφέρει, άραγε, η Τουρκία να επιβάλει την θέλησή της έναντι του συνασπισμού όλων των άλλων;

- Μήπως θα μεθοδευτεί η υλοποίηση κάποιας διπλωματικής φόρμουλας συμβιβασμού κατά τρόπον που αφ' ενός να ολοκληρωθεί το έργο και, αφ' ετέρου, να περισώζεται και το γόητρο της Τουρκίας;

- Ή, μήπως συντρέχουν πλέον περιστάσεις, ώστε να ολισθήσουν τα πράγματα στα άκρα και να τολμήσει η Άγκυρα «ν' ανοίξει την πόρτα του φρενοκομείου»;

Αλλ' αυτές ακριβώς οι παρούσες περιστάσεις ορίζονται από ένα σαφές ανισοζύγιο δυνάμεων. Το οποίο δεν επιτρέπει στην Τουρκία αβλαβώς να επιμείνει ώς το τέλος παριστάνοντας τον «τσαμπουκά».

- Στις μέρες μας, όπου ήδη οι κανόνες του Διεθνούς Δικαίου υποσκελίζονται δυστυχώς από τους κανόνες των «εξάσφαιρων ρεβόλβερς του Φαρ Ουέστ», η Τουρκία βλέπει και γνωρίζει ότι και οι απέναντί της διαθέτουν ισάξια «εξάσφαιρα». Με ικανότητες και βούληση για την έγκαιρη και αποτελεσματική χρήση τους.

- Και είναι μάλλον βέβαιο ότι ο πολυχρονεμένος στην 24ετή μονοκρατορία του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν δεν έχει αίφνης απολέσει τις πραγματιστικές του φρένες. Ως αναγνωρισμένος, μάλιστα, παλαιόθεν υπό του Ντόναλντ Τραμπ, «διεθνούς εμβέλειας σκακιστής», δεν προβλέπεται να κάνει τώρα την λάθος κίνηση με κίνδυνο να χάσει «και τ' αβγά και το καλάθι».

- Κι επειδή είναι κατ' εξοχήν θαλάσσια η... σκακιέρα τώρα, επί του πεδίου των υδάτων τον πρώτον λόγο τον έχουν, προφανώς, οι εκατέρωθεν παρούσες δυνάμεις του Πολεμικού Ναυτικού. Με πρώτιστης και καθοριστικής σημασίας την στρατηγική βούληση και αποφασιστικότητα των νυν κυβερνώντων εκάστου των εμπλεκομένων κρατών. Αναπολώντας βεβαίως τις παλαιές οθωμανικές κατακτητικές δόξες, ο επίδοξος νεο-οθωμανισμός της Άγκυρας επιδόθηκε επιδεικτικά στην ονοματοδότηση των πλοίων του με ονόματα οθωμανών σουλτάνων, κουρσάρων και ναυάρχων του 15ου αιώνα, όπως «Κεμάλ Ρεΐς», «Ορούτς Ρεΐς», μέχρι του μοιραίου έσχατου το

> **Σήμερα, το πολιτικο-κομματικό μας σύστημα δεν παρέχει σε κανέναν Ετζεβίτ και σε κανέναν Ερντογάν την ελπίδα ότι θα του ξαναπροσφερθεί κάποιο νέο Πέντεμιλι και αυτό είναι, πάνω απ' όλα, το μέγιστο μακροχρόνιο επίτευγμα των εν ζωή γενεών των Ελλήνων της Κύπρου, της Ελλάδος και της Διασποράς**

1909 «Αβδούλ Χαμίτ» κ.ο.κ.

- Αλλά τώρα ξέρουν ότι ήδη τα πράγματα είναι δυσκολότερα για τους «κουρσάρους» τους απ' ό,τι τον Αύγουστο 2020, παραδείγματος χάριν. Ήταν τότε η φρεγάτα τους TCG F-247 Kemal Reis, η οποία εξαναγκάστηκε να φύγει τραυματισμένη από την «επακούμβηση» που υπέστη από την φρεγάτα μας, την ΛΗΜΝΟ F-451, την οποία πέτυχε η επιδεξιότητα του γενναίου εκείνου ψηλέα αντιπλοίαρχου Ιωάννη Σαλιάρη, 12.8.2020, σαράντα μίλια από το Καστελλόριζο. Είναι σαφώς δυσκολότερα για τους νεο-κουρσάρους, επειδή μέσα στην έκτοτε εξαετία, αφ' ενός έχει ήδη αναπτυχθεί με αποφασιστικότητα και εμπραγμάτως η Αποτρεπτική Ισχύς των ενόπλων δυνάμεων του Ελληνισμού επί του πεδίου. Αφ' ετέρου διευρύνθηκαν και εμπεδώθηκαν οι διεθνείς και διακρατικές, διπλωματικές και στρατιωτικές, συνεργασίες και συμμαχίες Ελλάδος - Κύπρου, με σημαντικές χώρες της γειτονιάς και παγκοσμίως, που έχουν συμφέροντα και ρόλο στην περιοχή.

- Μόλις προχθές Πέμπτη, 16η Οκτωβρίου, ολοκληρώθηκε στο πεδίο ασκήσεων του Καλού Χωριού Λάρνακας η αναβαθμισμένου περιεχομένου άσκηση της Εθνικής Φρουράς «ΤΑΜΣ ΙΡΙΣ 2026», με τα νέα οπλικά συστήματα και μέσα των ενόπλων δυνάμεων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κάτω από τα φτερά των F-16 της ελλα-δικής μας Πολεμικής Αεροπορίας. Η οποία επιχειρεί, πλέον, μονίμως από την Αεροπορική Βάση «Ανδρέας Παπανδρέου» της 55 Σμηναρχίας Μάχης της Ε.Φ. στην Πάφο. Υλοποιώντας εμπράκτως, μαζί και με τις περιπλέουσες ελλα-δικές μας φρεγάτες, το η «Κύπρος Κείται Πλησίον». Σε τέτοιες μάλιστα συγκυρίες όπου επιτεύχθηκε η συν-αξιοποίηση συμφερόντων κι άλλων δυνάμεων, ώστε για πρώτη φορά στην ιστορία να συμμετάσχουν στην ετήσια παρέλαση της Κυπριακής Δημοκρατίας στρατιωτικά αγήματα Αιγύπτου, Γαλλίας, Βρεταννίας και Ηνωμένων Πολιτειών, υπό την προστασία των ισραηλινής προέλευσης αντιαεροπορικών συστημάτων της Ε.Φ.

- Σε αυτά τα εμφανή δείγματα πολλών άλλων ευρύτερων ομοούσιων συμβαινόντων, συνοψίζεται ένα σημαντικότατο επίτευγμα:

- Η Κύπρος δεν προσφέρεται πλέον ως «όμηρος» για να εκβιάζει η Τουρκία το ελλα-δικό μας κράτος.

- Και αυτό δεν αποτελεί αυθαίρετο ισχυρισμό μιας κάποιας ατεκμηρίωτης και αιθεροβατούσας αρθρογραφίας. Επαληθεύεται διαρκώς τον τελευταίο καιρό από τις αλλεπάλληλες οιμωγές της ίδιας της Τουρκίας, η οποία - κρίνοντας εξ ιδίων τα αλλότρια - καταγγέλλει την «επιθετική περικύκλωσή της από Ελλάδα - Κύπρο - Ισραήλ». Ενώ παράλληλα επιχειρεί μάταια να διεμβολίσει τις συμμαχικές σχέσεις Αιγύπτου - Ελλάδος - Κύπρου.

ΠΑΝΤΑ με την οφειλόμενη αγωνία παρακολουθώντας, από τις ελεύθερες περιοχές της Λευκωσίας, όλες τις κρίσιμες εξελίξεις στην ρέουσα άκρως επικίνδυνα εποχή μας, αναγκαία είναι και η υπενθύμιση του θεμελιωδέστερου για την ασφάλεια του Ελληνισμού παράγοντα:

Της αποφυγής και της συνειδητής αποτροπής επανεμφάνισης, σε Ελλάδα, Κύπρο και Διασπορά, της προγονικής πανούκλας των εμφυλίων παθών και των εθνικών διχασμών. Και τούτο αποτελεί το μέγιστο επίτευγμα μετά τον όλεθρο του 1974, όπου σύρθηκε με την Κυπριακή Καταστροφή ο Ελληνισμός. Έχοντας, έκτοτε, επί 52χρόνια ανοικτή και αιμάσσουσα την πληγή να βρωμίζει, και σαδιστικά στη νότια πλαγιά του σκλαβωμένου Πενταδακτύλου εκείνη την τεράστια σημαία του Τούρκου κατακτητή και το σύνθημα του γενοκτόνου Κεμάλ Ατατούρκ «NE MUTLU TURKUM DIYENE» («Τι ευτυχία να λέγεσαι Τούρκος». Επειδή τότε βρήκε ο Τούρκος καθημαγμένη από το προδοτικό χουντικό πραξικόπημα την Κύπρο και προδομένες αφύλακτες τις κυπριακές Θερμοπύλες στο Πέντεμιλι της Κερύνειας μας.

- Σήμερα, το πολιτικο-κομματικό μας σύστημα δεν παρέχει σε κανέναν Ετζεβίτ και σε κανέναν Ερντογάν την ελπίδα ότι θα του ξαναπροσφερθεί κάποιο νέο Πέντεμιλι και αυτό είναι, πάνω απ' όλα, το μέγιστο μακροχρόνιο επίτευγμα των εν ζωή γενεών των Ελλήνων της Κύπρου, της Ελλάδος και της Διασποράς.

Από τον Τζέφερσον στον Κοραή και η Ελλάδα ως «σπουδαίος σύμμαχος» των Ην. Πολιτειών

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Καλή πολιτική είναι να εξυπηρετείς για να εξυπηρετείσαι. Αυτή η κατάσταση πραγμάτων διαζωγραφίζει τις σχέσεις Ελλάδος-Ην. Πολιτειών Αμερικής. Επιβεβαιώθηκαν με τον πιο εντυπωσιακό τρόπο κατά την πρόσφατη σημαντική επίσκεψη του Αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών, Μάρκο Ρούμπιο, στην Αθήνα. Με τον Έλληνα ομόλογό του, Γεραπετρίτη, και στη συνέχεια με τον Υπουργό Άμυνας, Δένδια, ανέδειξαν την ολοένα ενισχυόμενη στρατηγική, αμυντική και πολυδιάστατη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα, όπως και η Κυπριακή Δημοκρατία, έχουν προσδεθεί στο αμερικανικό άρμα, πρώτον, εξαιτίας της αυτόβουλης, ορθής στροφής τους προς τη Δύση. Δεύτερον, μετά την επιστροφή των ΗΠΑ στα Βαλκάνια και στη Μέση Ανατολή. Τρίτον, με αφορμή τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και την αντιπαράθεση ΕΕ-Ρωσίας. Τέταρτον, αναδεικνύεται και υπολογίζεται ο σταθεροποιητικός ρόλος της Ελλάδος και της Κύπρου ως παρόχων ασφάλειας. Και, πέμπτον, εξαιτίας της ασίγαστης τουρκικής επιθετικότητας στο Αιγαίο, στη Δυτ. Θράκη και ειδικά στην Αν. Μεσόγειο και εναντίον της Κύπρου.

Η Σούδα και η Αλεξανδρούπολη είναι οι πιο σημαντικοί αμυντικοί και ενεργειακοί άξονες των ΗΠΑ προς τα Βαλκάνια (με τον κάθετο διάδρομο), σε μια Ευρώπη που ακόμα προσπαθεί να οργανώσει τον αμυντικό βηματισμό της. Ο Έλληνας ΥπΕξ, Γεραπετρίτης, σε δηλώσεις του, υπογράμμισε ότι «τη μοίρα των δύο λαών συνδέουν επαναστάσεις» και έκανε ειδική μνεία στην αλληλογραφία του τρίτου Προέδρου των ΗΠΑ, Τόμας Τζέφερσον, με τον σπουδαίο κλασικό φιλόλογο, Αδαμάντιο Κοραή, το 1823.

Από την πλευρά του, ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών, σε μια ιστορική ομιλία στην Πνύκα, υπό τη σκιά της Ακρόπολης, έκανε λόγο για μια «μακρά ιστορία φιλίας, εταιρικής σχέσης και συμμαχίας» μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών. Όπως τόνισε, η σημασία της συμμαχίας γίνεται ακόμη μεγαλύτερη, λόγω των διεθνών εξελίξεων.

«Βλέπουμε ταραχές στο Ορμούζ, στο Ιράν, στην Ερυθρά Θάλασσα, στην Υεμένη. Υπάρχουν φυσικά αποσταθεροποιητικά γεγονότα, όπως ο πόλεμος στην Ουκρανία», σημείωσε. «(Η Ελλάδα) είναι μια πηγή σταθερότητας σε έναν ασταθή κόσμο και είμαστε ευγνώμονες που η Ελλάδα παραμένει ένας σπουδαίος σύμμαχος», υπογράμμισε. Έναντι αυτού του «σπουδαίου συμμάχου» οι ΗΠΑ δεν τήρησαν πάντα μια φιλική στάση και πολιτική. Όμως οι ρίζες των σχέσεών τους ανάγονται μέχρι την έναρξη της αμερικανικής επαναστάσεως και στη συνέχεια μετά την ελληνική επανάσταση.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναπτύχθηκε μια βαθιά φιλία και εκτίμηση μεταξύ του προέδρου Τόμας Τζέφερσον και του Αδαμάντιου Κοραή. Ο Τζέφερσον εξ απαλών ονύχων είχε προϊδεαστεί από τον πατέρα του να διαβάζει αρχαίους συγγραφείς και φιλοσόφους, ειδικά τους Έλληνες. Ο δρ Αλέξανδρος Κύρου («Αδαμάντιος Κοραής και Τόμας Τζέφερσον: Μια πνευματική συγγένεια με ιστορικό αποτύπωμα», 3/6/2026), σε εμβριθή ανάλυσή του, γράφει:

«Όπως ο Τόμας Τζέφερσον (συντάκτης της Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας), έτσι και ο Αδαμάντιος Κοραής, ο σημαντικότερος πνευματικός εκφραστής του προεπαναστατικού ελληνισμού, υπήρξε επαναστάτης στοχαστής και ένθερμος υποστηρικτής της ανεξαρτησίας και της αυτοδιάθεσης των εθνών, καθώς και του ανθρώπινου δικαιώματος της ελευθερίας». Τζέφερσον και Κοραής συναντήθηκαν για πρώτη φορά το 1785, στο Παρίσι, όπου ο Τζέφερσον υπηρετούσε ως πρεσβευτής των ΗΠΑ.

Οι δύο άνδρες αντάλλαξαν γύρω στις 80 επιστολές. Όπως γράφει ο δρ Κύρου: «Καθώς πλησίαζαν τα χρόνια της Αμερικανικής Επανάστασης, ο Τζέφερσον εκτιμούσε ολοένα και βαθύτερα την ελληνική σκέψη και τα δημοκρατικά ιδεώδη που αυτή είχε κληροδοτήσει στον κόσμο. Ο Τζέφερσον θεωρούσε την ελληνική φιλοσοφία, τη λογοτεχνία και την ιστορία κορυφαίες πηγές ηθικής και πολιτικής καθοδήγησης και ασύγκριτα πρότυπα για μια χρηστή διακυβέρνηση και μια υπεύθυνη συμμετοχή στα κοινά».

Το καλοκαίρι του 1823, ο Κοραής έστειλε στον Τζέφερσον την πρώτη επιστολή του με πολλά βιβλία. Ο Κοραής σιράφηκε προς τον Τζέφερσον, «ζητώντας τις συμβουλές του αναφορικά με τον καλύτερο τρόπο οργάνωσης της νέας πολιτείας. Έιρεφε έναν βαθύ θαυμασμό για την Αμερικανική Δημοκρατία, την οποία και θεωρούσε το πλησιέστερο, στη νεότερη εποχή, παράδειγμα εφαρμογής του δημοκρατικού ιδεώδους της αρχαίας Ελλάδας. Έβλεπε μάλιστα στον παλαιό του γνώριμο τον κατεξοχήν αρχιτέκτονα αυτού του πολιτικού επιτεύγματος».

> **Η Ελλάδα, με αμερικανική θωράκιση, ισχυροποιείται αμυντικά, ενεργειακά, διπλωματικά, πολιτικά, οικονομικά, με θετικές προεκτάσεις και στην Κύπρο, αφού και οι δύο πόλοι του Ελληνισμού ανέπτυξαν πρωτοφανείς στρατηγικές διασυνδέσεις και σχέσεις με την υπερδύναμη. Όμως, Αθήνα και Λευκωσία να θυμούνται και να μην ξεχνούν: Κατά τον Θουκυδίδη, ο ισχυρότερος δεσμός μεταξύ πόλεων (κρατών) είναι το συμφέρον. Και η πολιτική των κρατών ασκείται ανάλογα με τα εθνικά συμφέροντα**

Ο Τζέφερσον απάντησε στον Κοραή στις 31 Οκτωβρίου 1823. Μεταξύ άλλων έγραψε: «Σε αυτούς, τους Έλληνες, όλοι εμείς οφείλουμε τα φώτα που αρχικώς μας οδήγησαν για να βγούμε από το γοητικό σκοτάδι». Σε έκκληση του Κοραή για βοήθεια στην επαναστατημένη Ελλάδα, ο Τζέφερσον επισήμανε ότι οι Ην. Πολιτείες δεν επιθυμούν να εμπλακούν σε ευρωπαϊκές υποθέσεις. Προφανώς εννοούσε ότι οι ΗΠΑ δεν ήθελαν να ενοχλήσουν την Οθωμανική Τουρκία. Γράφει στον Κοραή:

«Κανένας λαός δεν συμμερίζεται βαθύτερα από τον δικό μας τα δεινά των συμπατριωτών σας (...). Εμείς, που απολαμβάνουμε τα αγαθά της ελευθερίας και της ευνομίας, ευχόμαστε να τα απολαύσουν και άλλοι λαοί και περισσότερο από όλους ο δικός σας, ο οποίος, πρώτος ανάμεσα στα πολιτισμένα έθνη, χάρισε στην ανθρωπότητα ένα υψηλό πρότυπο ανθρώπινης αρετής».

Στην ίδια επιστολή, ο Αμερικανός Πρόεδρος ανέπτυξε τις πρόνοιες του αμερικανικού Συντάγματος, το ομοσπονδιακό σύστημα και επέμενε στη διάκριση των εξουσιών. Μόνο που όσα ο Τζέφερσον εξηγούσε στην επιστολή του προς τον Κοραή τα είχε αντλήσει από τις αρχές και αξίες του ελληνικού πολιτισμού, τις οποίες ήδη ο «δάσκαλος του Γένους» είχε αναλύσει και παρουσιάσει στα συγγράμματά του.

Ο δρ Κύρου επισημαίνει ότι οι παρατηρήσεις του Τζέφερσον για την αμερικανική συνταγματική ελευθερία άσκησαν σημαντική επιρροή στον Κοραή. «Οι θέσεις του Τζέφερσον για το κράτος δικαίου, την αντιπροσωπευτική διακυβέρνηση, τον περιορισμό της κρατικής εξουσίας, τα θεμελιώδη δικαιώματα, την ατομική ελευθερία και άλλες βασικές αρχές της αμερικανικής δημοκρατίας διακρίνονται καθαρά στα μεταγενέστερα κείμενα του Κοραή», προσθέτει ο δρ Κύρου.

Οι ιδέες του Τζέφερσον επηρέασαν και τους συντάκτες του πρώτου Συντάγματος της Ελλάδος, το 1827. Δεν εφαρμόστηκε, επειδή ανεστάλη από τον πρώτο Κυβερνήτη της χώρας, Ιωάννη Καποδίστρια, εξαιτίας της μετεπαναστατικής αναρχίας, της διαίρεσης των Ελλήνων και της καχυποψίας ξένων δυνάμεων απέναντι σε φιλελεύθερες τάσεις και επιδιώξεις.

Στην ομιλία του στην Πνύκα, ο Μάρκο Ρούμπιο αναφέρθηκε εκτενώς στον ελληνικό πολιτισμό και πώς αυτός επηρέασε τη Δύση και τις Ην. Πολιτείες. «Στέκομαι εδώ για να μαρτυρήσω ένα χρέος που κανένα πέρασμα του χρόνου και καμία γεωγραφική απόσταση δεν μπορούν ποτέ να σβήσουν».

Η ελληνική επιρροή, όπως είπε, «είναι κυριολεκτικά χαραγμένη στην αρχιτεκτονική των αμερικανικών θεσμών, στους επιβλητικούς κίονες, στους τρούλους και στα μνημεία της αμερικανικής πρωτεύουσας». Αναφέρθηκε ακόμη στη Φιλαδέλφεια, όπου γεννήθηκε το αμερικανικό Σύνταγμα, επισημαίνοντας ότι το όνομά της είναι ελληνικό.

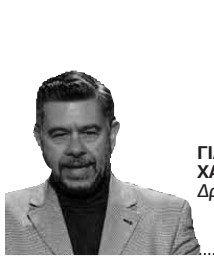
Η Ελλάδα, με αμερικανική θωράκιση, ισχυροποιείται αμυντικά, ενεργειακά, διπλωματικά, πολιτικά, οικονομικά, με θετικές προεκτάσεις και στην Κύπρο, αφού και οι δύο πόλοι του Ελληνισμού ανέπτυξαν πρωτοφανείς στρατηγικές διασυνδέσεις και σχέσεις με την υπερδύναμη. Όμως, Αθήνα και Λευκωσία να θυμούνται και να μην ξεχνούν: Κατά τον Θουκυδίδη, ο ισχυρότερος δεσμός μεταξύ πόλεων (κρατών) είναι το συμφέρον. Και η πολιτική των κρατών ασκείται ανάλογα με τα εθνικά συμφέροντα.

ΕΝΩ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΖΗΤΑ ΓΙΑ ΜΟΕ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΑΚΣΑΖ

Καλπάζει... η Ναυτική Βάση του Αττίλα στο Μπογάζι

Εγκαταστάσεις για θαλάσσια drones και άλλα οπλικά συστήματα, κέντρο διοίκησης, σύστημα φωτοβολταϊκών και επέκταση αποβάθρας

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Ενώ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης συζητά για τα ΜΟΕ στο Κυπριακό, η Τουρκία με τη συμμετοχή του κατοχικού ηγέτη Τουφάν Ερχιουρμάν προχωρεί σε βήμα ενσωμάτωσης των κατεχομένων και ενίσχυσης των στρατιωτικών υποδομών και της τουρκικής απειλής. Το μεν «Ορούτς Ρέις» συνεχίζει τις έρευνές του για τη δημιουργία του ενεργειακού αγωγού που θα συνδέει τα κατεχόμενα με την Τουρκία και αντίστροφα, έχοντας ως προοπτική να μεταφέρει φυσικό αέριο και πετρέλαιο από την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, οι δε κατοχικές δυνάμεις συνεχίζουν - και ως φαίνεται βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο - τη Ναυτική Βάση στο Μπογάζι, γνωστή στους παλαιότερους ως «Βάση Χρυσούλη».

Το Μπογάζι σε στρατηγικό σχεδιασμό...

Η «Σημερινή» δημοσιεύει δορυφορικές φωτογραφίες με τα έργα που γίνονταν και γίνονται στη Βάση Μπογαζίου, η οποία, ως φαίνεται, θα έχει τη δυνατότητα να λειτουργεί ως Βάση θαλάσσιων drones και ως συμπληρωματική του λιμανιού της Αμμοχώστου, που αποτελεί, πλέον, ορμητήριο των τουρκικών ναυτικών δυνάμεων στην περιοχή. Επί τούτου επισημαίνονται τα εξής:

Πρώτον: Θαλάσσια drones και τουρκική ισχύς από το Αιγαίο στην Κύπρο

Η Άγκυρα επενδύει συστηματικά σε μη επανδρωμένα επιφανειακά σκάφη (θαλάσσια drones) και οργανώνει την υποδομή που θα τα υποστηρίζει από το Αιγαίο μέχρι την Κύπρο. Πρόκειται για κινήσεις που συγκροτούν πλέγμα ισχύος στη λογική της Γαλάζιας Πατρίδας.

Συναφώς, η έκθεση του Τουρκικού Ναυτικού για την τριετία (Μάρτιος 2025) αναφέρει:

1. Την ίδρυση Διοίκησης Ομάδας Μη Επανδρωμένων Σκαφών Επιφανείας στο Ακσάζ (Μαρμαρίς).

2. Τις τέσσερεις νέες μονάδες αντι-drone, σε Τσανάκκαλε, Ακσάζ Φώκαια και Τόπελ.

3. Τα έργα για επιχειρήσεις μη επανδρωμένων αεροσκαφών σε Σαμψούντα και Τσουκουρόβα (Κιλικία).

Το Ναυτικό έχει παραγγείλει τέσσερεις τύπους σκαφών και σχεδιάζει

> **Ποια είναι η σημασία της Βάσης στο Μπογάζι και πώς λειτουργεί συμπληρωματικά του λιμανιού της Αμμοχώστου**

οκτώ drones καμικάζι, δηλαδή σκάφη που εκρήγνυνται επί του στόχου. Στην άσκηση «Θαλάσσιος Λύκος» (Denizkurdu-I/2026) το «Πιράνχα» (PİRANA) της κρατικής ΜΚΕ (Οργανισμός Μηχανικών και Χημικών Βιομηχανιών) κατέστρεψε στόχο με πραγματική γόμωση. Η δηλωμένη εμβέλειά του ξεπερνά τα 200 ναυτικά μίλια.

Δεύτερον: Η εξέλιξη της Βάσης Μπογαζίου μέσα από τις δορυφορικές εικόνες

Τα όσα συμβαίνουν στο Μπογάζι είναι συναφή με τους τουρκικούς σχεδιασμούς. Τμήμα αυτού του σχεδιασμού αποτυπώνεται στις εικόνες των ετών 2021–2026, που καταγράφουν τη μεταστροφή ενός χώρου με χωράφια και ακαλλιέργητη γη σε ναυτική Βάση. Κάθε στάδιο έχει ημερομηνία και μετρήσιμες διαστάσεις.

2021: Ο χώρος πριν από τα έργα

Η πρώτη δορυφορική φωτογραφία δείχνει ότι μέσα στα χωροταξικά όρια της Βάσης υπάρχουν γεωργική γη, δέντρα και ένας μικρός λιμενοβραχίονας. Δεν φαίνεται καμία σημαντική στρατιωτική υποδομή.

2024: Η προετοιμασία του εδάφους

Στο βορειοανατολικό τμήμα του χώρου της Βάσης εμφανίζονται χωματουργικές δράσεις, δηλαδή ισοπεδώσεις και διαμορφώσεις του εδάφους. Είναι το στάδιο που προηγείται κάθε οικοδόμησης.

8 Ιανουαρίου 2025: Η πρώτη φάση ανέγερσης καταγράφει:

1. Τέσσερεις σειρές κτηριακών συγκροτημάτων (Α) και πέντε σειρές (Δ).

2. Σαράντα τρία προκατασκευασμένα (Β).

3. Κτηριακά συγκροτήματα υπό ανέγερση (Ε).

4. Εκατόν ένα εμπορευματοκιβώτια (Γ) κοντά στον λιμενοβραχίονα.

18 Δεκεμβρίου 2025: Επέκταση και προς τη θάλασσα

Αποτυπώνονται δεκατέσσερεις αριθμημένες δομές στα συγκροτήματα Α, Β, Δ και Ε. Νέο στοιχείο είναι ότι γίνονται έργα επέκτασης του λιμενοβραχίονα, ενώ οι χωματουργικές δράσεις συνεχίζονται στην παράκτια ζώνη.

30 Αυγούστου 2026: Αφορά στην υφιστάμενη κατάσταση

Ως εκ τούτου, οι νεοαναγερθείσες εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν:

1. Κλειστά υπόστεγα μήκους 166, 90, 52 και 35 μέτρων, με πλάτος 10 μέτρων.

2. Διώροφα κτήρια 36Χ15 μέτρων και κτηριακό συγκρότημα 35Χ10 μέτρων.

3. Φωτοβολταϊκό σύστημα 50–80 kWp (κιλοβάτ ισχύος αιχμής).

4. Είκοσι πέντε προκατασκευασμένα.

5. Έργα επέκτασης της αποβάθρας και χωματουργικές διευθετήσεις σε εξέλιξη.

Υπόστεγα, διοικητήριο, στέγαστρα, αποθήκες και φωτοβολταϊκά

Σε λιγότερο από δύο χρόνια, από τον Ιανουάριο του 2025 έως τον Αύγουστο του 2026, η Βάση απέκτησε υπόστεγα, χώρους διαμονής, ενεργειακή αυτονομία και επεκτεινόμενη αποβάθρα. Αυτά δεν είναι ενέργειες προσωρινού χαρακτήρα, αλλά μόνιμου, αφού ο χώρος της Βάσης αποκτά στέγαση, κατοικήσιμες εγκαταστάσεις και δικό του ηλεκτρισμό. Τα έργα προχωρούν συστηματικά, φάση προς φάση.

Τα υπόστεγα, με πλάτος 10 μέτρων, δεν προορίζονται για μικρά σκάφη και μη επανδρωμένα σκάφη επιφανείας (θαλάσσια drones, USV), όπως είναι τα γνωστά τουρκικά, ULAQ, το Albatros-S (ονομασία μεγάλου θαλασσοπουλιού – «αλμπατρός»), που έχουν μήκος περίπου 6–11 μέτρα, καθώς και τα σκάφη τύπου καμικάζι.

Τα διώροφα κτήρια, επιφάνειας περίπου 1.080 τμ. το καθένα, θα ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθούν για τη διοίκηση, για κέντρο ελέγχου και επικοινωνιών ή/και για χώρους διαμονής. Τα προκατασκευασμένα είναι συνήθως ταχέως αναπτυσσόμενοι χώροι διαμονής ή/και αποθήκες. Το φωτοβολταϊκό δείχνει ότι η Βάση στοχεύει στην ενεργειακή της αυτονομία, ενώ η επεκτεινόμενη αποβάθρα σημαίνει περισσότερες θέσεις ελλιμενισμού για μικρά και μεσαία σκάφη.

Οι εγκαταστάσεις μπορούν να υποστηρίξουν μικρά σκάφη επιφανείας, θαλάσσια drones, ενδεχομένως μη επανδρωμένα υποβρύχια σκάφη (UUV) και μικρά μη επανδρωμένα αεροσκάφη (UAV) επιτήρησης, ακόμη και άλλα οπλικά συστήματα, όπως εκτοξευτές ή/και ραντάρ.

Η σημασία της δεύτερης Βάσης και σχέση της με τις τουρκικές

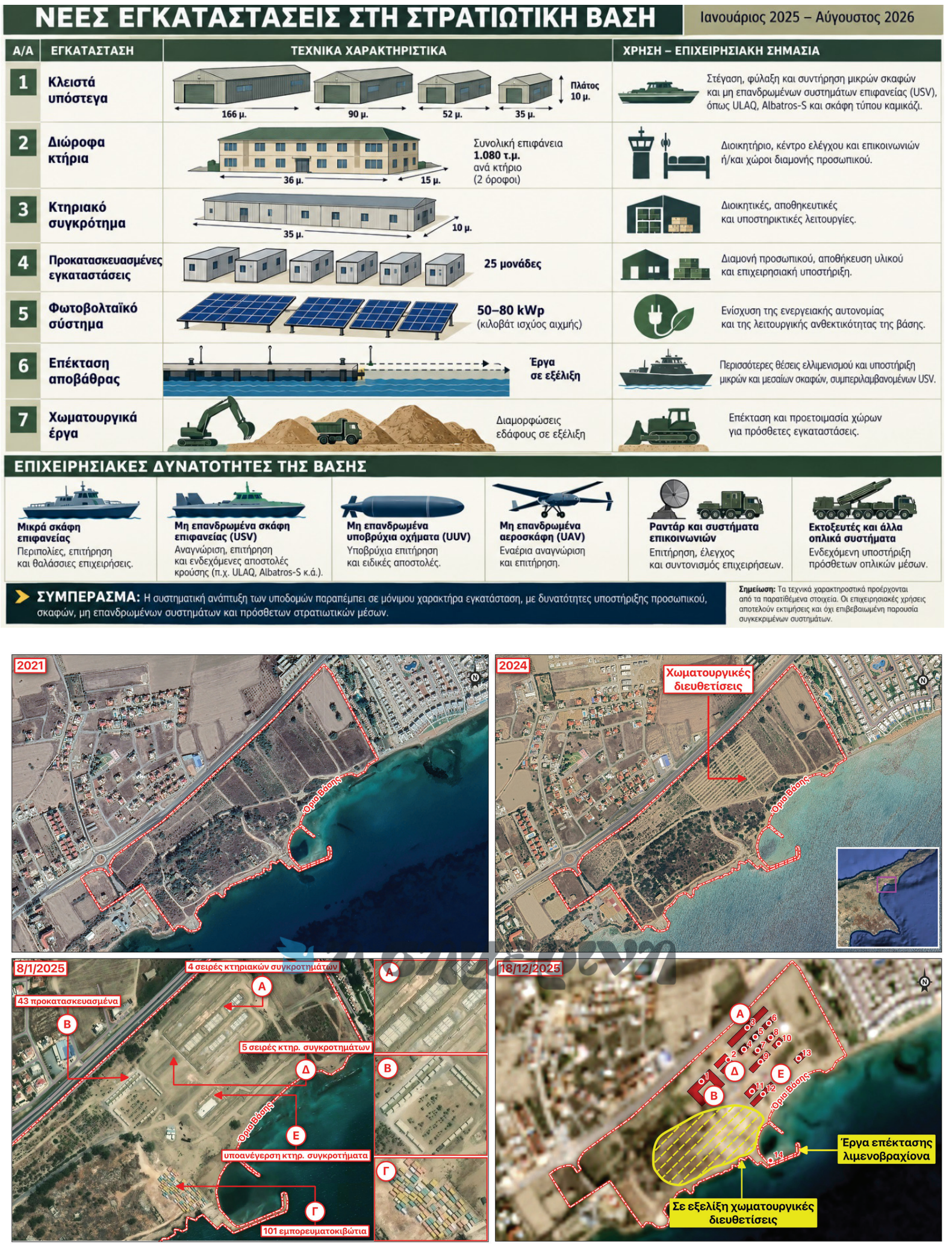
Είναι πρόδηλον ότι το Μπογάζι θα μπορεί να λειτουργεί ως προκεχωρημένη Βάση (forward basing), συμπληρώνοντας έτσι σε στρατηγικό το λιμάνι της Αμμοχώστου. Οι δύο Βάσεις δεν είναι επιφορτισμένες να υπηρετούν τον ίδιο τακτικό σκοπό. Η Αμμόχωστος είναι το κύριο ορμητήριο του τουρκικού στόλου, με ελλιμενισμό μεγάλων πολεμικών πλοίων, με σύνδεση χερσαίων δυνάμεων και ρόλο κόμβου εφοδιασμού. Το Μπογάζι είναι μικρό λιμάνι για εκπαίδευση, περιπολικά, θαλάσσια drones και ειδικές αποστολές. Οι λόγοι δημιουργίας δεύτερης Βάσης αφορούν:

1. Τη διασπορά μέσων. Όταν όλα βρίσκονται σε ένα λιμάνι, ένα πλήγμα ή ένα ατύχημα προκαλεί σοβαρό και υψηλό κόστος.

2. Στις διαφορετικές ανάγκες. Τα μικρά σκάφη θέλουν υπόστεγα και γρήγορη εκτόξευση, όχι βαθιές αποβάθρες.

3. Στο χαμηλό προφίλ. Το Μπογάζι δυσκολεύει την επιτήρηση από τρίτους και ταιριάζει σε παρενόχληση χωρίς κλιμάκωση.

Το Μπογάζι φαίνεται να είναι κρίκος σε μια ευρύτερη στρατηγική αλυσίδα συναφή με τη Γαλάζια Πατρίδα και την αντίληψη ότι η Κύπρος είναι ένα τουρκικό αβύθιστο αεροπλανοφόρο. Η επίσημη επί του θέματος τουρκική έκθεση τοποθετεί τη Διοίκηση Σκαφών στο Ακσάζ και προβλέπονται υποδομές μη επανδρωμένων αεροσκαφών στην Τσουκουρόβα (Κιλικία). Σε αυτό προστίθενται η Αλεξανδρέττα (δεύτερη ταξιαρχία πεζοναυτών), η Μερσίνη, η Βάση εναέριων drone στο Λευκόνοικο και τα ραντάρ στον Πενταδάκτυλο. Έτσι δημιουργείται αεροναυτικό πλέγμα επιτήρησης. Συν του ότι η κατεχόμενη Κύπρος προσφέρει προκεχωρημένες Βάσεις, συνεχή επιτήρηση και μειωμένο χρόνο αντίδρασης.

Ασφάλεια της Κύπρου, Ισραήλ και της περιοχής...

Το Ναυτικό της Εθνικής Φρουράς έχει δύο περιπολικά ανοικτής θαλάσσης, που δεν είναι πλοία μάχης, και τους παράκτιους πυραύλους Exocet MM40 Block III. Η αποτροπή εξαρτάται από τα πυρομαχικά που διαθέτει, την αξιοπιστία των συμμαχιών και την πολιτική πρόθεση για την απόκτηση θαλάσσιων drones. Όσα συμβαίνουν επί του κατεχόμενου εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν αφορούν μόνο την ίδια, αλλά και την ευρύτερη περιοχή, καθώς και την ΕΕ στο πλαίσιο της νέας αμυντικής της αρχιτεκτονικής. Συναφώς, θα ήταν δυνατό να επισημανθεί ότι η Τουρκία έχει πλεονέκτημα μάζας (περισσότερες πλατφόρμες

> **Τι σημαίνει για τα συμφέροντα, την ασφάλεια και την ενέργεια στην περιοχή**

και αντοχή σε παρατεταμένες επιχειρήσεις) σε σχέση με το Ισραήλ, το οποίο, όμως, διατηρεί υπεροχή στην ποιότητα. Από την άλλη, το γεγονός ότι διατηρεί συνεχή παρουσία μακριά από τις Βάσεις του φανερώνει μιαν ασυμμετρία, η οποία δουλεύει υπέρ της Τουρκίας σε χαμηλή και μέση ένταση στη θάλασσα. Ως προς τη Συρία, είναι πρόδηλη η σύνδεση του άξονα Αλεξανδρέττα–Χατάι–Κύπρος με τις ακτές της, καθώς και με εκείνες του Λιβάνου.

Γεωπολιτικό παιχνίδι

Στο γεωπολιτικό παιχνίδι υπάρχουν πάντα οι δρόμοι του φυσικού αερίου και των καλωδίων. Συνεπώς, η παρουσία μικρών σκαφών και drones επιτρέπει καθυστέρηση ή αμφισβήτηση ερευνών, αγωγών και καλωδίων χωρίς στρατιωτική σύγκρουση, όπως η κρίση στο ύψος της Κάσου. Σημαντικό είναι και κάτι άλλο: Η Άγκυρα συνδέει τη δική της προβολή ισχύος με τις ενεργειακές οδούς και την ασφάλειά τους για να μπορεί να εισπράττει ανταλλάγματα.

ΕΕ και οι κυρώσεις...

Αυτές οι τουρκικές ενέργειες, όπως και εκείνη του «Ορούτς Ρέις», θα πρέπει να καταγγελθούν στην ΕΕ και να ζητηθούν κυρώσεις, όπως γίνεται στην Ουκρανία, καθώς και στην κ. Μαρία Άνγκελα Ολγκίν, η οποία σε λίγο αναμένεται να αφιχθεί στην Κύπρο ως απεσταλμένη του ΓΓ του ΟΗΕ. Διότι, πώς από τη μια ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συζητά με τον κατοχικό ηγέτη για την εφαρμογή των ΜΟΕ, και από την άλλη η Τουρκία, με τη συνδρομή του Τουφάν Ερχιουρμάν, δημιουργεί συνεχή τετελεσμένα; Ο απώτερος στόχος των τετελεσμένων αυτών είναι ο εξής: Ακόμη και αν επιλυθεί το Κυπριακό στη βάση μιας ομοσπονδίας συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, όπως είναι η υπό συζήτηση διευθέτηση, το σημερινό ψευδοκράτος, και αυριανό ισότιμο συνιστών κράτος, να συνεχίσει να εξαρτάται πλήρως από την Άγκυρα. Και ο νόων νοείτω.

Τα μυστικά κονδύλια Μόσχας και Σόφιας προς το ΚΚΕ

Σοβιετικά αρχεία 1954-1981 αποκαλύπτουν χρήματα, ασυρμάτους, τζιπ και μυστικές ομάδες

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Αποφάσεις του Πολιτικού Γραφείου του Κομμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης (ΚΚΣΕ), έγγραφα του Βουλγαρικού Κομμουνιστικού Κόμματος και αποχαρακτηρισμένη αμερικανική έκθεση φωτίζουν την οικονομική υποστήριξη που παρείχε το Ανατολικό Μπλοκ στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ) κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου.

Η έρευνα του SigmaLive και της «Σημερινής» συνεχίζεται και εντοπίζει δημοσιευμένα αρχειακά τεκμήρια, συγκεκριμένες σοβιετικές εγκρίσεις χρηματοδότησης, με ποσά που έφταναν τις εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια, καθώς και βουλγαρικές αποφάσεις για την παροχή χρημάτων, εξοπλισμού και οργανωτικής βοήθειας στο ΚΚΕ την περίοδο της ελληνικής δικτατορίας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει αμερικανική έκθεση της 5ης Νοεμβρίου 1974, σύμφωνα με την οποία η Σοβιετική Ένωση φερόταν να είχε διαθέσει περισσότερα από δύο εκατομμύρια δολάρια στο φιλοσοβιετικό ΚΚΕ για την προεκλογική του εκστρατεία.

Ωστόσο, ενώ οι σοβιετικές και βουλγαρικές αποφάσεις επιβεβαιώνουν την ύπαρξη οργανωμένων μηχανισμών οικονομικής ενίσχυσης, η πραγματική καταβολή των δύο εκατομμυρίων δολαρίων του 1974 εξακολουθεί να παραμένει μυστήριο.

Σοβιετικά δολάρια στο ΚΚΕ πριν από Χούντα

Η οικονομική ενίσχυση του ΚΚΕ από τη Σοβιετική Ένωση δεν περιοριζόταν στην περίοδο της δικτατορίας και της Μεταπολίτευσης. Σύμφωνα με απολογιστικές εκθέσεις του Μπορίς Πονομαριόφ προς την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΣΕ, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας καταγράφεται μεταξύ των αποδεκτών οικονομικής ενίσχυσης από το Διεθνές Ταμείο Βοήθειας ήδη πριν από τη δικτατορία του 1967.

Συγκεκριμένα, καταγράφονται τα ακόλουθα ποσά:

- 1962: 250.000 δολάρια RGANI, Fond 89, Opis 38, Delo 5.
- 1963: 275.000 δολάρια RGANI, Fond 89, Opis 38, Delo 6.

> **Σύμφωνα με απολογιστικές εκθέσεις του Μπορίς Πονομαριόφ προς την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΣΕ, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας καταγράφεται μεταξύ των αποδεκτών οικονομικής ενίσχυσης από το Διεθνές Ταμείο Βοήθειας ήδη πριν από τη δικτατορία του 1967**

- 1965: 300.000 δολάρια RGANI, Fond 89, Opis 38, Delo 8.
- 1966: 300.000 δολάρια RGANI, Fond 89, Opis 38, Delo 9.

Συνολικά, οι τέσσερις καταχωρίσεις ανέρχονται σε 1.125.000 δολάρια της εποχής, πριν από την επιβολή της δικτατορίας της 21ης Απριλίου 1967.

Παράλληλα, έγγραφο της 25ης Φεβρουαρίου 1955 περιλαμβάνει αναφορά στο ΚΚΕ στο πλαίσιο της οικονομικής βοήθειας του 1954, χωρίς να έχει εξακριβωθεί ακόμη το αντίστοιχο ποσό.

Σοβιετική απόφαση 1969: 100.000 δολάρια για ΚΚΕ

Στις 8 Ιανουαρίου 1969, το Πολιτικό Γραφείο του ΚΚΣΕ ενέκρινε τη διάθεση οικονομικής βοήθειας σε κομμουνιστικά κόμματα και πολιτικές οργανώσεις του εξωτερικού.

Η απόφαση, με αριθμό Pb 111/162, περιλαμβάνεται στο ψηφιοποιημένο αρχείο του Σοβιετικού αντιφρονούντα Βλαντίμιρ Μπουκόφσκι.

Στον κατάλογο των δικαιούχων καταγράφεται ρητά το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, με προβλεπόμενη ενίσχυση 100.000 αμερικανικών δολαρίων.

Η απόφαση εντάσσεται στο πλαίσιο λειτουργίας του Διεθνούς Ταμείου Βοήθειας Αριστερών Εργατικών Οργανώσεων, μέσω του οποίου το ΚΚΣΕ διοχέτευε οικονομικούς πόρους σε οργανώσεις εκτός Σοβιετικής Ένωσης.

Στο ίδιο έγγραφο περιλαμβάνονται χρηματοδοτήσεις προς κομμουνιστικά κόμματα της Ιταλίας, της Χιλής, της Βενεζουέλας, της Ινδίας, της Βραζιλίας και άλλων χωρών μεταξύ των οποίων και η Κύπρος.

Όπως και στην περίπτωση του ΑΚΕΛ, έτσι και για το ΚΚΕ η μεταφορά των χρημάτων εντασσόταν σε έναν απόρρητο μηχανισμό, στον οποίο εμπλεκόταν η σοβιετική Επιτροπή Κρατικής Ασφάλειας, γνωστή ως KGB.

Η συγκεκριμένη απόφαση έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς ελήφθη ενώ στην Ελλάδα βρισκόταν στην εξουσία η στρατιωτική δικτατορία και το ΚΚΕ λειτουργούσε υπό συνθήκες παρανομίας.

Το έγγραφο τεκμηριώνει την έγκριση της χρηματοδότησης.

Βουλγαρικά αρχεία: Δολάρια, λέβα και ένα τζιπ για το ΚΚΕ

Η οικονομική υποστήριξη του ΚΚΕ δεν περιοριζόταν στη Μόσχα.

Στις 3 Φεβρουαρίου 1970, η Γραμματεία της Κεντρικής Επιτροπής του Βουλγαρικού Κομμουνιστικού Κόμ-

ματος ενέκρινε απόφαση για την παροχή βοήθειας προς την ηγεσία του ελληνικού κόμματος.

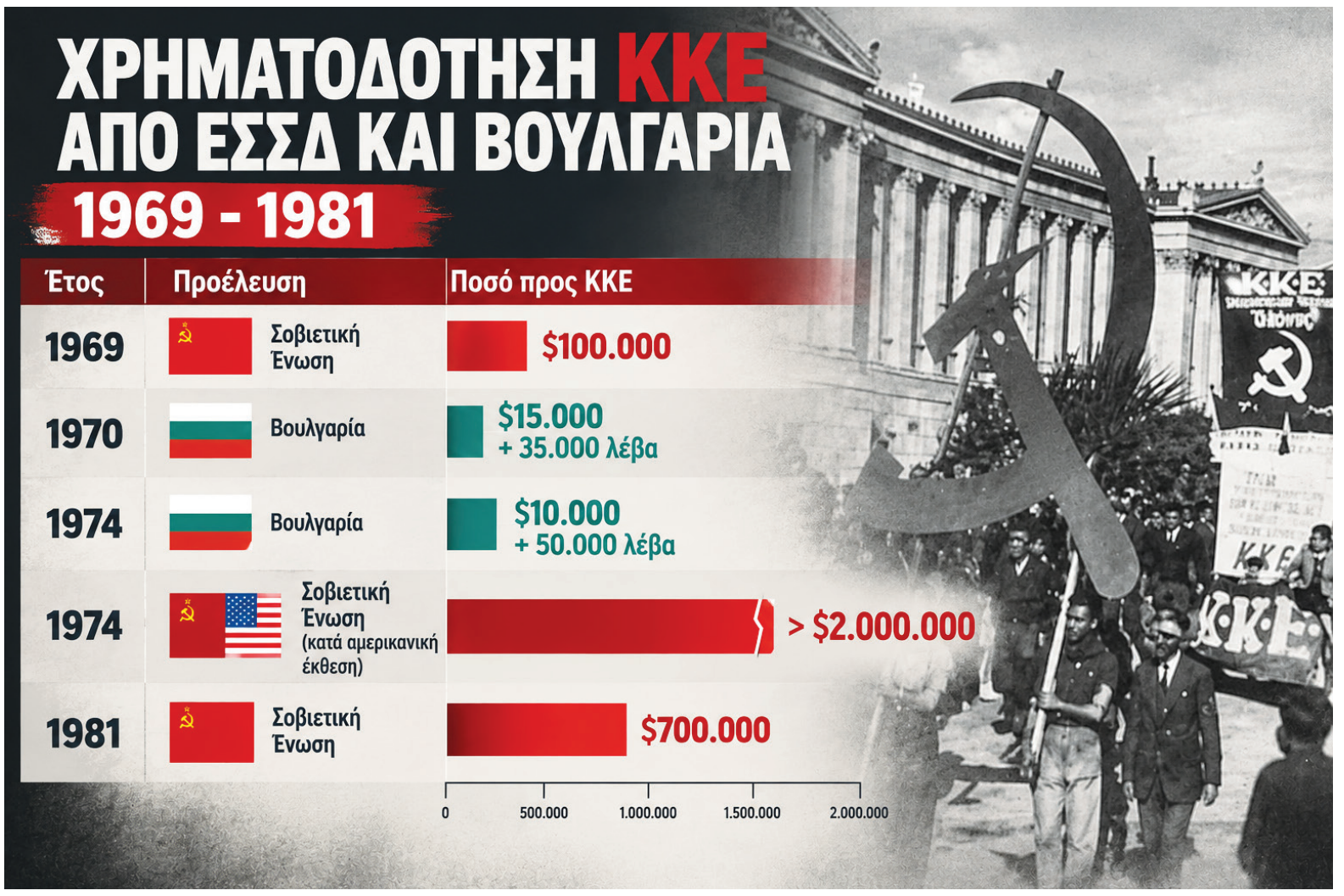
Σύμφωνα με την επίσημη αρχειακή περιγραφή της απόφασης αριθ. 1, η βουλγαρική πλευρά ενέκρινε τη διάθεση 35.000 λέβα και 15.000 αμερικανικών δολαρίων.

Παράλληλα, προβλεπόταν η παραχώρηση ενός τζιπ για τις ανάγκες του ΚΚΕ.

Το έγγραφο δεν περιορίζεται στην οικονομική διάσταση. Αναφέρεται επίσης σε υποστήριξη για τη μεταφορά ειδικών ομάδων Ελλήνων πολιτικών προσφύγων από τη Βουλγαρία προς την Ελλάδα, μέσω των συνόρων.

Στον ίδιο αρχειακό φάκελο περιλαμβάνεται υπηρεσιακό σημείωμα στελεχών της βουλγαρικής Κεντρικής Επιτροπής σχετικά με τις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες του ΚΚΕ και τη χρηματοδότησή τους.

Η απόφαση καταδεικνύει ότι η βουλγαρική βοήθεια συνδύαζε οικονομικούς πόρους, υλικοτεχνική υποστήριξη και διευκολύνσεις στις διασυνοριακές μετακινήσεις.

Το 1972: Χρήματα, ραδιοφωνικές εκπομπές και μισθός σε στέλεχος

Δύο χρόνια αργότερα, στις 27 Απριλίου 1972, η βουλγαρική κομματική ηγεσία ενέκρινε νέα απόφαση για την υποστήριξη του ΚΚΕ.

Η απόφαση αριθ. 5 περιγράφει ένα ευρύτερο πλέγμα δραστηριοτήτων.

Μεταξύ άλλων, προβλεπόταν η διευκόλυνση μεταφοράς ειδικών ομάδων Ελλήνων πολιτικών προσφύγων στην Ελλάδα, η οργάνωση ραδιοφωνικών εκπομπών από βουλγαρικό έδαφος και η απομάκρυνση στελεχών του ΚΚΕ από την Ελλάδα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αναφορά σε εκπρόσωπο του ΚΚΕ με το όνομα Καράς.

Σύμφωνα με την αρχειακή περιγραφή, η βουλγαρική πλευρά αναλάμβανε την παραχώρηση κατοικίας και την καταβολή μισθού στο συγκεκριμένο πρόσωπο, το οποίο συνδεόταν με ειδικές δραστηριότητες του κόμματος.

Η ίδια απόφαση προέβλεπε οικονομική ενίσχυση του ΚΚΕ γι' αυτές τις δραστηριότητες, χωρίς όμως να προσδιορίζεται το συνολικό ποσό στη δημοσιευμένη περίληψη.

Το έγγραφο αποτελεί ένδειξη ότι η υποστήριξη από τη Βουλγαρία είχε αποκτήσει οργανωμένη και διαρκή μορφή, περιλαμβάνοντας ακόμη και την κάλυψη λειτουργικών εξόδων στελεχών.

Μάιος 1974: Νέα χρηματοδότηση λίγο πριν από την πτώση της Χούντας

Ένα από τα σημαντικότερα έγγραφα εντοπίζεται λίγες εβδομάδες πριν από τα γεγονότα του Ιουλίου 1974.

Στις 9 Μαΐου 1974, η Γραμματεία της Κεντρικής Επιτροπής του Βουλγαρικού Κομμουνιστικού Κόμματος ενέκρινε νέα βοήθεια προς το ΚΚΕ.

Η απόφαση αριθ. 6 προέβλεπε τη διάθεση 50.000 βουλγαρικών λέβα και 10.000 αμερικανικών δολαρίων.

Παράλληλα, εγκρινόταν η μυστική μεταφορά ειδικών ομάδων Ελλήνων πολιτικών προσφύγων στην Ελλάδα και η δημιουργία μονόδρομης ραδιοεπικοινωνίας από το βουλγαρικό έδαφος.

Στον αρχειακό φάκελο περιλαμβάνεται αναφορά για την επιχείρηση με την κωδική ονομασία «Αστέρι», η οποία αφορούσε τη μεταφορά Ελλήνων κομματικών στελεχών μέσω των συνόρων.

Η αρχειακή περιγραφή αναφέρει επίσης την ύπαρξη ονομαστικού καταλόγου συμμετεχόντων από τη βουλγαρική και την ελληνική πλευρά.

Η απόφαση ελήφθη περισσότερο από δύο μήνες πριν από την κατάρρευση της δικτατορίας στην Ελλάδα.

Συνεπώς, αφορά την υποστήριξη του ΚΚΕ κατά την περίοδο της παρανομίας του και όχι τη μεταπολιτευτική προεκλογική εκστρατεία.

Η CIA και τα δύο εκατομμύρια δολάρια του 1974

Η μεγαλύτερη οικονομική αναφορά που εντοπίστηκε στην παρούσα έρευνα προέρχεται από αμερικανική έκθεση πληροφοριών.

Στις 5 Νοεμβρίου 1974, δώδεκα ημέρες πριν από τις πρώτες βουλευτικές εκλογές της Μεταπολίτευσης, συντάχθηκε στην Ουάσιγκτον υπόμνημα με τίτλο The Greek Elections.

Το έγγραφο περιλαμβάνεται στην επίσημη συλλογή Foreign Relations of the United States (FRUS) του αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών.

Η έκθεση εξετάζει το πολιτικό σκηνικό της Ελλάδας μετά την πτώση της δικτατορίας, τις εκλογικές προοπτικές του Κωνσταντίνου Καραμανλή, τη δυναμική του Ανδρέα Παπανδρέου και τη θέση των κομμάτων της Αριστεράς.

Στην παράγραφο 16, οι Αμερικανοί αναλυτές αναφέρονται στη διάσπαση του ελληνικού κομμουνιστικού κινήματος και στη συμμετοχή του ΚΚΕ στον εκλογικό συνασπισμό της Ενωμένης Αριστεράς.

Η έκθεση διακρίνει το φιλοσοβιετικό ΚΚΕ, το οποίο αποκαλεί ΚΚΕ-Εξωτερικού (ΚΚΕ-exterior), από το ΚΚΕ Εσωτερικού.

Στη συνέχεια καταγράφεται η ακόλουθη πληροφορία: «Σύμφωνα με πληροφορίες, οι Σοβιετικοί είχαν δώσει στο κόμμα αυτό περισσότερα από δύο εκατομμύρια δολάρια για την προεκλογική του εκστρατεία».

Οι συντάκτες δεν παρουσιάζουν το ποσό ως αποδεδειγμένη οικονομική συναλλαγή, αλλά ως πληροφορία που είχε περιέλθει στις αμερικανικές υπηρεσίες.

Στο ίδιο σημείο, η έκθεση εκτιμά ότι η συμμετοχή του φιλοσοβιετικού ΚΚΕ στον συνασπισμό της Ενωμένης Αριστεράς πιθανότατα συνδεόταν με σοβιετική πίεση και οικονομικά κίνητρα.

Οικονομική βοήθεια και προς ΚΝΕ

Η σοβιετική οικονομική υποστήριξη προς το ελληνικό κομμουνιστικό κίνημα φαίνεται ότι δεν περιοριζόταν στο ΚΚΕ, αλλά επεκτεινόταν και στη νεολαία του. Στο ψηφιοποιημένο αρχείο του Μπουκόφσκι εντοπίζεται έγγραφο του Διεθνούς Τμήματος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΣΕ, με ημερομηνία 21 Απριλίου 1976 και αριθμό 25-S-1149, το οποίο καταγράφεται με τίτλο «Financial assistance to Young Communists of Greece» («Οικονομική βοήθεια προς τους Νέους Κομμουνιστές της Ελλάδας»).

Το έγγραφο αποτελείται από δύο σελίδες και υποδεικνύει ότι η Μόσχα εξέταζε την παροχή οικονομικής ενίσχυσης και σε οργανώσεις της ελληνικής κομμουνιστικής νεολαίας. Ωστόσο, από τη διαθέσιμη αρχειακή περιγραφή δεν προκύπτουν το ακριβές ποσό, ο τελικός αποδέκτης ή η πραγματική καταβολή των χρημάτων

Το 1981: 700.000 δολάρια για το ΚΚΕ

Ένα ακόμη σημαντικό σοβιετικό τεκμήριο προέρχεται από το τέλος του 1980.

Στις 29 Δεκεμβρίου 1980, το Πολιτικό Γραφείο του ΚΚΣΕ ενέκρινε απόφαση για την οικονομική υποστήριξη ξένων κομμουνιστικών κομμάτων κατά το επόμενο έτος.

Η απόφαση, με αριθμό Pb 230/34, περιλαμβάνεται επίσης στο αρχείο Bukovsky.

Στον κατάλογο των δικαιούχων καταγράφεται ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έλαβε 700.000 δολάρια.

Αρχεία που λείπουν

Από τις δύο συγκεκριμένες σοβιετικές αποφάσεις που επαληθεύονται στους δημοσιευμένους καταλόγους προκύπτουν εγκρίσεις συνολικού ύψους 800.000 δολαρίων προς το ΚΚΕ.

Παράλληλα, οι βουλγαρικές αποφάσεις του 1970 και του 1974 προβλέπουν συνολικά 25.000 δολάρια και 85.000 λέβα, χωρίς να υπολογίζεται η οικονομική βοήθεια του 1972, της οποίας το ποσό δεν προσδιορίζεται στη διαθέσιμη αρχειακή περιγραφή.

Τα δύο εκατομμύρια δολάρια που αναφέρονται στην αμερικανική έκθεση δεν προστίθενται στα επιβεβαιωμένα ποσά, καθώς η καταβολή τους παραμένει ανεπιβεβαίωτη.

Τα παραπάνω στοιχεία δεν αποτελούν συνολικό απολογισμό της σοβιετικής χρηματοδότησης του ΚΚΕ. Αφορούν αποκλειστικά τις αποφάσεις και τις αναφορές που έχουν εντοπιστεί από επίσημες ανοικτές σοβιετικές πηγές στο διαδίκτυο.

Σοβιετική βοήθεια σε οργάνωση που συνδεόταν με το ΚΚΕ

Ένα ακόμη απόρρητο έγγραφο της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΣΕ, με ημερομηνία 7 Αυγούστου 1979, αποκαλύπτει την έγκριση υλικής βοήθειας ύψους 3.500 σοβιετικών ρουβλίων προς την Ελληνική Επιτροπή για τη Διεθνή Ύφεση και Ειρήνη (ΕΕΔΥΕ). Η βοήθεια περιελάμβανε τεχνικό εξοπλισμό, μεταξύ άλλων ηλεκτρογεννήτρια, γραφομηχανή και μηχανήματα προβολής, με τα έξοδα να καλύπτονται από το Σοβιετικό Ταμείο Ειρήνης.

Η ΕΕΔΥΕ, που ιδρύθηκε το 1955 ως φιλειρηνική οργάνωση, βρισκόταν υπό τον πλήρη έλεγχο του ΚΚΕ στις αρχές της δεκαετίας του 1980.

Το έγγραφο ουσιαστικά καταδεικνύει ότι η σοβιετική υλική υποστήριξη στην Ελλάδα δεν περιοριζόταν στα κομμουνιστικά κόμματα, αλλά επεκτεινόταν και σε οργανώσεις δορυφόρους του.

1976: Επιστολή 18χρονου Έλληνα κομμουνιστή στα αρχεία του ΚΚΣΕ

Ένα διαφορετικό αλλά ενδιαφέρον τεκμήριο, με ημερομηνία 14 Ιανουαρίου 1976, αποκαλύπτει ότι η Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΣΕ παρακολουθούσε τις ιδεολογικές αντιπαραθέσεις στο διεθνές κομμουνιστικό κίνημα. Πρόκειται για υπηρεσιακό σημείωμα του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων, με το οποίο διαβιβάστηκε στη σοβιετική κομματική ηγεσία επιστολή 18χρονου Έλληνα κομμουνιστή, ο οποίος ζούσε στο Αμβούργο της Δυτικής Γερμανίας. Ο νεαρός, που υπογράφει ως Στέφανος Καλύβης, επικρίνει έντονα τον Γενικό Γραμματέα του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος, Ζορζ Μαρσαί, για τις δηλώσεις του σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στη Σοβιετική Ένωση, υπερασπιζόμενος τη Μόσχα και καταλήγοντας με το σύνθημα «Ζήτω ο προλεταριακός διεθνισμός!». Το έγγραφο καταδεικνύει ότι ακόμη και προσωπικές επιστολές Ελλήνων κομμουνιστών διαβιβάζονταν στον μηχανισμό της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΣΕ.

Σοβιετική «εκπαίδευση», όπλα στο ΑΚΕΛ,
ψευτο-υποσχέσεις στον Μακάριο...

Εζ. Παπαϊωάννου, 1962: Ανάξιος ο κομμουνιστής που δεν ακολουθεί πολιτική Μόσχας!

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/ δημοσιογράφος

Μέρος Β'

Το δεύτερο αποκαλυπτικό άρθρο του συνάδελφου Μάριου Πούλλαδου, «Σ», 11.10.2026, από σοβιετικά αρχεία:

Φοιτητές ΑΚΕΛ ως «βαποράκια» για τα ρούβλια της KGB στην Κύπρο

https://simerini.sigmalive.com/article/2026/10/11/phoitetes-akelos-baporakia-gia-ta-roublia-tes-kgb-ste-kupro/

Για να δούμε τι λένε και τα βρετανικά έγγραφα.

Τον Αύγουστο του 1962, η εφημερίδα «Ελευθερία» στην Κύπρο κατηγόρησε το ΑΚΕΛ ότι «οι κομμουνιστικές δραστηριότητες στην Κύπρο χρηματοδοτούνται από ταμεία πίσω από το Σιδηρούν Παραπέτασμα».

Το ΑΚΕΛ μεταφέρει όπλα στην Κύπρο

Έκθεση Μυστικών Υπηρεσιών, 1.3.1963:

«...Επικεφαλής του "Σπέσιαλ Μπραντς" Αμμοχώστου δήλωσε πως υπάρχουν ισχυρές υποψίες ότι η ΛΟΕΛ (Λαϊκή Εταιρεία Οινοπνευματωδών Λεμεσού, ελεγχόμενη από τους Κομμουνιστές) εισάγει τσεχοσλοβάκικα αυτόματα όπλα και πυρομαχικά... Οι κομμουνιστές στην Κύπρο εξοπλίζονται, αλλά είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και ο εισαγόμενος οπλισμός καλύπτεται ως άλλα εμπορεύματα. Δεν είμαστε σε θέση να αξιολογήσουμε την εγκυρότητα αυτής της είδησης, αλλά γνωρίζουμε ότι η ΛΟΕΛ έχει εμπορικές διασυνδέσεις με την Τσεχοσλοβακία».

13.9.1962: Η Βρετ. Υπ. Αρμοστεία στη Λευκωσία έγραψε ότι η κατηγορία μεγάλης ξένης χρηματοδότησης του ΑΚΕΛ και της ΠΕΟ δεν ήταν νέα, ήταν και ο λόγος που το ΑΚΕΛ και οι οργανώσεις - βιτρίνες αυτού έκαναν εράνους... «Φυσικά δεν υπάρχει κανένας έλεγχος για τα ποσά που επικαλούνται ότι μάζεψαν... Αν και ελάχιστη αμφιβολία υπάρχει ότι ΑΚΕΛ και ΠΕΟ χρηματοδοτούνται από το Ανατολικό Μπλοκ, είναι αρκετά έξυπνοι να το καλύπτουν...».

Ανάξιος ο κομμουνιστής που δεν ακολουθεί πολιτική Μόσχας!

Έκθεση, 14.12.1962: «Η διασύνδεση του ΑΚΕΛ με τη Μόσχα»:

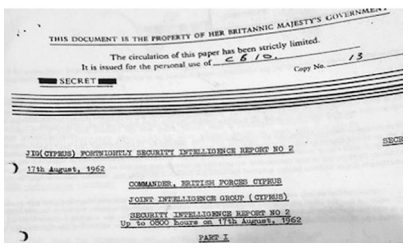
«Αναφέρθηκε στον τοπικό Τύπο ότι ο κ. Παπαϊωάννου, Γ.Γ. του ΑΚΕΛ, κατά τη διάρκεια συνεδρίου του κομμουνιστικού κόμματος στην Πράγα, είπε ότι "κανένας κομμουνιστής δεν είναι άξιος του ονόματός του αν ακολουθεί πολιτική που δεν εγκρίνεται από τη Μόσχα"».

Κύπριοι φοιτητές εκπαιδεύονταν και στη χρήση όπλων και μεθόδων σαμποτάζ!

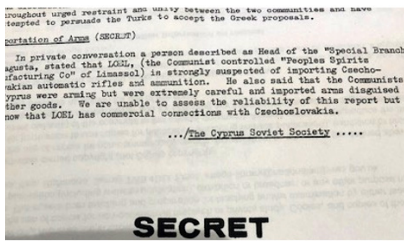
Έκθεση, 12.6.1963: «Κύπριοι φοιτητές βρίσκονται σε μεγάλη σχολή για ξένους, που βρίσκεται έξω από το Μόσχα. Το θέμα που διδάσκεται στη σχολή εξαρτάται από τη χώρα προέλευσης των φοιτητών, αλλά είναι γεγονός ότι, επιπλέον της ιδεολογικής εκπαίδευσης, οι φοιτητές εκπαιδεύονται και σε άοπλη επίθεση και στη χρήση όπλων και μεθόδων σαμποτάζ Εκπαιδεύονται επίσης και για πεδίο μάχης, καθώς και σε τακτικές αντιαρτοπολέμου.

»Ο αριθμός των Κυπρίων φοιτητών που έχουν μέχρι τώρα συμμετάσχει σ' αυτά τα μαθήματα δεν είναι γνωστός, ούτε πόσοι βρίσκονται εκεί αυτήν τη στιγμή».

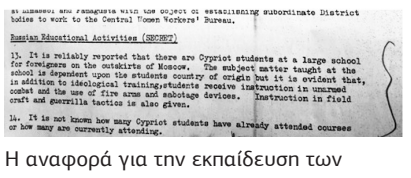

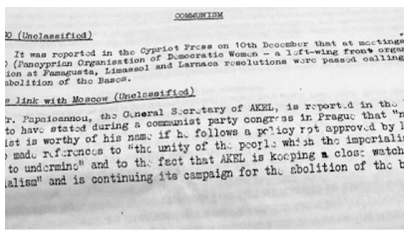
Μία από τις εκθέσεις των Βρετανικών Μυστικών Υπηρεσιών.

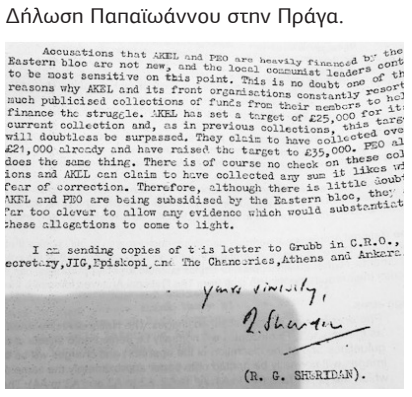
Εισαγωγή όπλων για ΑΚΕΛ.

Η αναφορά για την εκπαίδευση των φοιτητών...

Δήλωση Παπαϊωάννου στην Πράγα.

Επιστολή Υπ. Αρμοστείας προς Λονδίνο, 13.9.1962.

1972 – Ρωσικές υποσχέσεις προς Μακάριο ότι θα σταματούσαν τους Τούρκους σε περίπτωση εισβολής...

Έκθεση Βρετ. Πρεσβείας στην Αθήνα, 14.2.1972: Αναφέρθηκε σε δημοσίευμα της «Εστίας» Αθηνών, ότι η συμφωνία για την εισαγωγή όπλων από την Τσεχοσλοβακία έγινε από τον Μακάριο κατά την επίσκεψή του στη Μόσχα τον προηγούμενο Ιούνιο. Διευθετήθηκε τα όπλα να στέλνονταν από γιουγκοσλαβικό λιμάνι. Τρεις Ρώσοι στρατιωτικοί σύμβουλοι στάλθηκαν στην Κύπρο να εκπαιδεύσουν τις ένοπλες δυνάμεις του Λυσσαρίδη, ενώ άλλοι Κύπριοι χειριστές όπλων στάλθηκαν στην Πράγα για εκπαίδευση. Όταν έκλεισε η συμφωνία, οι Ρώσοι είπαν στον Μακάριο ότι η Σοβιετική Ένωση μπορούσε να επέμβει σε υποστήριξη της Κυβέρνησης της Λευκωσίας, αλλά μόνο αν υπήρχε στρατιωτική επέμβαση από έξω, δηλαδή μια τουρκική απόβαση. Σε περίπτωση εσωτερικών ταραχών ο Μακάριος θα έπρεπε να ξεκαθαρίσει με τους αντιπάλους του και να απαλλαγεί από την ελληνική επιρροή με τις δικές του προσπάθειες και με τη βοήθεια των συνεργατών του. Η βοήθεια της Μόσχας περιοριζόταν στα όπλα και στους συμβούλους...

«Τα όπλα κόστισαν ένα εκατομμύριο λίρες. Πληρώθηκαν μέσω συμφωνιών με το Σιδηρούν Παραπέτασμα, τα λεφτά δόθηκαν από την Αρχιεπισκοπή Κύπρου και το Μοναστήρι του Κύκκου».

Ο Έλληνας πρέσβης στη Κύπρο, μ. Ευστάθιος Λαγάκος, στις 10.7.1974 είπε στον Βρετανό Υπ. Αρμοστή στη Λευκωσία πως είχε λόγο να πιστεύει ότι ο Αρχιεπίσκοπος βασιζόταν πολύ στις διαβεβαιώσεις που πήρε από τους Ρώσους, όταν του είχαν εγγυηθεί ότι, σε περίπτωση ταραχών στην Κύπρο, «δεν θα επιτραπεί σε κανένα τρίτο μέρος να επέμβει...» (Βιβλίο Φ.Α. Διζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019»).

Ακολούθησαν δύο τουρκικές εισβολές ...

Ρωσικές αποστολές όπλων προς ΑΚΕΛ από το 1964!

Τον Σεπτέμβριο του 1973 οι Τούρκοι έδωσαν στους Αμερικανούς πληροφορίες ότι πλοίο με φορτίο όπλων (γνώριζαν είπαν και την ονομασία του) βρισκόταν καθ' οδόν προς την Κύπρο. Ο Πρόεδρος Μακάριος αρνιόταν κάτι τέτοιο, το ίδιο και ο κ. Α. Αζίνας ότι ήταν ο άνθρωπος που τα είχε παραγγείλει κατά τη διάρκεια πρόσφατης επίσκεψής του σε ανατολικές χώρες, όπως ισχυριζόταν η τουρκική πληροφορία...

Στις 6.3.2000, το ΡΙΚ (Γ. Νικολάου, Γ. Γεωργίου) έκανε αποκαλύψεις εγγράφων της «Κα Γκε Μπε» ότι οι μυστικές υπηρεσίες της Ρωσίας έστειλαν όπλα στην ηγεσία του ΑΚΕΛ επ' ονόματι του Γ.Γ. Εζεκία Παπαϊωάννου τον Ιούνιο του 1974 και ότι εκείνη δεν ήταν η μόνη αποστολή όπλων προς το ΑΚΕΛ. Ο κ. Χρίστου του ΑΚΕΛ (τότε Υπ. Εσωτερικών) ισχυρίστηκε ότι όλα τα έγγραφα αρχείου του κόμματος πριν από το 1974 είχαν χαθεί! Επιβεβαίωσε δε ότι όπλα από την πρώην Σοβιετική Ένωση στέλνονταν στο ΑΚΕΛ από το 1964... και πως το ΑΚΕΛ μάλλον θα τα παρήγγελλε εκ μέρους της κυπριακής Κυβέρνησης...

Για τον ρόλο του ΑΚΕΛ το 1974 διαβάστε και τη μαρτυρία του μ. Λάζαρου Σκαλιστή, πρώην μέλους της ΚΕ του ΑΚΕΛ, 12.7.1998, εδώ:

https://www.istorikathemata.com/2012/04/1974.html

Έγραψε ο Λ.Σ.: «Την Παρασκευή, 12.7.74, έγινε επαρχιακή σύσκεψη στελεχών με 300 παρόντες, όπου ο Γ.Γ. του ΑΚΕΛ Ε. Παπαϊωάννου με στομφώδη τρόπο δήλωνε πως "δεν θα γίνει πραξικόπημα, γιατί ο σοβιετικός στόλος είναι έξω από τη Μεσόγειο"!

»Τα δύο ελικοπτεροφόρα και άλλα πλοία του σοβιετικού στόλου αποχώρησαν από τη Μεσόγειο πριν από την πρώτη εισβολή και μερικά επέστρεψαν μετά τις 19 Αυγούστου 1974 («Διζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019»)».

ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ 1974: Αυτά που δεν θέλει να ξέρετε η ηγεσία του ΑΚΕΛ...

https://geopolitico.gr/2009/08/1974-40/ 1.8.2009

Παράλληλα η δήλωση στη Βουλή του βουλευτή Ζ. Κουλία, 23.4.2011: «...Η ηγεσία του ΑΚΕΛ, μετά την εκδήλωση του πραξικοπήματος, αντί να ηγηθεί της αντίστασης, κρύφτηκε στις πρεσβείες των πρώην σοσιαλιστικών χωρών και ανέμενε τον Αττίλα ως λυτρωτή...».

«Όταν ο Εζεκίας Παπαϊωάννου προτιμούσε τουρκικό στρατό αντί ΝΑΤΟϊκών – ΟΗΕδων», Σάββα Ιακωβίδη, «Σημερινή»,13.7.2025.

«Προτιμούμε τον τουρκικό στρατό καιοχής παρά έναν ΝΑΤΟϊκό ή άλλον Δυτικό στρατό».

https://simerini.sigmalive.com/article/2025/7/13/otan-o-ezekias-papaioannou-protimouse-tourkiko-strato-anti-natoikon-oeedon/

****Για την πραγματική πολιτική του ΑΚΕΛ διά στόματος Ε. Παπαϊωάννου στο 3ο μέρος την ερχόμενη Κυριακή.***

Μια επίκαιρη ιστορική αναδρομή για την καταγωγή των Τουρκοκυπρίων

Συντριπτικό άρθρο Τουρκοκυπρίου

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Μέρος Στ'

Συντριπτικό για τον Ντενκτάς και άλλους Τουρκοκύπριους ηγέτες διατελέσαντες ψευδοπρωθυπουργοί των κατεχομένων όπως ο Χακί Αϊτούν (1995) και ο Ντερβίς Έρογλου (2003 και 2008), καθώς και για πλείστους άλλους αξιωματούχους του ψευδοκράτους, ήταν το άρθρο Τουρκοκυπρίου αξιωματούχου του λεγόμενου «υπουργείου εξωτερικών» του παράνομου τουρκοπριακού κράτους που δημοσιεύθηκε στο τουρκικό περιοδικό «Κίπρις Μεκτουπού» (Επιστολή της Κύπρου), τα τέλη Νοεμβρίου 1995. Το άρθρο αυτό ασχολείται με την καταγωγή των Τουρκοκυπρίων, τις ρίζες και τους τόπους προέλευσής τους. Ο αρθρογράφος, που δεν αποκαλύπτει την ταυτότητά του, για να μην έχει την ίδια τύχη με τους Γκιουρκάν και Χικμέτ, υποστηρίζει απροκάλυπτα ότι: οι σημερινοί Τουρκοκύπριοι είναι Λινοπάμπακοι. Απόγονοι εξισλαμισθέντων, βίαια, από τους Τούρκους κατακτητές της Κύπρου Βενετσιάνων, Φράγκων , Ελλήνων και χριστιανών άλλων εθνοτήτων, που εξορίστηκαν από την Ανατολία, και Αρμένιων χριστιανών που εξορίστηκαν στην Κύπρο από την περιοχή της Καισάρειας της Καππαδοκίας.

Το ρεπορτάζ αυτό της «Μπιρλίκ» για τη χριστιανική καταγωγή των Ντενκτάς, Έρογλου, Αϊτούν και πλείστων άλλων Τουρκοκυπρίων μετέφρασε και μετέδωσε το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων την 1η Δεκεμβρίου 1995.

Ο Ραούφ Ντενκτάς σε νεαρή ηλικία.

Ο Ραούφ Ντενκτάς ομολογεί: «Η γιαγιά μου ήταν χριστιανή»

Η πιο κραυγαλέα και αδιάψευστη μαρτυρία για τη χριστιανική καταγωγή του Ραούφ Ντενκτάς έγινε από τον ίδιο. Η άσβεστη ελληνοχριστιανική σπίθα που κρυφόκαιε μέχρι τον θάνατό του στα μύχια του Ντενκτάς, παρά τις πολύχρονες απεγνωσμένες προσπάθειές του να την κατασβήσει και να την καταπνίξει, φούντωσε ξαφνικά στα τέλη Αυγούστου 2009, όταν αντίκρισε μπροστά του έναν νεαρό τότε Έλληνα Κύπριο, που τον είχε γλιτώσει στην Καρπασία από τα νύχια του Αττίλα. Η ομολογία του Ντενκτάς δόθηκε στη δημοσιότητα από τον αυτόπτη και αυτήκοο συνάδελφο Άδωνη Παλληκαρίδη στις 31 Αυγούστου 2009. Σε ολοσέλιδο ρεπορτάζ του στη «Σημερινή» ο Παλληκαρίδης ασχολείται με τη συνάντηση που είχε λίγες μέρες νωρίτερα Ελληνοκύπριος δημόσιος υπάλληλος, που είχε διατελέσει αιχμάλωτος του Αττίλα και του διέσωσε τη ζωή ο Ντενκτάς. Λίγα λεπτά πριν από τη συνάντηση, ο δημόσιος υπάλληλος παρακάλεσε να μην δημοσιευθεί το όνομά του, διότι οι συγγενείς του ζούσαν στα κατεχόμενα, προφανώς στη μαρτυρική Καρπασία, και δεν γνώριζαν ότι αυτός επισκέφθηκε τον Ντενκτάς και τον ευχαρίστησε, διότι του έσωσε τη ζωή. Γράφει σχετικά ο Άδωνης Παλληκαρίδης:

> **«Ο Ντενκτάς αποκάλυψε ότι είχε μια εικόνα της Παναγίας, κληρονομιά από τη χριστιανή γιαγιά του»**

«Πενήντα τριών χρονών σήμερα (το 2009) ο αιχμάλωτος δεν πουχάζει. Πριν από λίγες μέρες επιδίωξε και συνάντησε τον Ραούφ Ντενκτάς. Τον ευχαρίστησε που του έσωσε τη ζωή. Ο Ντενκτάς, μπροστά στη σύζυγο τού 53χρονου, λέγει πολλά για την ελληνική του καταγωγή. Λέγει ότι η γιαγιά του ήταν χριστιανή και κλέφτηκε με τον παππού του. Αποκαλύπτει ότι έχει και μια εικόνα της Παναγίας, κληρονομιά από τη γιαγιά του. Ίσως η λέξη «χριστιανός», που του φώναξε το παιδί τότε, τον επηρέασε. Του θύμισε ο ήρωάς μας: 'Σου φώναξα ότι είμαι Έλληνας και συ σταμάτησες'. Ο Ντενκτάς τον διόρθωσε: 'Όχι. Δεν μού φώναξες ότι είσαι Έλληνας. Μού φώναξες ότι είσαι χριστιανός'».

Ο Ντενκτάς πήρε από τα συρτάρια του ένα άλμπουμ και του έδειξε τη φωτογραφία της απελευθέρωσής του, στο «Λήδρα Πάλας». «Δεν έχω αρνητικά –του είπε- για να σου εμφανίσω μία. Έχω απαθανατίσει πολλά».

Άνθρωπος που βρίσκεται πολύ κοντά στον Ντενκτάς, αποκάλυψε στον ήρωά μας ότι οι δύο συγκρατούμενοί του εκτελέστηκαν τις επόμενες μέρες, διότι δήθεν προσπάθησαν να δραπετεύσουν. Η τύχη του τέταρτου είναι άγνωστη και η φωτογραφία του βρίσκεται στον κατάλογο των αγνοουμένων. Το

> **«Ένας Ελληνοκύπριος που αιχμαλωτίστηκε το 1974 συνάντησε τον Ντενκτάς το 2009 για να τον ευχαριστήσει που του έσωσε τη ζωή»**

17χρονο τότε παιδί θυμάται ότι έβηχε πολύ, το ίδιο και ο σύντροφός του Σάββα Σάββας, όπως και ο άλλος στρατιώτης, που δεν θυμάται το όνομά του. «Δεν αποκλείεται- μάς λέγει- να πέθανε και από φυσικά αίτια, από την οστρακιά, που τότε θέριζε στην Καρπασία. Ας δουν τα οστά των ταυτοποιηθέντων, ας ψάξουν...».

Το Θέμα

Τις ανακρίσεις ακολουθούσε μια σφαίρα στο κρανίο

Ραούφ Ντενκτάς: Έχω φωτογραφίες - ντοκουμέντα

Το ολοσέλιδο ρεπορτάζ του Άδωνη Παλληκαρίδη στη «Σημερινή, στις 31.8.2009.

Στο ίδιο ρεπορτάζ του στη «Σημερινή», ο Άδωνης Παλληκαρίδης, γράφει: «Ο Ραούφ Ντενκτάς πήρε τον 17χρονο (Αύγουστος 1974) στο σπίτι του και μέχρι τις 3 η ώρα το πρωί, του μιλούσε και του έλεγε διάφορα. Του είπε ότι ο Μακάριος ήταν μάγος και του κλείδωνε το στόμα και τη σκέψη όταν τον κοίταζε. Του είπε ακόμη ότι η υπόθεση της Κύπρου είχε κριθεί με την επέμβαση της Τουρκίας και ότι στο μέλλον θα υπήρχαν δύο κράτη στο νησί και δύο εξουσίες.

Μαζί με τον Ντενκτάς στη συνάντηση ήταν και οι δύο γιοί του, ο Ραΐφ και ο Σερντάρ. Ο 17χρονος (τότε) θυμάται ότι ο Ραΐφ τού έδειξε καλοσύνη και προσπάθησε να τον συνεφέρει από το σοκ της αιχμαλωσίας. Ο Ραούφ Ντενκτάς έκανε τον μεταφραστή σε άπαιστα ελληνικά. Την επόμενη μέρα ο νεαρός πρώην αιχμάλωτος, στις δέκα το πρωί, παραδόθηκε στα Ηνωμένα Έθνη, στο «Λήδρα Πάλας», και από κει πέρασε στην ελεύθερη Κύπρο. Ανέλπιστη ελευθερία... Επιστροφή από τον Άδη...».

Η ομολογία, όμως, του Ντενκτάς είναι καταγραμμένη στην ιστορία των Λινοπάμπακων ειδικά και της Κύπρου γενικότερα. Και θα διαλαλεί στους αιώνες ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν είναι γνήσιοι Τούρκοι, αλλά Λινοπάμπακοι, απόγονοι Ελλήνων και Λατίνων που είχαν εξισλαμιοθεί κατά τα μαύρα χρόνια της τουρκικής σκλαβιάς.

**Το Ζ' Μέρος την επόμενη Κυριακή*

Ο κόσμος αλλάζει: Πολυπολικό σύστημα, μεγάλες δυνάμεις και εθνική στρατηγική

ΑΠΟΨΗ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΦΑΙΣΤΟΣ

Για την διεθνή πολιτική πολλά λέγονται, δηλώνονται και αναλύονται. Οι δημοσιογραφικές ειδήσεις κρίνονται από την ορθότητα των πληροφοριών. Οι κυβερνητικές παρεμβάσεις αναμενόμενα συχνά επηρεάζονται από πολιτικές σκοπιμότητες και το ερώτημα είναι κατά πόσον οδηγούν σε επιτυχείς στρατηγικές αποφάσεις. Οι παρεμβάσεις φορέων επιστημονικών τίτλων κρίνονται ή χρήζει να κρίνονται από το κατά πόσον με αξιολογικά ουδέτερο τρόπο περιγράφουν και ερμηνεύουν την πραγματικότητα ή εάν αντίθετα για πολλούς και διάφορους αθέατους λόγους είναι ιδεολογικά-υποκειμενικά πλημμυρισμένες.

Στις πιο πάνω και όλες τις άλλες περιπτώσεις το ερώτημα που τίθεται πάντοτε είναι κατά πόσον περιγράφοντας την ισχύουσα πραγματικότητα φωτίζουν επαρκώς τόσο τη μεγάλη εικόνα των στρατηγικών προσανατολισμών όσο και τις διαμορφωτικές προϋποθέσεις που εκκολάπτονται καθώς η διεθνής πολιτική εξελίσσεται. Έργο των κρατικών λειτουργών και των φορέων επιστημονικών τίτλων είναι να λαμβάνουν επαρκώς υπόψη αυτήν τη μεγάλη εικόνα και να σταθμίζουν ορθά τα συμπλεκόμενα ρευστά κριτήρια και παράγοντες. Εάν αυτό δεν ισχύει, είναι προγραμματικά δεδομένο πως οτιδήποτε ειπωθεί, δηλωθεί ή γραφτεί είναι απογειωμένο, λανθασμένο και επικίνδυνο για τα κράτη.

Χαρακτηριστικά ενδεικτικά παραδείγματα είναι επιστημονικά μεταμφιεσμένα οικουμενιστικά υλιστικά ιδεολογήματα όπως αυτά των εκατέρωθεν μεγάλων δυνάμεων του Ψυχρού Πολέμου και τα Μεταψυχροπολεμικά συνθήματα περί «παγκοσμιοποίησης» που δήθεν οδηγεί ή και ήδη είχε οδηγήσει στην «ενοποίηση» του πλανήτη λόγω αύξησης ανεξέλεγκτων διεθνικών δρώντων που λίγο-πολύ αναιρούν την σημασία των κρατών.

Στα πεδία της στρατηγικής ανάλυσης, η οποία εδράζεται πάνω στα Θουκυδίδεια αξιώματα, τα οποία αφορούν την δομή, τους προσανατολισμούς και τις προϋποθέσεις που εκκολάπτονται εντός κάθε εθνοκρατοκεντρικού συστήματος -και όσον μας αφορά στις επιφυλλίδες εδώ αλλά και σε όλες τις προγενέστερες δημοσιεύσεις σε βιβλία, δοκίμια και άρθρα-, ήδη από την δεκαετία του 1980 και εντονότερα αφότου εισήλθαμε στην Μεταψυχροπολεμική εποχή, υποστηριζόταν εμφατικά, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω.

Το πολυπολικό και πολυκεντρικό εθνοκρατοκεντρικό διεθνές σύστημα του 21ου αιώνα

Εισερχόμενοι στον 21ον αιώνα εντός του σύγχρονου εθνοκρατοκεντρικού διεθνούς συστήματος εκκολάπτονταν πολλές μεγάλες δυνάμεις και πολλές περιφερειακές δυνάμεις μεσαίας και ανερχόμενης ισχύος. Τουτέστιν, το οντολογικά εδραίο πλέον εθνοκρατοκεντρικό διεθνές σύστημα προσανατολιζόταν προς μια πολυπολική δομή πολλών μεγάλων δυνάμεων, που είναι ταυτόχρονα και πολυκεντρικό.

Σε πρώτη φάση υποστηριζόταν -καθότι ήταν ολοφάνερο και ήδη συντελέστηκε σε μεγάλο βαθμό-, η άνοδος της ισχύος της Κίνας, αφενός θα αποτελούσε μεγάλη πρόκληση για τις ΗΠΑ που ήταν η συντριπτικά ισχυρότερη Μεταψυχροπολεμική δύναμη και, αφετέρου, ενώ αρχικά έχουμε διπολική δομή των δύο μεγαλύτερων δυνάμεων, σταδιακά το εθνοκρατοκεντρικό διεθνές σύστημα εξελίσσεται σε πολυπολικό και ταυτόχρονα πολυκεντρικό.

Αυτά σημαίνουν ότι χάραξη και εφαρμογή εθνικής στρατηγικής απαιτεί γνώση της στρατηγικής των μεγάλων και μεσαίας ισχύος δυνάμεων, γνώση της διαχρονικά επιβεβαιωμένης τυπολογίας για τις στρατηγικές των ηγεμονικών δυνάμεων, γνώση των προσεγγίσεων αυτών των δυνάμεων στις περιφερειακές διενέξεις και γνώση εκείνων των διπλωματικών επιλογών κρατών μικρότερης και μεσαίας ισχύος όταν συμμαχούν και συναλλάσσονται με άλλα κράτη και ιδιαίτερα με τα εκάστοτε ηγεμονικά κράτη.

Ανθόσπαρτος πλανήτης δεν υπάρχει, Οδύσσεια είναι το ταξίδι των ανθρώπων, των κρατών και του κόσμου

Ανθόσπαρτος πλανήτης ποτέ δεν υπήρξε και δεν μπορεί να υπάρξει, εκτός και εάν πλανητικά έχουμε ανθρωπολογική εξομοίωση και «πολιτική» εξίσωση. Εάν δηλαδή είναι εφικτό σε πλανητικό επίπεδο να συρρικνωθούν ανθρωπολογικά τα ανθρώπινα όντα, να εξουδετερωθούν πνευματικά και κατ' επέκτασιν να κυριαρχήσει κάποιου είδους «αβλαβής ατομικισμός» και «αβλαβής ωφελιμοκρατία» με αποτέλεσμα να μειωθεί ή και να εκμηδενιστεί η σημασία των κρατών.

Παρά τα παραμιλητά περί «παγκοσμιοποίησης» -όρος που ορθά ο Παναγιώτης Κονδύλης υπογράμμισε ότι έχουμε πλανητικοποίηση διαφόρων φαινομένων και όχι παγκοσμιοποίηση που αποτελεί λανθασμένη μετάφραση του globalization- τα ζητήματα που τίθενται δεν είναι ο εθνικός-πνευματικός εκμηδενισμός των ανθρώπων αλλά η διαμέσου διεθνών θεσμών διακρατική και ενδοκρατική θέσπιση των ανεξέλεγκτων διεθνικών δρώντων, που από μόνοι τους αποτελούν σημαντικό αίτιο πολέμου. Όπως συχνά υποστηρίχθηκε, πολιτικά, νομικά, θεσμικά και στρατηγικά ορθολογιστικά σκεπτόμενοι συμφέρει όλα τα κράτη διεθνικοί δρώντες όπως οι τρομοκράτες και οι φορείς χρηματοοικονομικής ισχύος να τυγχάνουν διακρατικής διακυβέρνησης με διεθνείς θεσμούς και συμφωνίες όπως αυτές για τα πυρηνικά όπλα των δεκαετιών του 1970 και 1980.

> **Καθώς προχωρούμε βαθύτερα στον 21ον αιώνα το ταξίδι της Οδύσσειας των κρατών και των κοινωνιών τους απαιτεί ορθή γνώση και επίγνωση των προσανατολισμών των στρατηγικών των κρατών και ιδιαίτερα των στρατηγικών των ηγεμονικών δυνάμεων**

Εθνική στρατηγική εν μέσω ρευστών και ραγδαίων στρατηγικών ανακατατάξεων

Συντομογραφικά και καταληκτικά, τα κράτη και οι κοινωνίες τους, ιδιαίτερα τα μικρότερης και μεσαίας ισχύος περιφερειακά κράτη, στο πλαίσιο χάραξης και εφαρμογής εθνικής στρατηγικής, δεν έχουν την πολυτέλεια να μη συνεκτιμούν επαρκώς, μεταξύ άλλων, τα εξής:

α) Βρισκόμαστε στην αφετηρία μιας από καιρό αναμενόμενης επιτάχυνσης των εξισορροπητικών προσεγγίσεων των ηγεμονικών δυνάμεων και της αύξησης των περιφερειακών διενέξεων που εξυπηρετούν τις ανακατανομές ισχύος και συμφερόντων όπως κάθε μεγάλη δύναμη τα αντιλαμβάνεται. Δημιουργούνται πολλές περιφερειακές Συμπληγάδες και όταν ένα κράτος λόγω απουσίας στρατηγικής ή ελλειμματικών στρατηγικών αποφάσεων δημιουργεί παραστάσεις ότι είναι αδύναμο, υποχωρητικό και η Επικράτειά του αναλώσιμη, οδηγείται ευθέως πάνω στην Κλίνη του Προκρούστη των ηγεμονικών συναλλαγών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για κράτη όπως η Ελλάδα, τα οποία ενώ τηρούν τις πρόνοιες των Συνθηκών και του Διεθνούς Δικαίου γίνονται δέκτες αναθεωρητικών αξιώσεων και απειλών αρπαγής μέρους της Επικράτειάς τους. Βιώσιμο είναι το κράτος, ορθά επισήμανε ο Hans Morgenthau, όταν διαθέτει επαρκή ισχύ και αξιόπιστη εθνική στρατηγική για την υπεράσπιση της Επικράτειάς του όπως ορίζεται από τις Συνθήκες και το Διεθνές Δίκαιο.

β) Η επιτάχυνση των διενέξεων και των ηγεμονικών αντιπαραθέσεων είναι ιδιαίτερα έντονη και ανεπίστροφη για πολύ συγκεκριμένους λόγους: Όπως ορθά υπογράμμιζαν ήδη από την δεκαετία του 1990 κορυφαίες στοχαστικές και πολιτικές προσωπικότητες της γεωπολιτικής, όπως ο George Kennan αλλά και πολλοί άλλοι πολιτικοί και αναλυτές της στρατηγικής, η δημιουργία διλημμάτων ασφαλείας με πραξικοπήματα και «προέκταση της Ατλαντικής Συμμαχίας στο κέντρο της Ευρώπης ήταν μοιραίο λάθος». Αφενός οδήγησε σε ένα μεγάλο, άσκοπο, τραγικό και αποδυναμωτικό για όλους ευρωπαϊκό πόλεμο και, αφετέρου, εξώθησε την Μόσχα προς τον κύριο ανταγωνιστή των ΗΠΑ, την Κίνα. Ταυτόχρονα, η στρατηγική υπερεπέκταση με «νεοφιλελεύθερους ανθρωπιστικούς βομβαρδισμούς» στις περιφέρειες τις δύο πρώτες Μεταψυχροπολεμικές δεκαετίες κατέλυσε κράτη και προκάλεσε εκατομμύρια πρόσφυγες. Αναμενόμενα και συγκαιρινά ολοφάνερα, καθώς εκκολαπτόταν το πολυπολικό και πολυκεντρικό διεθνές σύστημα αυτές οι στρατηγικά ανορθολογικές επεμβάσεις στις περιφέρειες προκάλεσαν αστάθεια και επιτάχυναν την εμπλοκή των μεγάλης και ανερχόμενης ισχύος Ανατολικών μεγάλων δυνάμεων. Προκάλεσαν επίσης στρατηγική ρευστότητα, διαρκείς εξισορροπητικές συμφωνίες και κινδύνους όπως η πιθανότητα ενός πυρηνικού πολέμου.

γ) Η ολοφάνερη προσπάθεια της νέας ηγεσίας της Ουάσιγκτον μετά το 2025 να «συμμαζέψει» την υπερεπέκταση και να εξισορροπήσει την Κίνα ολοφάνερα εν πολλοίς αποτυγχάνει. Αυτό οφείλεται αφενός στο γεγονός ότι η διαχείριση των γεωπολιτικών ανακατατάξεων της τέταρτης Μεταψυχροπολεμικής δεκαετίας είναι μια εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση και αφετέρου επειδή το 2025-26 η νέα αμερικανική ηγεσία ολοφάνερα και καταμαρτυρούμενα λειτούργησε εν πολλοίς σπασμωδικά και με όρους ανεπιτυχών αποφάσεων για την διαχείριση της περιφερειακής αστάθειας ή διεξαγωγή πολέμων όπως τελικά η Ουάσιγκτον αποφάσισε να εκτελέσει στο Ιράν.

Συνοψίζοντας και ολοκληρώνοντας, καθώς προχωρούμε βαθύτερα στον 21ον αιώνα το ταξίδι της Οδύσσειας των κρατών και των κοινωνιών τους απαιτεί ορθή γνώση και επίγνωση των προσανατολισμών των στρατηγικών των κρατών και ιδιαίτερα των στρατηγικών των ηγεμονικών δυνάμεων. Επιπλέον, απαράβατα απαιτείται ορθή εκτίμηση του γεγονότος ότι οι διενέξεις, οι πολεμικές συγκρούσεις και οι στρατηγικές ανακατατάξεις επηρεάζονται δραστικά πρωτίστως από τις προϋποθέσεις που εκκολάπτουν οι στρατηγικές των μεγάλων δυνάμεων στις περιφέρειες. Υπό αυτές τις συνθήκες, η ασφάλεια και η ακεραιότητα της Επικράτειας ενός κράτους συναρτάται από το κατά πόσον διαθέτει αξιόπιστη εθνική στρατηγική. Ιδιαίτερα για λιγότερο ισχυρά κράτη στις περιφέρειες κάτι τέτοιο προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, επαρκή ισχύ, αποτελεσματική αποτροπή των αναθεωρητικών απειλών, ορθούς διπλωματικούς ελιγμούς που δεν οδηγούν σε υποχωρήσεις, απόρριψη κάθε κατευναστικής αντίληψης και αποτελεσματικές συναλλαγές με τα ισχυρότερα κράτη με όρους εθνικών συμφερόντων. Αυταπάτες και σπάταλες ελπίδες βλάπτουν, ενίοτε μάλιστα ανεπανόρθωτα και με προεκτάσεις βαθύτατων αρνητικών συνεπειών για την ασφάλεια και την ακεραιότητα του κράτους.

Ένας στους τέσσερεις θανάτους στην Κύπρο συνδέεται με τον καρκίνο

Σχεδόν τριπλασιάστηκαν τα νέα περιστατικά καρκίνου από το 1998

ΘΕΚΛΑ ΚΑΚΚΟΥΡΑ

Σχεδόν ένας στους τέσσερεις θανάτους στην Κύπρο το 2024 αποδόθηκε σε νεοπλάσματα, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι παθήσεις του κυκλοφορικού παρέμειναν η κυριότερη αιτία θανάτου. Η αυξανόμενη επιβάρυνση από τον καρκίνο και οι χαμηλές δαπάνες για πρόληψη αναδεικνύουν την ανάγκη για πιο ουσιαστικές παρεμβάσεις στη δημόσια υγεία.

Μια σημαντική αλλαγή στην εικόνα της θνησιμότητας στην Κύπρο καταγράφεται το 2024, καθώς ο καρκίνος αναδείχθηκε στην πρώτη θέση μεταξύ των αιτιών θανάτου, ξεπερνώντας για πρώτη φορά εδώ και περίπου 30 χρόνια τις ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος. Η εξέλιξη αυτή διαφοροποιεί την εικόνα της Κύπρου από εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου, σύμφωνα με τα στοιχεία, οι καρδιαγγειακές παθήσεις εξακολουθούν να ευθύνονται για το μεγαλύτερο μερίδιο των θανάτων.

Η νέα εικόνα της θνησιμότητας στην Κύπρο

Σύμφωνα με στοιχεία από το Υπουργείο Υγείας, κατά το 2024 καταγράφηκαν συνολικά 6.925 θάνατοι κατοίκων και επισκεπτών που συνέβησαν στην Κύπρο.

Από αυτούς, οι 3.773 αφορούσαν άνδρες, ποσοστό 54,5%, ενώ οι 3.152 αφορούσαν γυναίκες, ποσοστό 45,5%.

Η κυριότερη αιτία θανάτου ήταν τα νεοπλάσματα, δηλαδή οι κακοήθεις και άλλες νεοπλασματικές νόσοι, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 25,2% του συνόλου. Ακολουθούσαν οι ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος με 22,8%, οι παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος με 8,6% και οι ασθένειες των ενδοκρινών αδένων, της θρέψης και του μεταβολισμού με 7,6%.

Οι διανοητικές διαταραχές και οι διαταραχές συμπεριφοράς αντιστοιχούσαν στο 5,4% των θανάτων, ποσοστό ίδιο με εκείνο των τραυματισμών και των δηλητηριάσεων από εξωτερικές αιτίες. Οι υπόλοιποι θάνατοι αποδόθηκαν σε άλλες αιτίες.

Στο 25,2% των θανάτων τα νεοπλάσματα

Από τους 6.925 θανάτους που καταγράφηκαν στην Κύπρο το 2024, το 25,2% αποδόθηκε σε νεοπλάσματα, έναντι 22,8% στις ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος.

Κατά τα προηγούμενα έτη (2004 - 2023), την ηγετική θέση διατηρούσαν οι ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος, οι οποίες επί σειρά ετών αποτελούσαν την κυριότερη αιτία θνησιμότητας στον πληθυσμό. Η μετατόπιση αυτή αποτυπώνει με σαφήνεια την αυξανόμενη επιβάρυνση από κακοήθη νεοπλάσματα, σε συνδυασμό με τη σχετική υποχώρηση της θνησιμότητας από καρδιαγγειακά νοσήματα. Η αύξηση των θανάτων από κακοήθη νεοπλάσματα παρατηρείται κυρίως στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες και ιδιαίτερα σε άτομα ηλικίας 75 ετών και άνω.

Η κυριότερη αιτία θανάτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εικόνα ήταν διαφορετική, καθώς, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, καταγράφηκαν συνολικά περίπου 4,84 εκατομμύρια θάνατοι μεταξύ των κατοίκων των κρατών-μελών.

Οι ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος αποτέλεσαν την πρώτη αιτία θανάτου, ευθυνόμενες για περίπου 1,59 εκατομμύρια θανάτους ή το 32,8% του συνόλου. Ο δείκτης θνησιμότητας από αυτές τις παθήσεις ανήλθε σε 313 θανάτους ανά 100.000 κατοίκους.

Στη δεύτερη θέση βρέθηκε ο καρκίνος, με περίπου 1,16 εκατομμύρια θανάτους, που αντιστοιχούσαν στο 23,9% του συνόλου. Ακολούθησαν οι παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος, με περίπου 380.000 θανάτους ή 7,8%.

Σημαντικό μερίδιο κατείχαν επίσης οι εξωτερικές αιτίες νοσηρότητας και θνησιμότητας, όπως τα ατυχήματα και οι τραυματισμοί, με περίπου 240.000 θανάτους ή 5%. Οι ασθένειες του πεπτικού συστήματος ευθύνονταν για περίπου 210.000 θανάτους, ποσοστό 4,4%, ενώ οι ψυχικές και συμπεριφορικές διαταραχές και οι παθήσεις του νευρικού συστήματος αντιστοιχούσαν σε περίπου 4,3% των θανάτων η καθεμία.

Οι ενδοκρινικές, διατροφικές και μεταβολικές ασθένειες αντιπροσώπευαν το 3,5% του συνόλου, ενώ η COVID-19 εξακολουθούσε να καταγράφεται ως αιτία θανάτου, με περίπου 100.000 θανάτους ή 2,1%.

Οι παράγοντες που τροφοδοτούν την παγκόσμια αύξηση του καρκίνου

> **Η ανοδική πορεία του καρκίνου στην Κύπρο Τα διαθέσιμα στοιχεία για τα νέα περιστατικά καρκίνου στην Κύπρο καταγράφουν σημαντική αύξηση σε βάθος χρόνου**

Η εικόνα στην Κύπρο εντάσσεται σε μια ευρύτερη διεθνή πρόκληση. Οι νεότερες εκτιμήσεις της διεθνούς βάσης δεδομένων GLOBOCAN, που καταρτίζεται από τον Διεθνή Οργανισμό Έρευνας για τον Καρκίνο (IARC), σε συνεργασία με ερευνητές και φορείς όπως η Αμερικανική Εταιρεία Καρκίνου (ACS), αποτυπώνουν το μεγάλο παγκόσμιο βάρος της νόσου.

Για το 2024, εκτιμάται ότι περίπου 20,6 εκατομμύρια άνθρωποι διαγνώστηκαν με καρκίνο και 9,8 εκατομμύρια πέθαναν από τη νόσο. Οι εκτιμήσεις καλύπτουν 34 τύπους καρκίνου σε 186 χώρες.

Ο καρκίνος του πνεύμονα ήταν ο συχνότερα διαγνωσμένος τύπος παγκοσμίως, με περίπου 2,6 εκατομμύρια νέα περιστατικά, που αντιστοιχούσαν στο 12,8% των διαγνώσεων. Ακολουθούσαν ο καρκίνος του μαστού στις γυναίκες με 11,8%, ο καρκίνος του παχέος εντέρου με 9,9%, ο καρκίνος του προστάτη με 7,5% και ο καρκίνος του στομάχου με 4,8%.

Ο καρκίνος του πνεύμονα ήταν επίσης η κυριότερη αιτία θανάτου από καρκίνο, με περίπου 1,9 εκατομμύρια θανάτους ή 19,1% του συνόλου. Ακολουθούσαν ο καρκίνος του παχέος εντέρου με 9,4%, ο καρκίνος του ήπατος με 7,5%, ο καρκίνος του μαστού στις γυναίκες με 7,1% και ο καρκίνος του στομάχου με 6,6%.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν και οι προβλέψεις για τις επόμενες δεκαετίες. Με βάση τις εκτιμήσεις του IARC, τα νέα περιστατικά καρκίνου αναμένεται να φτάσουν τα 34,4 εκατομμύρια ετησίως έως το 2050, αριθμός αυξημένος κατά περίπου 67% σε σύγκριση με το 2024.

Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι πίσω από την τάση ενδέχεται να βρίσκονται πολλοί παράγοντες. Μεταξύ αυτών είναι η αύξηση της παχυσαρκίας, η κακή διατροφή, η ανεπαρκής σωματική άσκηση, η κατανάλωση αλκοόλ και το κάπνισμα, αλλά και περιβαλλοντικές εκθέσεις σε ρύπους, χημικές ουσίες και πλαστικά.

Σύμφωνα με το WCRF, περίπου το 40% των καρκίνων συνδέεται με παράγοντες κινδύνου που μπορούν να τροποποιηθούν. Ωστόσο, η μεγαλύτερη ενημέρωση του πληθυσμού για τα συμπτώματα και η βελτίωση των διαγνωστικών μεθόδων έχουν επίσης ως αποτέλεσμα περισσότεροι καρκίνοι να εντοπίζονται νωρίτερα.

Αύξηση 195% στα νέα περιστατικά

Από 1.612 το 1998, τα νέα περιστατικά καρκίνου στην Κύπρο έφτασαν τα 4.761 το 2023, καταγράφοντας αύξηση περίπου 195% μέσα σε 25 χρόνια.

Το 1998 καταγράφηκαν 1.612 νέα περιστατικά, ενώ το 2005 ο αριθμός ανήλθε σε 2.437. Το 2010 καταγράφηκαν 3.129 περιστατικά και το 2015 συνολικά 3.750.

Η ανοδική πορεία συνεχίστηκε τα επόμενα χρόνια. Το 2020 καταγράφηκαν 4.231 νέα περιστατικά, το 2021 ανήλθαν σε 4.508 και το 2022 σε 4.749. Το 2023 καταγράφηκαν 4.761 νέα περιστατικά.

Σε σύγκριση με το 1998, ο αριθμός των καταγεγραμμένων νέων περιστατικών το 2023 ήταν σχεδόν τριπλάσιος, παρουσιάζοντας αύξηση περίπου 195%.

Η εξέλιξη αυτή υπογραμμίζει την ανάγκη να εξετάζονται συστηματικά οι τάσεις εμφάνισης του καρκίνου, τόσο σε σχέση με τη γήρανση του πληθυσμού όσο και σε σχέση με τις αλλαγές στην έκθεση σε παράγοντες κινδύνου, την πρόληψη και τη διάγνωση.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Σφοδρές καταιγίδες, καταρρακτώδεις βροχές και έντονα καιρικά φαινόμενα σάρωσαν περιοχές της Κύπρου την εβδομάδα που πέρασε, προκαλώντας προβλήματα στο οδικό δίκτυο και αναστάτωση στους πολίτες. Στη Λάρνακα και τη Δεκέλεια, η κακοκαιρία της Τετάρτης 14 Οκτωβρίου δοκίμασε τις αντοχές των υποδομών, με την έντονη βροχόπτωση να δυσχεραίνει τις μετακινήσεις. Οι εικόνες από τις πληγείσες περιοχές αποτυπώνουν τη σφοδρότητα των φαινομένων και επαναφέρουν στο προσκήνιο τα ερωτήματα για την ετοιμότητα των αρμόδιων υπηρεσιών, την επάρκεια των αντιπλημμυρικών έργων και την προστασία των πολιτών απέναντι στα ολοένα συχνότερα ακραία καιρικά επεισόδια.

Αρκούδα βγήκε στο σεργιάνι...

Η σκηνή σε κάποιο σπίτι, στους Αγίους Τριμιθιάς:

-Μάμμα! Μάμμα! Μια αρκούδα!

-Μπράβο, Μιχαλάκη μου, σιαίρουμαι που βλέπεις «Animal Planet» στην τηλεόρασην τζιαι όι πελλάρες.

-Μάμμα, έννεν τηλεόρασην που βλέπω. Εν μιαν αρκούδαν μέσα στην αυλήν μας, που τζυνηά τον σσιύλλον μας τον Σνούπι να τον φάει!

Η σκηνή είναι, βεβαίως, φαντιαστική, αλλά θα μπορούσε να είναι πραγματική, αφού η απόδραση αρκούδας από το κλουβί της, στον περιβόητο Melios Zoo, είναι απόλυτα αληθινή. Σημειώνεται ότι στον συγκεκριμένο Zoo φιλοξενούνται πολλά άγρια και σαρκοβόρα ζώα. Ευτυχώς η αρκούδα δεν βγήκε και από τον περιφραγμένο χώρο του ζωολογικού κήπου και την ανακάλυψαν καμιά ώρα αργότερα. Ο 60χρονος ιδιοκτήτης του Zoo ανέφερε ότι, στην προσπάθειά του να βάλει τροφή στον χώρο των αρκούδων, μία από αυτές κατάφερε να αποδράσει. Ενημέρωσε και την Αστυνομία, η οποία κινητοποιήθηκε αμέσως, γιατί μια άγρια αρκούδα ελεύθερη καταλαβαίνετε τι κίνδυνο αποτελεί. Δεν ήταν μια εκπαιδευμένη αρκούδα από αυτές που περιέφεραν παλαιότερα σε πανηγύρια τσιγγάνοι και χόρευαν με το ντέφι.

Θυμίζουμε ότι το περιστατικό συνέβη στους Αγίους Τριμιθιάς και όχι στην Αλάσκα.

Το εκπληκτικό δεν είναι που μια αρκούδα απέδρασε από τον Melios Zoo. Το εκπληκτικό είναι ότι εξακολουθεί να λειτουργεί ο Melios Zoo, παρά το ότι υπήρξαν δικαστικές αποφάσεις που έπρεπε να οδηγήσουν στο κλείσιμό του, λόγω μη τήρησης νομοθεσιών και κανονισμών που αφορούν την ευημερία των ζώων.

Η άδεια λειτουργίας του ζωολογικού κήπου είχε λήξει από τον Σεπτέμβριο του 2017 και δεν είχε ανανεωθεί, επειδή διαπιστώθηκε πως δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις των κανονισμών. Εννιά χρόνια αργότερα, ο Melios Zoo εξακολουθεί να λειτουργεί και να δραπετεύουν και τα άγρια ζώα του.

Αντιλαμβάνομαι ότι είναι αρκετά δύσκολο να κλείσεις έναν ζωολογικό κήπο με τόσα πολλά σαρκοβόρα ζώα. Διότι τι θα κάνεις με μιαν ύαινα, ας πούμε; Να την βάλεις σε πλοίο να την στείλεις πίσω στη χώρα της σαν... μετανάστρια που έληξε η άδειά της; Από την άλλη, δεν μπορείς να την πουλήσεις σαν pet σε κάποιον ιθαγενή της νήσου.

Τέλος πάντων. Ας δουν οι αρμόδιοι πώς θα χειριστούν δραστικά το θέμα, γιατί δεν έχουμε καμιά διάθεση, κάποιο βράδυ, να δούμε ζωντανή αναπαράσταση της ταινίας... «Lion King» από έναν δραπέτη «βασιλιά της ζούγκλας», έξω από το παράθυρό μας!

ΜΠΟΞΕΡ

Φεστιβάλ ειρήνης, αλλά ειρήνη... γιοκ

Σε δικοινοτικό φεστιβάλ για την ειρήνη στην Πύλα παρέστησαν χθες μαζί ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης και ο Τουφάν Έρχιουρμαν. Το θέμα είναι ότι ναι μεν ήταν ένα φεστιβάλ για την ειρήνη, αλλά ένα φεστιβάλ δεν φέρνει την ειρήνη. Ούτε και θα πρέπει τα οποιαδήποτε κοινά παναΰρκα να παραμερίζουν τη σκληρή πραγματικότητα της τουρκικής κατοχής και την διαχρονικά αδιάλλακτη στάση της άλλης πλευράς.

Όλοι οι κατά καιρούς ηγέτες μας είχαν παραστεί σε δικοινοτικές εκδηλώσεις με τους αντίστοιχους ηγέτες των Τουρκοκυπρίων. Σε δικοινοτικό φεστιβάλ στην Πύλα είχαν πάει το 2019 ο τότε Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο Μουσταφά Ακιντζί, οι οποίοι είχαν παραστεί μαζί και σε δικοινοτική συναυλία στον πύργο του Οθέλλου, στην κατεχόμενη Αμμόχωστο, το 2015. Μη μιλήσουμε και για τις ζιβανίες που έπιναν μαζί.

Ο αείμνηστος Πρόεδρος Χριστόφιας είχε παραστεί το 2008 με τον Τουρκοκύπριο τότε ηγέτη Μεχμέτ Αλί Ταλάτ σε δικοινοτική εκδήλωση. Με εκείνη την ευκαιρία η στήλη είχε δημοσιεύσει ένα χαρακτηριστικό σχόλιο, το οποίο αναδημοσιεύω:

Είδαμε τον Πρόεδρο Χριστόφια και τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ στη δικοινοτική εκδήλωση των οργανώσεων νεολαίας, στο «Λήδρα Πάλας», να ενώνουν και να υψώνουν ολόγελοι τα χέρια και για μια στιγμή νομίσαμε ότι θα μας ανακοίνωναν ότι έλυσαν το Κυπριακό. Πλην όμως επρόκειτο απλώς για μια στιγμιαία συναισθηματική έξαρση, μπροστά στους νέους των δυο κοινοτήτων, στους οποίους οι δυο ηγέτες ήθελαν να στείλουν μηνύματα συμφιλίωσης. Ειδικά η εμφάνιση του Ταλάτ ήταν μάλλον μέρος των... θεατρικών και καλλιτεχνικών παραστάσεων που δόθηκαν στο πλαίσιο του φεστιβάλ. Στον ρόλο του φιλειρηνιστή αριστερού, που σκέφτεται μόνο την επανένωση της Κύπρου. Έναν ρόλο εντελώς διαφορετικό από εκείνον που υποδύεται στην αίθουσα των διαπραγματεύσεων. Έξω από την αίθουσα είναι ο... δόκτωρ Τζέκιλ και μέσα μεταιρέπεται σε μίστερ Χάιντ. Στις δικοινοτικές εκδηλώσεις είναι ο «φίλος μου ο Μεχμέτ», όπως τον αποκαλεί ο δικός μας. Στο τραπέζι των συνομιλιών, όμως, είναι ο «αρκαντάς της Άγκυρας».

Καλές είναι οι δικοινοτικές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, αλλά δεν πρέπει να δημιουργούν ψευδαισθήσεις ότι μας οδηγούν εγγύτερα σε μια λύση. Η πραγματικότητα της αναλλοίωτης κατοχής και των μόνιμων στόχων της Τουρκίας στην Κύπρο είναι εκεί και δεν μπορεί να την κρύψει κανένα τραγούδι. Με τους Τουρκοκύπριους διασκεδάζουμε και τραγουδάμε μαζί, και μετά τη διάλυση της φιέστας παίρνει ο καθένας τον δρόμο του. Εμείς στα σπίτια μας στις ελεύθερες περιοχές και εκείνοι στα σπίτια ΜΑΣ στις κατεχόμενες...

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Ο Κουλίας κάνει... προξένια για τον Νικόλα

Με τίποτε δεν γλυτώνουμε το τσουνάμι της πρόωρης προεδρολογίας. Πέρα από τις γνωστές κόντρες στον ΔΗΣΥ, βγήκε μπροστά και ο Ζαχαρίας Κουλίας και προέβαλε την υποψηφιότητα του Νικόλα, λέγοντας ότι «είναι πλέον ώριμος πολιτικός και μπορεί να διεκδικεί επί ίσοις όροις την Προεδρία». Δεν μπορώ να ξέρω αν το έκανε σε συνεννόηση με τον Νικόλα ή αν ήταν δική του πρωτοβουλία για να μετρήσει αντιδράσεις. Όμως θα μπω στον πειρασμό να ομολογήσω ότι ο τρόπος με τον οποίο έθεσε την υποψηφιότητα του Νικόλα ο πολλοπάτιος βουλευτής Αμμοχώστου μού θύμισε... προξενήτρα παλαιοτέρων εποχών, που εκθείαζε τα προσόντα του επίδοξου «γαμπρού». Κάπως έτσι:

«Έτον τζιαμαί τζιαι δέτε τον τζι αν έσιει αΐπιν πέτε το! Ο Νικόλας μας, τωρά εν ώριμον κοπέλλιν για να παντρευτεί την Προεδρούλλαν. Ήρτεν η ώρα της να χωρίσει πιον που τους Συναγερμικούς (δεκαπέντε χρόνια παντρεμένη μαζίν τους εν πολλά) τζιαι να παντρευτεί τον λεβέντην Πρίγκιπάν μας. Εμείς οι συγγενείς ετοιμάζουμεν ήδη τζιαι το προικοσύφφωνον, ώστε η Προεδρούλλα, αν παντρευτεί τον Νικόλαν μας, να βολέψει όσον παραπάνω κόσμον μπορεί, που έσιει ανάγκες. Ώρα καλή τζι ώρα γρυσή τζι ώρα ευλοημένη, τούτη η δουλειά π' αρκέψαμεν... στο ΔΗΚΟ ναν' δοσμένη»!

Βεβαίως, υπάρχουν στο κόμμα του Κέντρου και απόψεις αντίθετες προς εκείνες του κ. Κουλία. Όπως, για παράδειγμα, των ΔΗΚΟϊκών υπουργών οι οποίοι έχουν διαμηνύσει ότι το κόμμα τους έχει υποψήφιο και είναι ο Χριστοδουλίδης.

Οπόταν το θέμα της προεδρικής υποψηφιότητας εξελίσσεται σε... ΔΗΚΟπομαχαίρι για τον Νικόλα.

Και ασφαλώς πρέπει να απαντηθεί και το κρίσιμο ερώτημα, πώς θα μπορέσει ο Νικόλας να περάσει στον δεύτερο γύρο. Για να το κάνει, θα πρέπει να έχει την υποστήριξη κάποιου μεγάλου κόμματος. Μα θα δεχτεί ο Αβέρωφ, για παράδειγμα, αν θα είναι τελικά ο επίσημος υποψήφιος του ΔΗΣΥ, να κάνει πίσω και να «σκοτώσει» ο ίδιος το όνειρό του να κάτσει στην προεδρική καρέκλα; Αστειεύεστε;

Από την άλλη, μήπως θα ζητήσει υποστήριξη από το ΑΚΕΛ ο Νικόλας; Ένα κόμμα με το οποίο διαφωνεί κάθετα και στην οικονομία και στην εξωτερική πολιτική; Εδώ να σημειώσουμε ότι το ΔΗΚΟ (μαζί με τον ΔΗΣΥ και το ΕΛΑΜ) έχουν ιδρύσει κοινοβουλευτική ομάδα συνεργασίας με το Israel Allies Foundation. Κάτι που έκανε το ΑΚΕΛ να βγάλει τσούννες, κατά τη λαϊκή έκφραση.

Όποιος περιμένει συνεργασία ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ στις Προεδρικές, μάλλον κάνει όνειρα θερινής νύχτας, όπως θα έλεγε και ο Φούλης.

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Και τα... κουπέπια στον προεκλογικό του ΔΗΣΥ

Η ενότητα στον ΔΗΣΥ, για χάρη της οποίας η Αννίτα απέσυρε την υποψηφιότητά της, δεν φαίνεται να περνά και τις καλύτερες των ημερών της. Πολλοί συναγερμικοί αντέδρασαν και αυτό φάνηκε και από τις κινήσεις που έγιναν αμέσως μετά, τις ζυμώσεις, τη διαρροή ονομάτων στελεχών που εξέταζαν το ενδεχόμενο να βάλουν στο τραπέζι και το δικό τους όνομα. Τι σημαίνει, ουσιαστικά, αυτό; Ότι δεν είδαν όλοι με καλό μάτι την προοπτική να είναι τελικά ο Αβέρωφ (ξανά) ο υποψήφιος του κόμματος για την προεδρική καρέκλα. Για να είμαστε ειλικρινείς, ο «αλουπός» έχει περισσότερες προσβάσεις στη βάση του κόμματος από τον Παμπορίδη. Αλλά, βεβαίως, δεν μπορούμε να αποκλείσουμε και εκπλήξεις (όπως αυτήν του 2023). Αυτό θα το αποφασίσουν οι 50.000 ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ, τον ερχόμενο μήνα.

Και ο μεν Αβέρωφ έβαλε στο πολιτικό μενού του κόμματος το... ψάρι, ο δε Παμπορίδης προτάσσει στο δικό του μενού τα... κουπέπια! Θυμίζω ότι το 2025, με την επιστροφή του στον ΔΗΣΥ, μετά την αποστασιοποίησή του, είχε δηλώσει ότι επανήλθε στο κόμμα «με την ίδια άνεση που μπαίνεις στο πατρικό σου και ανοίγεις το ψυγείο για να φας τα κουπέπια που μαγείρεψε η μάνα σου την προηγούμενη μέρα»!

Η (συμβολική) «μάνα» εδώ είναι η Αννίτα, η οποία, παρεμπιπτόντως, είχε αναρτήσει παλαιότερα στο διαδίκτυο μια φωτογραφία της να... τυλίγει κουπέπια με αρκετή δεξιοτεχνία. Η απορία που διατυπώνεται τώρα είναι αν η «μαμά» Αννίτα, που έχει υποσχεθεί να υλοποιήσει με αντικειμενικότητα τις εκλογικές διαδικασίες για την επιλογή του υποψηφίου του κόμματος, θα εργαστεί παρασκηνιακά, παρασκευάζοντας τα αγαπημένα κουπέπια του Παμπορίδη (ίσως να πάρει τη συνταγή από τη... Γαλάτεια), ως κάποιο είδος «εκδίκησης» για τη «συντονισμένη υπόσκαψη» που υπέστη (από τον Αβέρωφ και τον... «κηδεμόνα» του). Άλλωστε, όπως λέγεται, η εκδίκηση είναι ένα πιάτο (κουπέπια, εν προκειμένω) που τρώγεται κρύο!

Είναι επίσης ενδιαφέρον να δούμε πώς θα συμπεριφερθούν οι λεγόμενοι «Χριστοδουλιδικοί» μεταξύ των συναγερμικών, που φαίνεται να διατηρούν ένα αξιοσημείωτο ποσοστό (25 με 30% σύμφωνα με κάποιες δημοσκοπήσεις). Η στάση τους θα εξαρτηθεί, προφανώς, από το ποιον υποψήφιο του Συναγερμού προτιμά να έχει απέναντί του το 2028 ο νυν Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Η λογική λέει ότι προτιμά τον Φούλη, που τον έχει ξανανικήσει. Αλλά αυτό μένει να φανεί στην τενέκκα που θα σήσει η Πινδάρου στις 28 Νοεμβρίου.

ΜΠΟΞΕΡ

Φαντασικό debate Αβέρωφ-Παμπορίδη

Ένας φαντασικός διάλογος μεταξύ των δύο μονομάχων για το προεδρικό χρίσμα του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου και Γιώργου Παμπορίδη:

ΑΒΕΡΩΦ: Γιώρκο μου, είδες την Αννίταν μας, που επήρεν μιαν σώφρονα τζιαι υπεύθυνην απόφασιν τζιαι απέσυρεν την υποψηφιότητάν της. Γιατί εν παίρνεις τζι εσύ μιαν παρόμοιαν σώφρονα απόφασιν να τελειώννουμεν;

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Φούλλη μου, έτσι εννοείς την δημοκρατίαν; Να βουράς μόνος σου τζιαι να έρκεσαι πρώτος; Όι, εν να μείνω υποψήφιος μέχρι τέλους είτε με το καλόν είτε με το άγριον!

ΑΒΕΡΩΦ: Σιγά μην κλάψω! Σιγά μην φοβηθώ! Γιάννης Αγγελάκας.

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Ναι, αλλά την Αννίταν έκαμές την να φοηθεί τζιαι να τραβήσει πίσω. Ουσιαστικά εκβίασές την, με το να απειλείς ότι εν να κατεβείς σαν ανεξάρτητος. Τζι αναγκάστηκεν να φύει για να μεν διασπαστεί το κόμμαν.

ΑΒΕΡΩΦ: Εγώ εν άσκησα κανέναν εκβιασμόν τζιαι καμιάν πίεσιν. Είπεν το τζιαι η Αννίτα, ότι εν μόνη της που αποφάσισεν, χωρίς πίεσιν.

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Μα περιπαίζεις με, ρε Φούλλη; Εχώστηκες πίσω που τον Κουλέρμον τζι έβαλές τον τζιείνον να πιέσει την Αννίταν να αποσύρει την υποψηφιότητάν της, ενώ ο Κουλέρμος επροσπάθησεν να με πείσει τζι εμέναν να φύω που την μέσην, για να μείνεις μόνος σου.

ΑΒΕΡΩΦ: Εν εχώστηκα πίσω που κανέναν εγώ. Ό,τι κάμω, κάμνω το φανερά.

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ (ειρωνικά): Νναι, καλέ. Ο... αλουπός εχώννετουν τζι ο νούρος του εφαίνετουν!

ΑΒΕΡΩΦ: Πρέπει να παραδεχτείς ότι ο αλουπός, με την πονηρκάν του, εν ο μόνος που μπορεί να κερδίσει την προεδρικήν καρέκλαν για τον Συναγερμόν.

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Καλάν. Με ποιον εν να συμμαχήσεις; Με το... αλουπούιν;

ΑΒΕΡΩΦ: Ποιον εν το αλουπούιν;

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Ο Φειδίας! Έκαμές τον να σε αντιγράφει τζιαι να μεν σου αφήννει γλείμμαν.

ΑΒΕΡΩΦ: Εν να με ψηφίσει έναν ευρύτερον παγκύπριον κίνημαν. Τζιαι θα με ψηφίσουν τζιαι οι ψαράες! Που την ημέραν που εμίλησα για την ψαροταβέρναν, έδωσα άλλην διάστασιν στο επάγγελμάν τους.

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Η δήλωσή σου για την ψαροταβέρναν ήταν χτύπημαν κάτω που την μέσην. Την καημένην την Αννίταν εκαταβρόχθισές την όπως την αθερίναν, με τα κόκκαλα!

ΑΒΕΡΩΦ: Ε, μα αφού εν ετηρήσαν την δέσμευσίν τους να με υποστηρίξουν για το προεδρικόν χρίσμαν, ενώ εγώ έφκαλα την Αννίταν όι μιαν φοράν, αλλά θκυο φορές Πρόεδρον της Βουλής.

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Φούλλη μου, να αθθυμάσαι ότι τούτη η ιστορία με την ψαροταβέρναν, εν θα σου φκει σε καλόν τελικά. Κατάλαβέ το. Εν τα πηαίννεις καλά με τα ψάρκα.

ΑΒΕΡΩΦ: Είνταμ που εννοείς;

ΠΑΜΠΟΡΙΔΗΣ: Το 2023 επαρομοίασες τον Χριστοδουλίδην με... χρυσόψαρον τζιαι τελικά έφαέν σε τζιαι εξηκοκκάλισέν σε!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI

Βάσος Φαληρέας

Ο Βάσος Φαληρέας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1905 και πέθανε στις 7 Οκτωβρίου 1979 σε ηλικία 74 ετών. Ήταν Έλληνας γλύπτης, ένας από τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους της ακαδημαϊκής σχολής γλυπτών στην Ελλάδα κατά τον 20ο αιώνα.

Καταγόταν από την Καρδαμύλη της Μάνης. Σπούδασε ζωγραφική από το 1924 έως το 1929 στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας. Το 1930 ο Φαληρέας, προκειμένου να τελειοποιήσει τις τεχνικές του, φεύγει για το Παρίσι και μέχρι το 1935 εργάζεται κοντά στους Γάλλους γλύπτες Σαρλ Ντεσπιώ και Αριστίντ Μαγιόλ. Εκείνη την εποχή παρακολουθεί και μαθήματα χαρακτικής από τον Έλληνα χαράκτη Δημήτρη Γαλάνη, ο οποίος ζούσε στο Παρίσι.

Στη Διεθνή Έκθεση των Παρισίων, που πραγματοποιήθηκε το 1937 στη γαλλική πρωτεύουσα, ο Φαληρέας κέρδισε το χρυσό μετάλλιο για το έργο του «Γαλήνη» (1936), που είχε εκθέσει στο γαλλικό περίπτερο, καθώς και αργυρά μετάλλια για τα έργα «Γυμνό» και «Κεφαλή», με τα οποία μετείχε στο ελληνικό περίπτερο. Την ίδια χρονιά της βράβευσής του στην Έκθεση των Παρισίων, ο Φαληρέας τιμήθηκε με τον Χρυσό Σταυρό του Τάγματος του Γεωργίου. Υπήρξε μέλος της Ακαδημίας Καλών Τεχνών στο Παρίσι, ενώ το 1976 εξελέγη μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

Ο Φαληρέας πέθανε από συγκοπή στις 7 Οκτωβρίου 1979, ενώ συνεδρίαζε η κριτική επιτροπή του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης 1979, όπου μετείχε ως πρόεδρος της επιτροπής. Το 1980 και το 1989 με απόφαση των συγγενών και κληρονόμων του καλλιτέχνη, δεκάδες έργα του παραχωρήθηκαν στην Εθνική Πινακοθήκη της Ελλάδας.

Ο Βάσος Φαληρέας διακρίνεται για τον ανθρωποκεντρικό τρόπο και την ακαδημαϊκή αντίληψη απόδοσης των έργων του. Έχει φιλοτεχνήσει δεκάδες μνημεία και ηρώα, όπως «Το Άγαλμα της Προμάχου Αθηνάς» στο Πεδίον του Άρεως στην Αθήνα, σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα Φαίδωνα Κυδωνιάτη, τα αποκαλυπτήρια του οποίου έγιναν σε λαμπρή τελετή το 1952. Άλλα μεγαλεπήβολα έργα του είναι επίσης το «Μνημείο του Λεωνίδα» στις Θερμοπύλες και το «Ηρώον των Μπιζενομάχων» στα Ιωάννινα.

Στο πληθωρικό έργο του συγκαταλέγεται μεγάλος αριθμός από προτομές και ανδριάντες. Σ' αυτά περιλαμβάνονται η γλυπτική απεικόνιση βασιλέων, πολιτικών και στρατιωτικών, ποιητών και άλλων προσωπικοτήτων όπως: Νικολάου Σκουφά, Σπυρίδωνος Μερκούρη, Δημάρχου Αθηναίων, Βασιλέως Γεωργίου, Στρατάρχη Αλέξανδρου Παπάγου, Γεωργίου Δροσίνη, Στρατηγού Βαν Φλιτ, Στρατάρχη και Προέδρου της Νοτιοαφρικανικής Ένωσης Γιαν Σματς, Βασιλέως Παύλου, Γρηγορίου Ξενόπουλου, Μαρίας Βοναπάρτη, Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Βασιλέως Κωνσταντίνου, Λεωνίδα, Διονυσίου Σολωμού και Κωστή Παλαμά.

Ο Φαληρέας επιδόθηκε επίσης στη χάραξη μεταλλίων και νομισμάτων. Συνέδεσε το όνομά του με την Κύπρο, με τη χάραξη και φιλοτέχνηση των αριστουργηματικών και σπουδαίων χρυσών και αργυρών μεταλλίων του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' του 1966 και 1975, καθώς επίσης και με τη χάραξη και φιλοτέχνηση σπάνιων μεταλλίων των £5 του 1966, κατασκευασμένων είτε από νικέλιο, είτε από χαλκονικέλιο, τα οποία ουδέποτε έχουν κυκλοφορήσει στην αγορά, καθότι είναι δείγματα (specimen), μάλλον για σκοπούς μελέτης πριν από την κοπή του χρυσού πεντόλιρου του 1966.

Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στο www.artaeri.com. Μακαρίου 71, Λ/σία.

ΖΩΗ ΣΤΟ ΤΡΟΧΟΚΑΘΙΣΜΑ, ΝΕΑ ΑΡΧΗ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Τα ναρκωτικά, η φυλακή και η στιγμή που είπε «Παναγιώτη, ξύπνα»

Ο Παναγιώτης μιλά στη «Σημερινή» για την εμπλοκή του με τα ναρκωτικά, τα χρόνια στη φυλακή και τη ζωή στο τροχοκάθισμα. Η στήριξη της οικογένειάς του, η διέξοδος στην τοξοβολία και τη μουσική και ο καθημερινός αγώνας για ασφαλή μετακίνηση στο Γέρι

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Η ζωή του Παναγιώτη Κκομόρ σημαδεύτηκε από λάθη, απώλειες και διαδοχικές αναιροπές. Η εμπλοκή με τα ναρκωτικά και μια ένοπλη ληστεία τον οδήγησαν στη φυλακή, ενώ χρόνια αργότερα ένα σοβαρό τροχαίο και η περιπέτεια της υγείας του έφεραν μια νέα, δύσκολη πραγματικότητα: τη ζωή σε τροχοκάθισμα και την απώλεια της ανεξαρτησίας του.

Μιλώντας στη «Σημερινή», επιστρέφει στις περιόδους που τον σημάδεψαν, αναφέρεται στις συνέπειες των επιλογών του για τον ίδιο και την οικογένειά του και περιγράφει τη μάχη με την κατάθλιψη. Θυμάται, όμως, και τη στιγμή που στάθηκε μπροστά στον καθρέφτη και αποφάσισε να παλέψει ξανά. Με τη στήριξη των δικών του ανθρώπων, βρήκε στην τοξοβολία και στη μουσική έναν νέο σκοπό. Σήμερα συμμετέχει σε αγώνες, γράφει τα δικά του τραγούδια και θέτει ως μεγάλο στόχο τη συμμετοχή στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2028.

Την ίδια ώρα, δίνει έναν καθημερινό αγώνα για κάτι αυτονόητο: να μπορεί να βγαίνει από το σπίτι του στο Γέρι και να κυκλοφορεί με ασφάλεια με τα παιδιά του. Όπως καταγγέλλει, τα απροσπέλαστα πεζοδρόμια και τα σταθμευμένα οχήματα τον αναγκάζουν να κινείται στον δρόμο, περιορίζοντας την αυτονομία του. Μέσα από τη δική του εμπειρία, εξηγεί γιατί αισθάνεται «φυλακισμένος στο ίδιο του το σπίτι» και ζητά συγκεκριμένες παρεμβάσεις, ώστε η προσβασιμότητα να γίνει πράξη.

> «Ένιωθα φυλακισμένος στο ίδιο μου το σώμα και δεν ήθελα ούτε να βλέπω τον κόσμο»

Πώς ήταν η ζωή σας πριν από το τροχαίο; Κοιτάζοντας πίσω, ποια βιώματα θεωρείτε ότι καθόρισαν την πορεία σας;

Το 2003 παρασύρθηκα και βρέθηκα συνένοχος σε μια ένοπλη ληστεία, γεγονός που με οδήγησε στη φυλακή με ποινή πέντε ετών.

Το βίωμα που με καθόρισε ήταν μια μεγάλη αδικία από το ίδιο το σύστημα το 2013. Μια αλλαγή στη νομοθεσία μού στέρησε διά παντός το λευκό ποινικό μητρώο και, αυτόματα, την επαγγελματική μου άδεια οδήγησης. Έχασα τη δουλειά μου ως οδηγός trailer και λεωφορείων, έχασα τη γη κάτω από τα πόδια μου. Αυτό έφερε τεράστια οικονομικά προβλήματα και, μοιραία, έναν χωρισμό το 2017.

Έχετε μιλήσει ανοιχτά για την εμπλοκή σας με τα ναρκωτικά και την παραβατικότητα. Πώς ξεκίνησε αυτή η περίοδος και τι συνέπειες είχε για εσάς και τους ανθρώπους σας;

Μετά τον πρώτο μου χωρισμό, ένιωθα εντελώς χαμένος και έπεσα σε βαριά κατάθλιψη. Κλείστηκα στον εαυτό μου, και η μόνη μου διέξοδος τότε ήταν το ποτό. Μέχρι τότε, δεν είχα καμία επαφή με τα ναρκωτικά, δεν ήξερα καν τι ήταν.

Μια μέρα, ένας φίλος από την παρέα μού είπε: «Ρε φίλε, δεν γίνεται να βγαίνουμε έξω, εσύ να μεθάς, να κλαις και να μας χαλάς τη διασκέδαση. Θα σου δώσω κάτι που θα σε κάνει να περάσεις καλά». Έτσι δοκίμασα για πρώτη φορά το χασίς. Επειδή όμως η κατάστασή μου δεν βελτιωνόταν, μου πρότεινε σύντομα κάτι πιο δυνατό, το έκστασυ.

Όταν μπήκε το χάπι στη ζωή μου, έχασα τον έλεγχο. Μέσα σε αυτήν τη θολωμένη κατάσταση και παρασυρμένος από την παρέα, βρέθηκα να συμμετέχω ως οδηγός στη ληστεία.

Οι πιο βαριές συνέπειες, όμως, ήταν αυτές που πλήρωσαν οι άνθρωποί μου. Η νιρβάνη και ο πόνος που έδωσα στους γονείς μου, οι οποίοι έβλεπαν τον γιο τους να καταστρέφεται. Και, το κυριότερο, η απουσία μου από τη ζωή της κόρης μου. Ήταν μωρό τότε και, αντί να την έχω αγκαλιά στο σπίτι, με έβλεπε μέσα από τα σίδερα της φυλακής.

Τι συνέβη στο τροχαίο και πώς βιώσατε το πρώτο διάστημα μετά τον τραυματισμό σας; Τι ήταν δυσκολότερο να διαχειριστείτε στη νέα πραγματικότητα;

Το ατύχημα έγινε ένα πρωινό γύρω στις 6:00, με μια μοτοσικλέτα μεγάλου κυβισμού. Ήταν τόσο σφοδρό, που μέσα στο ασθενοφόρο έπαθα δύο φορές ανακοπή και με επανέφεραν με απινιδωτή. Στο νοσοκομείο, η προσοχή των γιατρών έπεσε ολόκληρη στο αριστερό μου πόδι, το οποίο είχε παραμορφωθεί και είχε σπάσει σε πολλά σημεία. Μου έκαναν ακτινογραφίες και αξονικές για το πόδι, αλλά υπήρξε μια τραγική, εγκληματική παράλειψη: δεν μου έκαναν ποτέ μαγνητική τομογραφία στον αυχένα. Με άφησαν να φύγω χωρίς να γνωρίζω ότι με το χτύπημα είχε υποστεί ζημιά ένας δίσκος στον αυχένα μου. Αν είχε γίνει τότε η σωστή διάγνωση, σήμερα δεν θα ήμουν στο τροχοκάθισμα.

Επειδή δεν το ξέραμε, εγώ συνέχιζα να περπατώ κανονικά το 2017 και το 2018. Όμως, μέσα σε αυτά τα δύο χρόνια, ο σπασμένος δίσκος που αφέθηκε χωρίς θεραπεία άρχισε να θρυμματίζεται. Έτσι, στα τέλη του 2018, η ζημιά βγήκε στην επιφάνεια. Πήγα να σκύψω μια μέρα και ξαφνικά παρέλυσε το χέρι μου.

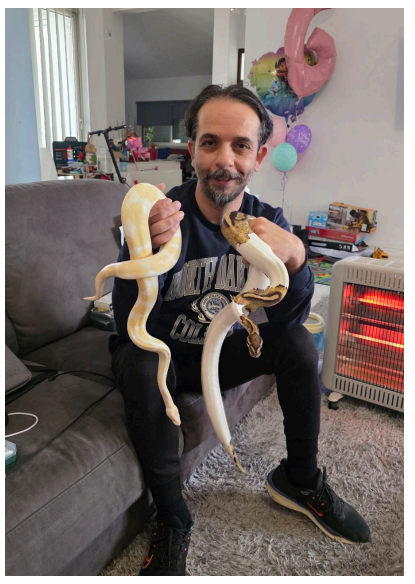
Τελικά, το 2019, ένας γιατρός με είδε, κατάλαβε αμέσως τι συνέβαινε και με παρέπεμψε επειγόντως για μαγνητική. Η διάγνωση ήταν αυχενική μυελοπάθεια. Ο δίσκος είχε διαλυθεί. Στις 4 Σεπτεμβρίου του 2019, ακριβώς την ημέρα των γενεθλίων μου, μπήκα εσπευσμένα στο χειρουργείο για μια πρόσθια αυχενική μικροδισκεκτομή. Η χειρουργική παρέμβαση πέτυχε και σταμάτησε την περαιτέρω ζημιά, γλιτώνοντάς με από την τετραπληγία, αλλά ξύπνησα σε τροχοκάθισμα.

Για 6-7 μήνες έπεσα σε μια βαριά, ισοπεδωτική κατάθλιψη. Το δυσκολότερο πράγμα που είχα να διαχειριστώ στη νέα πραγματικότητα ήταν η ξαφνική απώλεια της ανεξαρτησίας μου. Ένιωθα φυλακισμένος στο ίδιο μου το σώμα και δεν ήθελα ούτε να βλέπω τον κόσμο.

Πώς καταφέρατε να αφήσετε πίσω σας τα ναρκωτικά; Υπήρξε κάποια καθοριστική στιγμή που σας οδήγησε στην απόφαση να αλλάξετε πορεία;

Μπήκα στη φυλακή αποφασισμένος να αλλάξω. Κατά τη διάρκεια της έκτισης της ποινής μου, έμεινα απόλυτα καθαρός από ουσίες και αλκοόλ, στράφηκα στο θέατρο και στη μουσική ορχήστρα της φυλακής και πάλεψα με τον εαυτό μου

για να ξαναβρώ τις αξίες μου.

Όμως, αν με ρωτάτε για την πιο καθοριστική στιγμή που με ανάγκασε να αλλάξω πορεία και να παλέψω για τη ζωή μου, αυτή συνέβη χρόνια μετά, το 2020.

Μια μέρα, ξαφνικά, σηκώθηκα να πάω να πλυθώ. Στάθηκα μπροστά στον καθρέφτη του μπάνιου μαζί με τη σύντροφό μου. Κοίταξα τα μάτια μου μέσα στο είδωλό μου και είπα στον εαυτό μου: «Ρε παιδί μου, είσαι ακόμα 41 χρονών. Η ζωή είναι μπροστά σου. Έχεις παιδιά που σε χρειάζονται, πρέπει να φέρεις τα πάνω σου. Παναγιώτη, ξύπνα!»

Εκείνη την ίδια ημέρα αποφάσισα να βγω από το δωμάτιο και να ξεκινήσω εντατικά στο παραπληγικό φυσικοθεραπευτήριο του Γενικού Νοσοκομείου.

Ποιοι άνθρωποι στάθηκαν δίπλα σας στις δυσκολότερες στιγμές και πόσο σημαντική ήταν η στήριξή τους για να ξαναχτίσετε τη ζωή σας;

Πρώτα απ' όλα, οι γονείς μου. Παρά τις πίκρες, τα λάθη της νεότητάς μου και την τεράστια στενοχώρια που τους έδωσα όταν βρέθηκα στη φυλακή, δεν με εγκατέλειψαν ποτέ. Η γιαγιά μου ήταν ακόμα ένα μεγάλο μου στήριγμα.

Όμως, ο άνθρωπος-κλειδί που με κράτησε όρθιο στη μεγαλύτερη ανηφόρα, μετά το τροχαίο και την καθήλωση στο τροχοκάθισμα, είναι η σύντροφός μου. Μαζί κάναμε ακόμα δύο υπέροχα παιδιά, που σήμερα είναι 6 και 5 ετών. Η καθημερινή της φροντίδα, η υπομονή της και η αγάπη της ήταν η δύναμη που με έκανε να ξαναχτίσω τη ζωή μου από το μηδέν.

Και δίπλα στην οικογένειά μου, υπάρχει ένας άνθρωπος που για μένα είναι ορόσημο. Είναι ο Λευτέρης Χριστοδούλου, ο ιδιοκτήτης της Πυθαγόρειας Σχολής Μουσικής στα Λατσιά. Ο άνθρωπος αυτός δεν είναι απλώς ο προσωπικός μου δάσκαλος, αλλά έχει γίνει ο καλύτερός μου φίλος. Η ψυχολογική στήριξη που μου προσφέρει είναι ανεκτίμητη.

Πώς μπήκαν στη ζωή σας ο αθλητισμός και η μουσική; Με τι ασχολείστε συγκεκριμένα και τι έχετε βρει μέσα από αυτές τις δραστηριότητες;

Ο αθλητισμός ήρθε πρώτος στη ζωή μου, το 2020, μέσω της τοξοβολίας. Όταν ξεκίνησα να πηγαίνω στο παραπληγικό φυσικοθεραπευτήριο του Γενικού Νοσοκομείου, γνώρισα τυχαία τον Μάριο Λάμπρου, ο οποίος ήταν ήδη αθλητής της τοξοβολίας και μου πρότεινε να δοκιμάσω. Σήμερα είμαι επίσημος παραθλητής τοξοβολίας, εγγεγραμμένος στη World Archery. Συμμετέχω κάθε χρόνο σε διεθνείς αγώνες στο εξωτερικό και έχω καταφέρει να κερδίσω πολλά χρυσά και ασημένια μετάλλια στο Παγκύπριο Πρωτάθλημα.

Δίπλα στον δάσκαλο και φίλο μου Λευτέρη Χριστοδούλου, ξεκίνησα να μαθαίνω πιάνο, μπουζούκι, βιολί, λαούτο, καθώς και τραγούδι. Μάλιστα, τα τελευταία ενάμισι με δύο χρόνια άρχισα να γράφω τη δική μου μουσική και στίχους, κυκλοφορώντας τα τραγούδια μου ψηφιακά μέσω του DistroKid, τα οποία μπορεί να ακούσει ο κόσμος στο YouTube.

Μέσα από αυτές τις δύο δραστηριότητες βρήκα ξανά τον εαυτό μου. Μου έδωσαν έναν δυνατό σκοπό, με γέμισαν πειθαρχία και με έκαναν να

> **«Για να μετακινηθώ, αναγκάζομαι να βγαίνω με το τροχοκάθισμα στη μέση του δρόμου, ρισκάροντας την ίδια μου τη ζωή»**

ξαναγαπήσω τη ζωή, αποδεικνύοντάς μου ότι τίποτα δεν τελειώνει, επειδή είσαι σε ένα τροχοκάθισμα.

Σήμερα περιγράφετε ότι νιώθετε «φυλακισμένος στο σπίτι σας» στο Γέρι. Ποια εμπόδια αντιμετωπίζετε στις μετακινήσεις σας και πώς επηρεάζουν την αυτονομία και την οικογενειακή σας ζωή;

Η φράση «φυλακισμένος στο ίδιο μου το σπίτι» δεν είναι υπερβολή· είναι η καθημερινή, σκληρή μου πραγματικότητα στο Γέρι. Τα πεζοδρόμια είναι εντελώς απροσπέλαστα για ένα τροχοκάθισμα: είτε επειδή είναι κακοφτιαγμένα και χωρίς ράμπες, είτε επειδή είναι μόνιμα κλειστά από ασυνείδητους οδηγούς που παρκάρουν τα αυτοκίνητά τους πάνω σε αυτά.

Για να μετακινηθώ, αναγκάζομαι να βγαίνω με το τροχοκάθισμα στη μέση του δρόμου, ρισκάροντας την ίδια μου τη ζωή ανάμεσα στα αυτοκίνητα που περνούν με ταχύτητα.

Αντί να μπορώ να βγω μια βόλτα με τη σύντροφό μου και τα δύο μας μικρά παιδιά, 5 και 6 ετών, όπως κάνει κάθε πατέρας, η κάθε μας έξοδος μεταιρέπεται σε μια επικίνδυνη αποστολή γεμάτη άγχος.

Όταν ζητάτε να παραμένουν ελεύθερα τα πεζοδρόμια και οι ράμπες, ποια αντιμετώπιση συναντάτε; Πώς βιώσατε τις λεκτικές επιθέσεις προς το τηλεοπτικό συνεργείο που κατέγραφε τις δυσκολίες σας;

Όταν ζητώ το αυτονόητο, να μένουν δηλαδή οι ράμπες και τα πεζοδρόμια ελεύθερα, η δικαιολογία που ακούω μόνιμα στη γειτονιά είναι το «Μα δεν έχουμε τόπο να παρκάρουμε». Έχουν την εντύπωση ότι επειδή το πεζοδρόμιο είναι έξω από την πόρτα τους, τους ανήκει κιόλας! Από την άλλη, δεν υπάρχουν και οι σωστές υποδομές ή χώροι στάθμευσης από το Δημαρχείο.

Όσο για τις λεκτικές επιθέσεις που έγιναν μπροστά στις κάμερες, την ώρα που το τηλεοπτικό συνεργείο καταγράφε το πρόβλημα, ήταν μια στιγμή που με πλήγωσε και με εξόργισε βαθύτατα.

Σε ποιες Αρχές έχετε απευθυνθεί και τι ανταπόκριση υπήρξε μέχρι σήμερα; Ποιες συγκεκριμένες παρεμβάσεις θα σας επέτρεπαν να κινείστε με ασφάλεια στη γειτονιά σας;

Έχω απευθυνθεί αμέτρητες φορές στο Δημαρχείο και στην Αστυνομία, αλλά η κατάσταση είναι μια μόνιμη κοροϊδία. Η Αστυνομία πάντα ρίχνει την μπάλα στο Δημαρχείο, λέγοντας ότι δεν είναι δικό της πρόβλημα, και το Δημαρχείο από την πλευρά του δεν κάνει απολύτως τίποτα. Μου είπαν ότι θα στείλουν τροχονόμους να γράψουν τους παρανομούντες. Ακόμα κι αν τους στέλνουν –που αμφιβάλλω– τους στέλνουν το πρωί, τις ώρες που ο κόσμος λείπει στις δουλειές του και ο δρόμος είναι άδειος. Το μεγάλο χάος, όμως, ξεκινά το απόγευμα, μετά τις 5:00 ή τις 6:00. Τότε δεν πατάει κανένας τροχονόμος. Εκείνες τις ώρες δεν μένει ούτε ένα πεζοδρόμιο άδειο.

Για να μπορώ να κινούμαι με ασφάλεια στη γειτονιά μου, δεν ζητώ θαύματα, ζητώ τις εξής συγκεκριμένες παρεμβάσεις:

Τοποθέτηση προστατευτικών πασσάλων (bollards): Πρέπει να μπουν ειδικά πασσαλάκια στα πεζοδρόμια της γειτονιάς μου.

Δημιουργία και απελευθέρωση των ραμπών: Να κατασκευαστούν σωστές, σύγχρονες ράμπες σε κάθε διασταύρωση και να αστυνομεύονται αυστηρά.

Έλεγχοι και πρόστιμα τις σωστές ώρες: Οι τροχονόμοι του Δήμου πρέπει να βγαίνουν για ελέγχους το απόγευμα και το βράδυ, τότε που γίνεται η παρανομία, και όχι τα πρωινά για να δείχνουν απλώς ότι κάνουν έργο.

Δημιουργία δημόσιων χώρων στάθμευσης: Εφόσον ο Δήμος γνωρίζει ότι τα σπίτια πλέον δεν έχουν χώρους, οφείλει να προνοήσει για υποδομές, αντί να επιτρέπει να μεταιρέπονται τα πεζοδρόμια σε ιδιωτικά οικόπεδα.

Τι θέλετε να πετύχετε από εδώ και πέρα και τι θα λέγατε, μέσα από τη δική σας εμπειρία, σε έναν νέο άνθρωπο που βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπος με τα ναρκωτικά;

Στον αθλητισμό, ο απόλυτος στόχος μου είναι να αγωνιστώ με τα χρώματα της Κύπρου στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2028 στο Λος Άντζελες. Στη μουσική, το μεγάλο μου όνειρο είναι να δω κάποια στιγμή τα τραγούδια μου, τους στίχους και τις μουσικές μου, να τα ερμηνεύουν γνωστοί, μεγάλοι Έλληνες τραγουδιστές.

Στόχος μου είναι να δω μια Κύπρο προσβάσιμη, όπου κανένας άνθρωπος σε τροχοκάθισμα δεν θα νιώθει φυλακισμένος στο σπίτι του.

Σε έναν νέο άνθρωπο που βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπος με τα ναρκωτικά, κοιτάζοντάς τον στα μάτια, θα του έλεγα δύο πράγματα:

Πρώτον, μην εμπιστευτείς ποτέ αυτούς που σου πλασάρουν τις ουσίες ως «διέξοδο». Αυτοί δεν είναι φίλοι σου. Μη χαρίσεις τα ωραιότερα χρόνια της ζωής σου σε μια ψευδαίσθηση.

Δεύτερον, θέλω να ξέρεις ότι όσο βαθιά κι αν έχεις πέσει, η ζωή δεν τελειώνει εκεί. Η δύναμη να αλλάξεις πορεία κρύβεται μέσα σου. Ζήτα βοήθεια, πάρε την απόφαση να πολεμήσεις και μην τα παρατάς ποτέ. Η ζωή είναι όμορφη και αξίζει να τη ζήσεις ελεύθερος και καθαρός.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΙΘΜΟΜΗΧΑΝΕΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ:

Ο ελεγκτικός κλάδος συνεχίζει να εξελίσσεται

Θα αντικατασταθούν τελικά οι ελεγκτές;

ΑΛΕΞΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ*

Για έναν κλάδο που κυρίως βασίζεται στην κρίση και την εμπιστοσύνη, ο ελεγκτικός κλάδος περνά σήμερα μια περίοδο σημαντικών αλλαγών.

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί πλέον να αναλύει οικονομικά δεδομένα ταχύτερα από ολόκληρες ομάδες ανθρώπων. Μπορεί να εντοπίζει ασυνήθιστες συναλλαγές, να αναγνωρίζει μοτίβα και να αυτοματοποιεί εργασίες που μέχρι πριν από λίγα χρόνια απαιτούσαν αμέτρητες ώρες δουλειάς.

Φυσικά, αυτό οδηγεί πολλούς στο ίδιο ερώτημα.

Θα αντικατασταθούν τελικά οι ελεγκτές;

Με μια πρώτη ματιά, το ερώτημα μοιάζει απολύτως λογικό. Συζητήσεις που μέχρι πριν από λίγα χρόνια περιστρέφονταν γύρω από εμπειρία και επαγγελματική εξέλιξη, πλέον όλο και συχνότερα καταλήγουν στην τεχνητή νοημοσύνη.

Όμως, ο ελεγκτικός κλάδος έχει ξαναζήσει παρόμοια εμπειρία.

Πριν από χρόνια, οι αριθμομηχανές θεωρούνταν απειλή επειδή μπορούσαν να κάνουν υπολογισμούς γρηγορότερα και με μεγαλύτερη ακρίβεια σε σχέση με τους ανθρώπους. Αργότερα, ήρθαν λογισμικά όπως το Microsoft Excel, τα οποία άλλαξαν σχεδόν ολοκληρωτικά τον τρόπο με τον οποίο γινόταν η σχετική εργασία. Διαδικασίες που κάποτε απαιτούσαν ατελείωτη γραφειοκρατία και εργατοώρες έγιναν ξαφνικά πολύ πιο γρήγορες και απλές.

Τότε, πολλοί πίστεψαν ότι η τεχνολογία θα μείωνε δραστικά την ανάγκη για λογιστές και ελεγκτές.

Δεν εξαφανίστηκε όμως το επάγγελμα. Προσαρμόστηκε.

Καθώς η τεχνολογία αναλάμβανε τις επαναλαμβανόμενες και σχετικά ευκολονόητες εργασίες, οι ελεγκτές σιράφηκαν σταδιακά σε κάτι πιο ουσιαστικό: στην κατανόηση των επιχειρήσεων, στην αξιολόγηση κινδύνων, στην επικοινωνία με τους πελάτες και στην εφαρμογή κρίσης - εκεί όπου τα λογισμικά από μόνα τους δεν αρκούσαν και δεν μπορούσαν να βοηθήσουν ουσιαστικά.

Ίσως λοιπόν η τεχνητή νοημοσύνη να μην εξαφανίσει το επάγγελμα.

Ίσως απλώς να το αναγκάσει να εξελιχθεί ξανά.

Γιατί, στο τέλος της ημέρας, ο έλεγχος δεν αφορούσε ποτέ μόνο αριθμούς. Αφορούσε και ανθρώπους.

Ένας ελεγκτής δεν εξετάζει απλώς αριθμούς στις οικονομικές καταστάσεις. Κάνει δύσκολες ερωτήσεις, αμφισβητεί εξηγήσεις και προσπαθεί να καταλάβει αν κάτι πραγματικά βγάζει νόημα. Ένας υπολογιστής μπορεί να εντοπίσει μιαν ασυνήθιστη συναλλαγή. Μπορεί όμως να καταλάβει πότε μια απάντηση ακούγεται υπερβολικά προετοιμασμένη ή πότε κάτι απλώς δεν «ταιριάζει» στη συζήτηση ή στις ιδιαιτερότητες της εταιρείας;

Πιθανότατα όχι.

Για παράδειγμα, τα σημαντικότερα προειδοποιητικά σημάδια δεν κρύβονται στους αριθμούς, αλλά στη σιωπή μετά από μια δύσκολη ερώτηση. Έμπειροι ελεγκτές συχνά αντιλαμβάνονται μικρές λεπτομέρειες που δύσκολα μπορούν να προγραμματιστούν σε έναν αλγόριθμο: τον τόνο, την αβεβαιότητα ή τις εξηγήσεις που απλώς δεν φαίνονται πειστικές.

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αναλύσει τους αριθμούς. Οι ελεγκτές όμως μπορούν να διαβάζουν τους ανθρώπους. Και ίσως εκεί να βρίσκεται, ακόμη, η πραγματική διαφορά.

Η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει στη λήψη αποφάσεων. Δεν μπορεί όμως να αναλάβει πραγματικά την ευθύνη γι' αυτές ή να τις πάρει. Η λήψη αποφάσεων, και η ευθύνη για αυτές, εξακολουθεί να γίνεται από ανθρώπους με κρίση, ηθική και επαγγελματική υπευθυνότητα.

Τι αλλάζει και τι κάνει έναν νέο ελεγκτή πραγματικά πολύτιμο σήμερα; Καθώς η τεχνητή νοημοσύνη αναλαμβάνει όλο και περισσότερες καθημερινές εργασίες, οι νέοι επαγγελματίες ίσως χρειαστεί να επενδύσουν περισσότερο σε δεξιότητες που η τεχνολογία δυσκολεύεται να αντικαταστήσει. Η σωστή επικοινωνία, οι σωστές ερωτήσεις, η κατανόηση μιας επιχείρησης και η κριτική σκέψη ίσως γίνουν ακόμη πιο σημαντικές τα επόμενα χρόνια.

Αυτό που αλλάζει στον ελεγκτικό κλάδο δεν είναι η ανάγκη για ανθρώπους, αλλά η αξία που καλούνται πλέον αυτά να προσφέρουν.

Από τις αριθμομηχανές μέχρι την τεχνητή νοημοσύνη, ο ελεγκτικός κλάδος εξελίσσεται συνεχώς μαζί με την τεχνολογία.

Όμως, παρά όλες τις αλλαγές αυτές, κάτι παραμένει ίδιο.

Γιατί ακόμη κι όταν οι υπολογισμοί αυτοματοποιούνται και τα δεδομένα αναλύονται μέσα σε δευτερόλεπτα, κάποιος εξακολουθεί να πρέπει να βρίσκεται απέναντι στο τραπέζι, να κάνει δύσκολες ερωτήσεις και να παίρνει αποφάσεις.

Και αυτό το κομμάτι του ελέγχου εξακολουθεί να ανήκει στους ανθρώπους.

**** Team Member, Ελεγκτικές Υπηρεσίες, KPMG Κύπρου***

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2026

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	5,840,000	1,029,565	60.55%
ART AERI LTD	Μετοχές	Μη εισηγμένη	472	109,604	6.45%
VASILICO CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Βιομηχανιών	10,000	62,000	3.65%
PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	Μετοχές	Ενέργειας	50,000	61,500	3.62%
ALLWYN AG	Μετοχές	Εισημένη στο ΧΑΑ	5,000	57,000	3.35%
KEO PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά	13,500	41,850	2.46%
BLUE ISLAND PLC	Μετοχές	Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά	25,000	41,750	2.46%
THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Βιομηχανιών	30,000	40,650	2.39%
HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	860,000	40,462	2.38%
EUROBANK ERGASIAS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	7,000	34,580	2.03%
Ολικό				**€ 1,518,960.39**	**89.33%**

Σύνολο Ενεργητικού **€ 1,700,363.01**
Καθαρή Εσωτερική Αξία **15.15 σεντ**
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
*** Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών**

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2026

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
ΑΛΛΑ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	4,030,433	21.36%
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	3,447,517	18.27%
ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1,644,548	8.72%
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1,608,327	8.52%
AKINITA AIANTIDES LTD	Μετοχές	Κτηματική εταιρεία	24,500	1,108,416	5.87%
METLEN ENERGY & METALS PLC	Μετοχές	Δημόσια εισηγμένη στο ΧΑΑ	22,000	1,081,520	5.73%
BLUE ISLAND HOLDINGS PUBLIC LTD	Μετοχές	Βασικά καταναλωτικά αγαθά	492,000	1,052,880	5.58%
DIAS PUBLISHING LTD	Μετοχές	Δημόσια μη εισηγμένη	1,375,864	794,000	4.21%
PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	Μετοχές	Ενέργειας	410,000	504,300	2.67%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	485,118	2.57%
Ολικό				**€ 15,757,060.05**	**83.52%**

Σύνολο Ενεργητικού **€ 18,867,198.23**
Καθαρή Εσωτερική Αξία **22.59 σεντ**
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
*** Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών**

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2026

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΤΗΡΙΟ CENTRE POINT	δ/ε	δ/ε	δ/ε	720,000	79.22%
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	1,512,000	91,476	10.07%
HELLENIQ ENERGY HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	1,200	22,356	2.46%
EUROBANK ERGASIAS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	3,000	14,820	1.63%
ALPHA SERVICES AND HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	3,000	14,580	1.60%
BLUE ISLAND HOLDINGS P;C	Μετοχές	Βασικών Καταναλωτικών Αγαθών	6,000	12,840	1.41%
ISXIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	381,000	10,668	1.17%
ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	8,181	0.90%
PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	Μετοχές	Ενέργειας	3,000	3,690	0.41%
REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	367,000	3,670	0.40%
Ολικό				**€ 902,281.02**	**99.28%**

Σύνολο Ενεργητικού **€ 908,847.70**
Καθαρή Εσωτερική Αξία **4.87 σεντ**
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
*** Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών**

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2026

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	4,389,675	773,879	94.76%
HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	898,301	42,264	5.18%
ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	413	0.05%
BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	10	109	0.01%
SUPHIRE ASSET MANAGEMENT	Μετοχές	Μη εισηγμένη	10,000	1	0.00%
SUPHIRE (VENTURE CAPITAL) LTD	Μετοχές	Μη εισηγμένη	1,373,823	1	0.00%
Ολικό				**€ 816,667.13**	**100.00%**

Σύνολο Ενεργητικού **€ 816,667.13**
Καθαρή Εσωτερική Αξία **0.59 σεντ**
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
*** Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών**

Αποταμιεύσεις, επενδύσεις και συντάξεις

Οι καταθέσεις είναι ασφαλείς και ρευστές, αποδίδουν όμως ελάχιστα

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Ο πλούτος των νοικοκυριών μας βρίσκεται κυρίως στις τραπεζικές καταθέσεις και στα ακίνητα. Οι καταθέσεις είναι ασφαλείς και ρευστές, αποδίδουν όμως ελάχιστα. Τα ακίνητα, από την άλλη, δεν ρευστοποιούνται εύκολα και συγκεντρώνουν τον κίνδυνο σε μια μικρή αγορά. Κανένα από τα δύο, από μόνο του, δεν αποτελεί σταθερή βάση για τη σύνταξη.

Το φαινόμενο δεν είναι μόνο κυπριακό. Σύμφωνα με την ΕΚΤ, περίπου το ένα τρίτο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών της Ευρωζώνης, σχεδόν 10 τρισεκατομμύρια ευρώ, παραμένει σε μετρητά και καταθέσεις χαμηλής απόδοσης, ενώ λιγότεροι από έναν στους πέντε Ευρωπαίους διαθέτουν υψηλό επίπεδο χρηματοοικονομικού αλφαβητισμού. Γι αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε στο επίκεντρο της στρατηγικής της την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, με διπλό στόχο. Να κατευθυνθούν οι αποταμιεύσεις των πολιτών σε παραγωγικές επενδύσεις, στην καινοτομία, στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και στην ασφάλεια, και ταυτόχρονα να εξασφαλίσουν οι ίδιοι οι πολίτες καλύτερες αποδόσεις και επαρκέστερο εισόδημα στη σύνταξη.

Για την Κύπρο, το διακύβευμα είναι διπλό. Αφενός η επάρκεια των συντάξεων των επόμενων γενεών σε μια κοινωνία που γηράσκει. Αφετέρου η ασφάλεια των μεγαλύτερων σε ηλικία συμπολιτών μας, που έχουν συσσωρεύσει σημαντικές αποταμιεύσεις και περιουσία, αλλά καλούνται να τα διαχειριστούν σε ένα τραπεζικό περιβάλλον που ψηφιοποιείται ραγδαία, με λιγότερα καταστήματα και περισσότερες απάτες.

Εμπόδια

Τα εμπόδια είναι τέσσερα και αλληλοτροφοδοτούνται. Το πρώτο είναι η γνώση. Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας έχει επισημάνει ότι η Κύπρος καταλάσσεται σταθερά μεταξύ των χωρών της ΕΕ με τον χαμηλότερο χρηματοοικονομικό αλφαβητισμό, με τους νέους να καταγράφουν τις χειρότερες επιδόσεις. Το δεύτερο είναι η εμπιστοσύνη. Η κατάρρευση του Χρηματιστηρίου το 1999-2000 και το κούρεμα του 2013 δίδαξαν μια ολόκληρη γενιά ότι οι αγορές μπορούν να εξαφανίσουν αποταμιεύσεις και ότι ούτε οι καταθέσεις είναι απρόσβλητες. Παραδόξως, το συμπέρασμα που αντλήθηκε ήταν ακόμη βαθύτερη προσκόλληση στην κατάθεση και στο τούβλο. Το τρίτο είναι τα προϊόντα. Η εγχώρια κεφαλαιαγορά είναι ρηχή, τα απλά και φθηνά διαφοροποιημένα προϊόντα δεν προβάλλονται και η ανεξάρτητη συμβουλή σπανίζει, ενώ ό,τι είναι πιο εύκολα προσβάσιμο στο διαδίκτυο είναι συχνά και το πιο επικίνδυνο. Το τέταρτο είναι τα κίνητρα. Δεν υπάρχει γενικευμένο, φορολογικά ευνοϊκό όχημα μακροπρόθεσμης αποταμίευσης, ενώ τα ταμεία προνοίας καλύπτουν κυρίως τον δημόσιο τομέα και τους μεγάλους εργοδότες. Χιλιάδες εργαζόμενοι σε μικρές επιχειρήσεις, νέοι και χαμηλόμισθοι, στηρίζονται σχεδόν αποκλειστικά στη σύνταξη των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η Ευρώπη έχει ήδη προσφέρει τα εργαλεία. Τον Σεπτέμβριο του 2025 η Κομισιόν παρουσίασε Στρατηγική για τον Χρηματοοικονομικό Αλφαβητισμό και Σύσταση για Λογαριασμούς Αποταμίευσης και Επενδύσεων, δηλαδή απλούς λογαριασμούς χωρίς ελάχιστο ποσό, μέσω τραπεζών και επενδυτικών εταιρειών, με πρόσβαση σε μετοχές, ομόλογα και διαφοροποιημένα αμοιβαία κεφάλαια και με ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση. Τον Νοέμβριο ακολούθησε η δέσμη για τις συμπληρωματικές συντάξεις, με αυτόματη εγγραφή των εργαζομένων και δικαίωμα αποχώρησης, συστήματα παρακολούθησης συντάξεων και αναθεωρημένο Πανευρωπαϊκό Προϊόν Ατομικής Σύνταξης (PEPP), που μπορεί πλέον να λειτουργεί και ως όχημα εργασιακής σύνταξης. Το ερώτημα είναι πώς τα μεταιρέπουμε σε πράξη. Οι εισηγήσεις μου είναι επτά.

Πρώτον, να θεσμοθετηθεί κυπριακός Λογαριασμός Αποταμίευσης και Επενδύσεων, διαθέσιμος σε κάθε πολίτη μέσω οποιασδήποτε τράπεζας ή επενδυτικής εταιρείας, με αφορολόγητη απόδοση μέχρι ένα ετήσιο ανώτατο όριο εισφορών και με περιορισμό σε απλά, διαφοροποιημένα προϊόντα χαμηλού κόστους. Το απλό και το ασφαλές πρέπει να γίνει και το προφανές.

Δεύτερον, αυτόματη εγγραφή σε επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σχέδιο κάθε εργαζομένου που δεν καλύπτεται σήμερα με δικαίωμα αποχώρησης, δικαίωμα επανένταξης και περιοδική επανεγγραφή. Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι, όταν η ένταξη γίνεται η προεπιλογή, η συμμετοχή αυξάνεται θεαματικά. Οι εισφορές να ξεκινούν χαμηλά από εργαζόμενο και εργοδότη και να αυξάνονται σταδιακά, συγχρονισμένες με τις αυξήσεις μισθών, ώστε το καθαρό εισόδημα να μη μειώνεται ποτέ.

Τρίτον, απλή λύση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ένας πάροχος προεπιλογής χαμηλού κόστους, στον οποίο ο εργοδότης εντάσσεται μέσω της μισθοδοσίας με λίγα κλικ, χωρίς να χρειάζεται να συστήσει και να διοικεί δικό του ταμείο. Η επένδυση προεπιλογής να είναι ένα διαφοροποιημένο ταμείο κύκλου ζωής, με ανώτατο όριο ή αυστηρή εποπτεία στις χρεώσεις, αφού σε μακρύ ορίζοντα ακόμη και μικρές διαφορές στο κόστος διαβρώνουν σημαντικά το τελικό κεφάλαιο.

Τέταρτον, δίκαια κίνητρα. Οι φοροαπαλλαγές ωφελούν κυρίως όσους

> **Οι σωστές προεπιλογές και τα σωστά κίνητρα αλλάζουν συμπεριφορές, και η γνώση χτίζεται παράλληλα, στην πράξη. Οι άνθρωποι ενεργούν με βάση ό,τι βλέπουν. Ας δώσουμε σε κάθε Κύπριο τη δυνατότητα να δει καθαρά τη σύνταξή του και τα εργαλεία για να την βελτιώσει**

πληρώνουν σημαντικό φόρο εισοδήματος, ενώ πολλοί χαμηλόμισθοι πληρώνουν ελάχιστο ή καθόλου. Γι' αυτούς, μια άμεση κρατική συνεισφορά που να συμπληρώνει τα πρώτα ευρώ που αποταμιεύονται κάθε χρόνο είναι δικαιότερη και αποτελεσματικότερη.

Πέμπτον, εθνική ψηφιακή πλατφόρμα συντάξεων στο gov.cy. Με μία ασφαλή σύνδεση, κάθε πολίτης θα βλέπει την αναμενόμενη σύνταξη Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα κεφάλαιά του σε ταμεία προνοίας και ατομικά σχέδια και μια εκτίμηση του συνολικού μηνιαίου εισοδήματός του στη σύνταξη σε σημερινές τιμές, καθώς και το πώς αυτό αλλάζει αν αποταμιεύει περισσότερα ή αφυπηρετήσει αργότερα. Οι χώρες που διαθέτουν τέτοιες πλατφόρμες αποδεικνύουν ότι μια ενιαία εικόνα αλλάζει συμπεριφορές. Δεν μπορεί κανείς να σχεδιάσει για ένα κενό που δεν βλέπει. Τα δεδομένα υπάρχουν ήδη, απλώς είναι διάσπαρτα, και η πλατφόρμα μπορεί να λειτουργήσει μέσα σε δώδεκα μήνες, με πλήρη συμμόρφωση με τον GDPR και κυβερνοασφάλεια υψηλού επιπέδου, γιατί μία παραβίαση αρκεί για να ακυρώσει χρόνια οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Έκτον, στοχευμένη χρηματοοικονομική εκπαίδευση για δύο ομάδες. Δεν ξεκινούμε από το μηδέν, αφού υπάρχουν ήδη μαθήματα στο γυμνάσιο και στο δημοτικό από το 2025 και η εθνική πύλη moneypedia.cy από τον περασμένο Αύγουστο. Για τους νέους χρειάζεται αυτοτελές και υποχρεωτικό μάθημα, όπως ζητά και ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, με πρακτικό περιεχόμενο για τον πρώτο μισθό, το πραγματικό κόστος του δανεισμού, τον ανατοκισμό και τους κινδύνους των εφαρμογών συναλλαγών και των κρυπτοστοιχείων. Για τους άνω των 55 χρειάζεται εκπαίδευση διά ζώσης, μέσω δήμων, συνδέσμων συνταξιούχων, τραπεζικών καταστημάτων και Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη, για την ασφαλή χρήση της ηλεκτρονικής τραπεζικής, την αναγνώριση απόπειρας απάτης, τη διαχείριση του εφάπαξ και τον σχεδιασμό της μεταβίβασης της περιουσίας. Η πρόληψη της απάτης πρέπει να είναι ο πυρήνας, σε συνεργασία με τις τράπεζες και την Αστυνομία, ενώ οι νέοι μπορούν να λειτουργήσουν ως ψηφιακοί μέντορες των μεγαλύτερων.

Έβδομον, εθνικός οδικός χάρτης με σαφή ιδιοκτησία. Η μεγαλύτερη πρόκληση δεν είναι ο σχεδιασμός αλλά η εφαρμογή. Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Εργασίας, Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κεντρική Τράπεζα, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Τμήμα Φορολογίας, τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και ταμεία προνοίας κρατούν το καθένα ένα κομμάτι του παζλ και των δεδομένων. Χρειάζεται ένας συντονιστής, δεσμευτικές προθεσμίες, μετρήσιμοι στόχοι και ετήσια δημόσια έκθεση προόδου ενόψει της ενδιάμεσης ευρωπαϊκής αναθεώρησης του 2027.

Προϋποθέσεις

Δύο προϋποθέσεις είναι αδιαπραγμάτευτες. Η πρώτη είναι ότι οι συμπληρωματικές συντάξεις συμπληρώνουν και δεν υποκαθιστούν. Ο πρώτος πυλώνας παραμένει το θεμέλιο της επάρκειας και της κοινωνικής συνοχής, και κάθε βήμα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τη μεταρρύθμιση των Κοινωνικών Ασφαλίσεων που βρίσκεται σε διαβούλευση. Η δεύτερη είναι ο ουσιαστικός κοινωνικός διάλογος με εργοδότες και συντεχνίες. Σε αυτήν την προσπάθεια, οι επαγγελματίες σύμβουλοι, λογιστές και φοροτεχνικοί, που ήδη χειρίζονται τη μισθοδοσία και τα φορολογικά χιλιάδων μικρών επιχειρήσεων, μπορούν να αποτελέσουν το πρακτικό κανάλι εφαρμογής.

Η εμπιστοσύνη δεν χτίζεται με εκστρατείες αλλά με εμπειρία, με απλά προϊόντα, διαφανείς χρεώσεις, ισχυρή εποπτεία και γρήγορη αποκατάσταση όταν κάτι πάει στραβά. Οι σωστές προεπιλογές και τα σωστά κίνητρα αλλάζουν συμπεριφορές, και η γνώση χτίζεται παράλληλα, στην πράξη. Οι άνθρωποι ενεργούν με βάση ό,τι βλέπουν. Ας δώσουμε σε κάθε Κύπριο τη δυνατότητα να δει καθαρά τη σύνταξή του και τα εργαλεία για να την βελτιώσει.

HERMES airports 20 years

Notice: Request for Proposal (RFP) for Car Rental Services at Larnaka and Pafos International Airports

Hermes Airports Limited invites proposals from qualified parties to provide Car Rental Services at Larnaka and Pafos International Airports. Successful proponents will have the privilege to use dedicated counter and parking spaces within the airports.

The deadline for the submission of proposals is the **17th December 2026 at 16:00**

For a copy of the RFP documents please contact:
Panayiota Fiakkou, email:
panayiota.fiakkou@hermesairports.com
copying Lucas Papaleontiou, email:
lucas.papaleontiou@hermesairports.com

ΚΑΥΣΙΜΑ, ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΓΟΝΑΤΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

«Τριπλό χτύπημα» στην τσέπη των νοικοκυριών

Ακριβότερα κατά 25,8% τα πετρελαιοειδή, 11,2% ο ηλεκτρισμός και το νερό και 9,6% η ευρύτερη κατηγορία στέγασης και ενέργειας σε έναν χρόνο

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Τρία απανωτά χτυπήματα δέχονται οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί στην Κύπρο, με τις αυξήσεις στα καύσιμα, στους λογαριασμούς ηλεκτρισμού και νερού και στο ευρύτερο κόστος κατοικίας να επιβαρύνουν τις πιο βασικές ανάγκες των νοικοκυριών. Τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας για τον Σεπτέμβριο αποτυπώνουν το μέγεθος των ανατιμήσεων μέσα σε έναν χρόνο. Πρώτο χτύπημα, τα πετρελαιοειδή, που ακρίβυναν κατά 25,8%. Δεύτερο, ο ηλεκτρισμός και το νερό, με αύξηση 11,2%. Τρίτο, η ευρύτερη κατηγορία στέγασης, ύδρευσης και ενέργειας, στην οποία οι τιμές αυξήθηκαν κατά 9,6%, περιλαμβάνοντας και μέρος των προηγούμενων επιβαρύνσεων. Την ίδια ώρα, ο γενικός πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 3,7%, ποσοστό αισθητά χαμηλότερο από τις αυξήσεις στις συγκεκριμένες δαπάνες. Για τις οικογένειες που μετακινούνται καθημερινά με αυτοκίνητο, πληρώνουν ενοίκιο και καλούνται να καλύψουν τους λογαριασμούς του σπιτιού, η πίεση γίνεται αισθητή κάθε μήνα, αφήνοντας λιγότερα χρήματα για τις υπόλοιπες ανάγκες.

25,8% ακριβότερα τα πετρελαιοειδή

Το πρώτο και μεγαλύτερο κύμα ανατιμήσεων αφορά τα πετρελαιοειδή. Τον Σεπτέμβριο του 2026 οι τιμές τους ήταν αυξημένες κατά 25,8% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2025.

Με απλά λόγια, ένα ενδεικτικό κόστος πετρελαιοειδών 100 ευρώ στις περσινές τιμές αντιστοιχεί σήμερα σε 125,80 ευρώ, εφόσον αγοράζεται ακριβώς η ίδια ποσότητα και σύνθεση προϊόντων. Πρόκειται για αύξηση 25,80 ευρώ, χωρίς να έχει αυξηθεί η κατανάλωση.

Η επιβάρυνση αποτυπώνεται και στη γενικότερη κατηγορία των μεταφορών, όπου η ετήσια άνοδος ανήλθε στο 11,9%. Το συγκεκριμένο ποσοστό περιλαμβάνει, πέραν των καυσίμων, και άλλες δαπάνες μετακίνησης.

Για ένα νοικοκυριό που χρησιμοποιεί καθημερινά ένα ή δύο αυτοκίνητα, οι ανατιμήσεις μεταφράζονται σε αυξημένα έξοδα για την εργασία, το σχολείο και τις υπόλοιπες μετακινήσεις. Πρόκειται για δαπάνη που δύσκολα μπορεί να περιοριστεί χωρίς αλλαγές στις καθημερινές συνήθειες.

Μάλιστα, η αύξηση στα πετρελαιοειδή επιταχύνθηκε, καθώς τον Αύγουστο η αντίστοιχη ετήσια μεταβολή ήταν 20,3%, έναντι 25,8% τον Σεπτέμβριο.

Κατά 11,2% πάνω ηλεκτρισμός και νερό

Το δεύτερο χτύπημα έρχεται από τους λογαριασμούς του σπιτιού. Η οικονομική κατηγορία που περιλαμβάνει ηλεκτρισμό και νερό παρουσίασε αύξηση 11,2% σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2025.

Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος της αύξησης, μια ίδια ενδεικτική δαπάνη ηλεκτρισμού και νερού ύψους 200 ευρώ με τις περσινές τιμές θα αντιστοιχούσε σε 222,40 ευρώ με τις φετινές. Δηλαδή, 22,40 ευρώ περισσότερα, χωρίς μεταβολή στην κατανάλωση.

Το στοιχείο που προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση είναι η μεταβολή μέσα σε μόλις έναν μήνα. Από τον Αύγουστο μέχρι τον Σεπτέμβριο, η συγκεκριμένη κατηγορία κατέγραψε αύξηση 5,9%.

Αυτό σημαίνει πως, ακόμη και σε ένα νοικοκυριό που επιδιώκει να μειώσει την κατανάλωσή του, οι αυξημένες τιμές μπορούν να περιορίσουν το οικονομικό όφελος της εξοικονόμησης.

> **Η ετήσια αύξηση 25,8% στα πετρελαιοειδή σημαίνει ότι προϊόντα που κόστιζαν συνολικά 100 ευρώ τον περσινό Σεπτέμβριο, με τις ίδιες ποσότητες και αναλογίες, κοστίζουν πλέον 125,80 ευρώ. Το παράδειγμα αποτυπώνει την ανατίμηση της κατηγορίας, όχι συγκεκριμένη τιμή αντλίας**

Πρέπει, ωστόσο, να διευκρινιστεί ότι το 11,2% αποτελεί τη συνολική μεταβολή της στατιστικής κατηγορίας ηλεκτρισμού και νερού και δεν σημαίνει ότι κάθε λογαριασμός της ΑΗΚ ή της υδατοπρομήθειας αυξήθηκε ακριβώς κατά το ίδιο ποσοστό.

Κατά 9,6% αυξήθηκε το ευρύτερο κόστος κατοικίας

Το τρίτο μέτωπο αφορά το συνολικό κόστος κατοικίας. Η Στατιστική Υπηρεσία καταγράφει ετήσια αύξηση 9,6% στην κατηγορία που περιλαμβάνει τη στέγαση, την ύδρευση, τον ηλεκτρισμό, το φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα.

Εδώ χρειάζεται μία ουσιαστική διευκρίνιση: Το 9,6% αφορά ολόκληρη την κατηγορία και όχι αποκλειστικά τα ενοίκια. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και δαπάνες ηλεκτρισμού και νερού που εξετάζονται προηγουμένως. Συνεπώς, οι δύο αυξήσεις δεν μπορούν να προστεθούν μεταξύ τους.

Ωστόσο, τα ενοίκια αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους επιμέρους παράγοντες που συνέβαλαν στην ετήσια αύξηση του γενικού δείκτη τιμών, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία.

Η πίεση είναι ιδιαίτερα αισθητή για όσους ενοικιάζουν κατοικία, καθώς το στεγαστικό κόστος απορροφά ένα σταθερό μέρος του μηνιαίου εισοδήματος. Όταν προστίθενται οι αυξημένες δαπάνες ενέργειας και μετακίνησης, τα περιθώρια για άλλες αγορές περιορίζονται.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι η ευρύτερη κατηγορία στέγασης και ενέργειας παρουσίασε αύξηση σχεδόν 3% μόνο από τον Αύγουστο μέχρι τον Σεπτέμβριο.

Ακριβότερο και το καλάθι του σουπερμάρκετ

Στα τρία βασικά μέτωπα προστίθενται οι ανατιμήσεις στα τρόφιμα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι τιμές τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών αυξήθηκαν κατά 3,6% μέσα σε έναν χρόνο και κατά 1,3% σε σύγκριση με τον Αύγουστο.

Έτσι, πέραν των καυσίμων, των λογαριασμών και του κόστους κατοικίας, τα νοικοκυριά καλούνται να καλύψουν και ακριβότερες καθημερινές αγορές.

Γιατί ο πληθωρισμός δείχνει μόνο 3,7%;

Παρά τις αυξήσεις που σε ορισμένες κατηγορίες ξεπερνούν το 25%, ο γενικός πληθωρισμός τον Σεπτέμβριο περιορίστηκε στο 3,7%.

Η εξήγηση βρίσκεται στον τρόπο υπολογισμού του. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή περιλαμβάνει ένα ευρύ σύνολο αγαθών και υπηρεσιών, με διαφορετική βαρύτητα για κάθε κατηγορία. Επομένως, οι μεγάλες ανατιμήσεις σε ορισμένα προϊόντα συνυπάρχουν με μικρότερες αυξήσεις ή ακόμη και μειώσεις σε άλλα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ένδυση και υπόδηση, όπου καταγράφηκε ετήσια μείωση 10,8%, συμβάλλοντας στη συγκράτηση του γενικού δείκτη.

Για ένα νοικοκυριό, όμως, που διαθέτει μεγάλο μέρος του εισοδήματός του για καύσιμα, λογαριασμούς, στέγαση και τρόφιμα, η προσωπική επιβάρυνση μπορεί να διαφέρει σημαντικά από τον γενικό πληθωρισμό.

Αυτή είναι και η ουσία των τελευταίων στοιχείων: Η συνολική αύξηση των τιμών βρίσκεται στο 3,7%, όμως ορισμένες από τις σημαντικότερες καθημερινές υποχρεώσεις έχουν ακριβύνει πολλαπλάσια, περιορίζοντας τα χρήματα που απομένουν στα νοικοκυριά στο τέλος του μήνα.

ΒΑΡΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Φωτιά το πετρέλαιο, «νεροπίστολο» οι φοροελαφρύνσεις

€333 ακριβότερα τα 500 λίτρα πετρελαίου θέρμανσης από πέρσι - μόλις €26,50 η μείωση του ειδικού φόρου

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Εκατοντάδες ευρώ περισσότερα για την ίδια ποσότητα πετρελαίου, μερικές δεκάδες ευρώ λιγότερα από τον φόρο. Αυτή η απόσταση αποτυπώνει τον λογαριασμό που περιμένει τα κυπριακά νοικοκυριά ενόψει χειμώνα. Με τις μέσες τιμές της πρώτης εβδομάδας του Οκτωβρίου, αγορά 500 λίτρων πετρελαίου θέρμανσης κοστίζει περίπου €836, έναντι €502 την αντίστοιχη περσινή εβδομάδα. Η επιβάρυνση φθάνει περίπου τα €333.

Απέναντι σε αυτή την αύξηση, η μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης από την 1η Νοεμβρίου αφαιρεί €26,50 από την ίδια ποσότητα, προτού υπολογιστεί η επίδραση του ΦΠΑ. Το πετρέλαιο για το σπίτι προστίθεται στη βενζίνη για τη δουλειά, στον ηλεκτρισμό και στα ψώνια. Το ερώτημα για μια οικογένεια με περιορισμένο διαθέσιμο εισόδημα έρχεται πριν από την παραγγελία: πόσα χρήματα περισσεύουν για θέρμανση, αφού πληρωθούν οι υπόλοιπες υποχρεώσεις;

Άλμα 66,4% στο πετρέλαιο θέρμανσης

Η μέση κυπριακή τιμή πετρελαίου θέρμανσης, περιλαμβανομένων των φόρων, καταγράφεται στα €1,6711 ανά λίτρο την εβδομάδα της 5ης Οκτωβρίου 2026. Στις 6 Οκτωβρίου 2025 βρισκόταν στα €1,00455. Η ετήσια αύξηση φθάνει στο 66,4%, σύμφωνα με τα στοιχεία του Weekly Oil Bulletin της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα οποία αναδημοσιεύει η βάση fuel-prices.eu.

Τα 500 λίτρα χρησιμοποιούνται ως ενδεικτική ποσότητα αγοράς για να μεταφραστεί η αναίμηση σε χρήματα. Δεν αποτελούν καταγεγραμμένη μέση κατανάλωση κυπριακού νοικοκυριού. Στα 1.000 λίτρα, η αντίστοιχη επιβάρυνση προσεγγίζει τα €667. Το ποσό που θα χρειαστεί κάθε κατοικία μέχρι την άνοιξη εξαρτάται από τις ανάγκες της και τις καιρικές συνθήκες.

> **Η ίδια αγορά 500 λίτρων κοστίζει περίπου €333 περισσότερα**

Οι μέσες τιμές προσφέρουν σημείο αναφοράς, ενώ η τελική χρέωση διαφοροποιείται ανάλογα με τον προμηθευτή, την περιοχή, την ποσότητα και την ημέρα παράδοσης. Η σύγκριση δείχνει πόσο ακριβότερα ξεκινά η περίοδος θέρμανσης, χωρίς να προεξοφλεί την εξέλιξη των τιμών μέσα στον χειμώνα.

Η κυβερνητική απόφαση προβλέπει μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης από 7,4 σε 2,1 σεντ ανά λίτρο. Το μέτρο θα εφαρμοστεί από την 1η Νοεμβρίου 2026 μέχρι τις 30 Απριλίου 2027.

Η διαφορά των 5,3 σεντ ανά λίτρο αντιστοιχεί σε €26,50 για αγορά 500 λίτρων και €53 για 1.000 λίτρα, πριν συνυπολογιστεί ο ΦΠΑ. Η ελάφρυνση προκύπτει από τη μείωση του φόρου και αφορά τις αγορές κατά την περίοδο εφαρμογής του μέτρου.

Η αντιπαραβολή με την ετήσια επιβάρυνση φανερώνει το περιορισμένο μέγεθός της. Παράλληλα, ο τελικός λογαριασμός θα εξαρτηθεί από την τιμή πώλησης όταν γίνει η παραγγελία. Μια νέα αναίμηση μπορεί να απορροφήσει μέρος του οφέλους, ενώ ενδεχόμενη πτώση της τιμής θα ενισχύσει την ανακούφιση.

Για τα νοικοκυριά που θα προμηθευτούν πετρέλαιο μέσα στον Οκτώβριο, η συγκεκριμένη μείωση δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή. Η ημερομηνία της αγοράς αποκτά επομένως σημασία, μαζί με την προσφορά του προμηθευτή και την ποσότητα που μπορεί να πληρωθεί.

Καύσιμα και έξοδα σπιτιού πάνω από τον πληθωρισμό

Ο γενικός πληθωρισμός στην Κύπρο έφθασε στο 3,7% τον Σεπτέμβριο του 2026. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή αυξήθηκε κατά 0,74% σε σχέση με τον Αύγουστο, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία. Στις οικονομικές κατηγορίες, οι μεγαλύτερες ετήσιες αυξήσεις καταγράφηκαν στα πετρελαιοειδή, κατά 25,8%, και στον ηλεκτρισμό και νερό, κατά 11,2%.

Στην ταξινόμηση των καταναλωτικών δαπανών, οι μεταφορές παρουσίασαν αύξηση 11,9%, ενώ η κατηγορία στέγασης, ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και άλλων καυσίμων αυξήθηκε κατά 9,6%. Τα πρόσωπα αφορούν ευρύτερες ομάδες αγαθών και υπηρεσιών και δεν μεταφέρονται αυτούσια σε κάθε επιμέρους λογαριασμό.

Αποτυπώνουν, πάντως, τη συγκέντρωση των αναπροσαρμογών σε βασικές υποχρεώσεις. Για κάποιον που μετακινείται καθημερινά με αυτοκίνητο και θερμαίνει το σπίτι με πετρέλαιο, οι αυξήσεις αυτές έχουν ιδιαίτερο βάρος. Όσο μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος κατευθύνεται σε ενέργεια και μετακινήσεις, τόσο λιγότερο περιθώριο μένει για να απορροφηθεί ο πρόσθετος λογαριασμός.

> **Στα €26,50 η μείωση του ειδικού φόρου για 500 λίτρα**

Ακριβότερα και τα καθημερινά δρομολόγια

Στο εβδομαδιαίο δελτίο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με ημερομηνία αναφοράς την 5η Οκτωβρίου 2026, η μέση κυπριακή τιμή της βενζίνης 95 οκτανίων καταγράφεται περίπου στα €1,744 ανά λίτρο και του πετρελαίου κίνησης στα €2,030. Στην αντίστοιχη περσινή εβδομάδα, οι τιμές ήταν περίπου €1,354 και €1,444 αντίστοιχα.

Για αγορά 50 λίτρων, η σύγκριση μεταφράζεται σε περίπου €19,50 περισσότερα στη βενζίνη και €29,30 στο πετρέλαιο κίνησης. Πρόκειται για υπολογισμό στην ίδια ποσότητα, με βάση τους εθνικούς μέσους όρους των δύο ημερομηνιών.

Η δαπάνη επανέρχεται με κάθε γέμισμα. Σε μια οικογένεια με καθημερινές διαδρομές για εργασία και σχολείο, αφαιρεί χρήματα από το ποσό που θα μπορούσε να παραμερισιεί για θέρμανση. Έτσι, η παραγγελία πετρελαίου βρίσκει τον προϋπολογισμό ήδη επιβαρυμένο από την αντλία.

Ποιοι δικαιούνται πρόσθετη στήριξη

Για τον ηλεκτρισμό, η κυβέρνηση ανακοίνωσε ανανέωση της επιδότησης για ολόκληρο το 2027, μεταξύ άλλων για τους ευάλωτους οικιακούς καταναλωτές της διατίμησης 08. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, ωφελούνται 23.300 νοικοκυριά, με κάλυψη του 100% της αύξησης του κόστους ηλεκτρικού ρεύματος. Προβλέπεται επίσης εφάπαξ ποσό €200 σε συγκεκριμένες ομάδες ευάλωτων πολιτών και λήπτες δημόσιων βοηθημάτων.

Οι ενισχύσεις απευθύνονται σε καθορισμένες κατηγορίες δικαιούχων. Η επιδότηση της αύξησης αφήνει προς πληρωμή το υπόλοιπο κόστος ηλεκτρισμού, ενώ η εφάπαξ παροχή προσφέρει ένα συγκεκριμένο ποσό απέναντι σε επαναλαμβανόμενες υποχρεώσεις.

Για κάθε οικογένεια, η επάρκεια της στήριξης θα κριθεί στους λογαριασμούς που απομένουν να πληρωθούν. Στη θέρμανση, η σύγκριση είναι ήδη βαριά: η ίδια ποσότητα πετρελαίου απαιτεί εκατοντάδες ευρώ περισσότερα, την ώρα που η μείωση του ειδικού φόρου επιστρέφει μερικές δεκάδες.

Η συμφωνία Τραμπ - Πούτιν και ο αντίκτυπος στις τιμές των καυσίμων

Οι ενεργειακές αναταράξεις στη Μέση Ανατολή διατηρούν τις πιέσεις

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Με μια προσπάθεια να συγκρατήσει τις τιμές των καυσίμων ενόψει των ενδιάμεσων εκλογών στις ΗΠΑ, ο Ντόναλντ Τραμπ στρέφεται προς τη Ρωσία, συμφωνώντας με τον Βλαντιμίρ Πούτιν στην προσωρινή χαλάρωση των κυρώσεων για τις εξαγωγές ρωσικού ντίζελ. Ωστόσο, η κίνηση αυτή δύσκολα αναμένεται να προσφέρει ουσιαστική ανακούφιση στους καταναλωτές, ενώ προκαλεί έντονες αντιδράσεις από την Ουκρανία και Ευρωπαίους συμμάχους της Ουάσιγκτον. Με τις ενεργειακές αναταράξεις στη Μέση Ανατολή να διατηρούν τις πιέσεις στις διεθνείς αγορές, ο Αμερικανός Πρόεδρος βρίσκεται αντιμέτωπος με μια δύσκολη εξίσωση, στην οποία η οικονομική ανακούφιση των ψηφοφόρων συγκρούεται με τις γεωπολιτικές ισορροπίες και το κόστος του πολέμου.

Γιατί δεν αναμένεται σημαντική μείωση των τιμών

Η συμφωνία, που ανακοινώθηκε στις 9 Οκτωβρίου, προβλέπει τη διάθεση 300.000 τόνων ρωσικού ντίζελ στις αγορές, άλλων 500.000 τόνων τον Νοέμβριο και επιπλέον ενός εκατομμυρίου τόνων σε μεταγενέστερο στάδιο. Στο πλαίσιό της, το αμερικανικό Υπουργείο Οικονομικών ανέστειλε έως τις 7 Απριλίου τις κυρώσεις που εμπόδιζαν τις συγκεκριμένες εξαγωγές, διατηρώντας σε ισχύ άλλους περιορισμούς στα ρωσικά προϊόντα.

Ο Τραμπ παρουσίασε την απόφαση ως μέσο αντιμετώπισης της ενεργειακής κρίσης, η οποία έχει επιδεινωθεί μετά την έναρξη του πολέμου με το Ιράν. Στις ΗΠΑ, οι τιμές του ντίζελ αυξήθηκαν σχεδόν κατά 70%, φθάνοντας περίπου τα 6,30 δολάρια το γαλόνι, σύμφωνα με την Αμερικανική Ένωση Αυτοκινήτου, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο η μέση τιμή έφθασε στις αρχές Οκτωβρίου στο ιστορικό υψηλό των δύο λιρών ανά λίτρο.

Η άνοδος των τιμών επιβαρύνει ιδιαίτερα τις αγροτικές περιοχές των Μεσοδυτικών Πολιτειών, όπου το ντίζελ είναι απαραίτητο για τη λειτουργία γεωργικών μηχανημάτων και τη μεταφορά προϊόντων. Δημοσκοπήσεις καταγράφουν αυξανόμενη δυσαρέσκεια για τις οικονομικές συνέπειες του πολέμου με το Ιράν, την ώρα που υποχωρούν η δημοτικότητα του Τραμπ και η αξιολόγηση των χειρισμών του στην οικονομία και την εξωτερική πολιτική.

Παρά τις προσδοκίες του Λευκού Οίκου, η ενίσχυση της προσφοράς από τη Ρωσία δύσκολα θα καλύψει το κενό που έχει δημιουργηθεί στη διεθνή αγορά. Οι αναλυτές εκτιμούν ότι οι ποσότητες που προβλέπει η συμφωνία είναι περιορισμένες σε σχέση με τις ελλείψεις, ενώ η δυνατότητα της Μόσχας να τις διαθέσει εγκαίρως παραμένει αβέβαιη.

Σύμφωνα με στοιχεία της S&P Global Energy, οι ρωσικές εξαγωγές ντίζελ μειώθηκαν από περίπου 693.000 βαρέλια ημερησίως την περίοδο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου 2025 σε περίπου 140.000 βαρέλια ημερησίως την αντίστοιχη περίοδο του 2026. Οι 300.000 τόνοι που προβλέπονται για τον Οκτώβριο αντιστοιχούν σε περίπου 75.000 βαρέλια ημερησίως, εάν κατανεμηθούν σε έναν μήνα.

Την ίδια στιγμή, οι εξαγωγές ντίζελ από τη Σαουδική Αραβία και άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής μειώθηκαν κατά 809.000 βαρέλια ημερησίως σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025. Η αναλύτρια της Argus, Sarah Raffoul, επισήμανε ότι το βασικό πρόβλημα παραμένει η έλλειψη καυσίμων που διέρχονται από τα Στενά του Ορμούζ, περιορίζοντας τις δυνατότητες άμεσης αποκλιμάκωσης των τιμών.

> **Η άνοδος των τιμών επιβαρύνει ιδιαίτερα τις αγροτικές περιοχές των Μεσοδυτικών Πολιτειών, όπου το ντίζελ είναι απαραίτητο για τη λειτουργία γεωργικών μηχανημάτων και τη μεταφορά προϊόντων**

Επιπλέον, σημαντικό εμπόδιο αποτελεί η μειωμένη παραγωγική δυνατότητα της ίδιας της Ρωσίας. Σύμφωνα με αναλυτές, περίπου το 40% έως 50% της ρωσικής δυναμικότητας διύλισης βρίσκεται εκτός λειτουργίας εξαιτίας ουκρανικών επιθέσεων σε διυλιστήρια. Η αποκατάσταση των εγκαταστάσεων ενδέχεται να απαιτήσει μήνες ή και χρόνια, ενώ οι κυρώσεις δυσχεραίνουν την προμήθεια ανταλλακτικών.

Υπό αυτές τις συνθήκες, ο Ashley Kelty, αναλυτής ενέργειας στην Panmure Liberum, εκτίμησε ότι οι αρχικές ποσότητες δεν επαρκούν για να επηρεάσουν ουσιαστικά τις τιμές, σημειώνοντας ότι η μεταφορά τους στις ΗΠΑ θα απαιτήσει περίπου τρεις εβδομάδες. Στο ίδιο μήκος κύματος, ο Maximilian Hess, ιδρυτής της Enmetena Advisory, υποστήριξε ότι η συμφωνία δύσκολα θα έχει σημαντική επίδραση στις αμερικανικές ή στις διεθνείς αγορές, καθώς οι ουκρανικές επιθέσεις εξακολουθούν να περιορίζουν τη ρωσική παραγωγή.

Συνολικά, οι ποσότητες που ανακοινώθηκαν αντιστοιχούν σε λιγότερα από έξι εκατομμύρια βαρέλια, δηλαδή περίπου μιάμιση ημέρα ζήτησης ντίζελ στις ΗΠΑ. Επομένως, ακόμη και αν οι εξαγωγές αυξηθούν, η επίδρασή τους αναμένεται να είναι περιορισμένη και να μην αντισταθμίσει τις πιέσεις που προκαλεί ο πόλεμος με το Ιράν. Η εκτίμηση αυτή περιορίζει τις προσδοκίες για άμεση οικονομική ανακούφιση των καταναλωτών, χωρίς, ωστόσο, να μειώνει τη γεωπολιτική σημασία της απόφασης.

Αντιδράσεις από Ουκρανία και Ευρώπη

Πέρα από τις επιπτώσεις στην αγορά καυσίμων, η χαλάρωση των κυρώσεων ανοίγει ένα νέο μέτωπο αντιπαράθεσης γύρω από τη στρατηγική της Ουάσιγκτον στον πόλεμο της Ουκρανίας. Η απόφαση σηματοδοτεί αλλαγή στην αμερικανική πολιτική έναντι της Ρωσίας και προκαλεί ανησυχία ότι τα πρόσθετα έσοδα από τις εξαγωγές ενέργειας θα ενισχύσουν τη δυνατότητα της Μόσχας να συνεχίσει τις πολεμικές επιχειρήσεις.

Η ανακοίνωση έγινε ενώ Ουκρανοί και Ευρωπαίοι αξιωματούχοι βρίσκονταν στο Μαϊάμι για συνομιλίες με τους απεσταλμένους του Αμερικανού Προέδρου, Στιβ Γουίτκοφ και Τζάρεντ Κούσνερ, με στόχο την προώθηση προτάσεων αποκλιμάκωσης. Παρά τις προηγούμενες προειδοποιήσεις ότι επίκειται χαλάρωση των κυρώσεων, η εξέλιξη αιφνιδίασε τις αντιπροσωπίες. Οι συνομιλίες ολοκληρώθηκαν χωρίς συμφωνία και μία ημέρα νωρίτερα από τον προγραμματισμένο χρόνο.

Η απόφαση προκαλεί ερωτήματα και σε σχέση με την προηγούμενη πολιτική του Τραμπ, καθώς έρχεται σε αντίθεση με νόμο που υπέγραψε τον Σεπτέμβριο και προβλέπει νέες κυρώσεις και δασμούς σε χώρες που εισάγουν ρωσικό πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

Παράλληλα, ο Αμερικανός Πρόεδρος εντείνει την πίεση προς τον Βολοντίμιρ Ζελένσκι, ζητώντας να σταματήσουν οι ουκρανικές επιθέσεις σε ρωσικά διυλιστήρια, τις οποίες έχει κατηγορήσει για την άνοδο των τιμών των καυσίμων. Στις 10 Οκτωβρίου δήλωσε ότι η Ουκρανία χρειάζεται «έναν νέο ηγέτη», ενώ, σύμφωνα με δημοσιεύματα

των Financial Times και του CNN, οι ΗΠΑ έχουν απειλήσει να διακόψουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τις πωλήσεις όπλων προς το Κίεβο, εάν δεν σταματήσουν οι επιθέσεις στις ρωσικές ενεργειακές εγκαταστάσεις.

Από την πλευρά του, ο Ζελένοκι έχει ξεκαθαρίσει ότι η Ουκρανία θα σταματήσει να πλήττει ρωσικά διυλιστήρια μόνο εάν η Μόσχα τερματίσει τις επιθέσεις στις ουκρανικές ενεργειακές υποδομές. Για το Κίεβο, οι επιθέσεις αυτές αποτελούν σημαντικό διαπραγματευτικό μέσο, καθώς τα διυλιστήρια παράγουν καύσιμα και έσοδα που στηρίζουν τη ρωσική πολεμική προσπάθεια.

Το κλίμα αβεβαιότητας επιβαρύνθηκε περαιτέρω όταν, δύο ημέρες μετά την ανακοίνωση της συμφωνίας για το ντίζελ, ο Τραμπ γνωστοποίησε μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ότι επιτεύχθηκε ενεργειακή εκεχειρία μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας. Ο Ζελένοκι δήλωσε ότι δεν είχε ενημερωθεί εκ των προτέρων, αν και ανέφερε ότι η χώρα του θα την τηρήσει. Η Μόσχα δεν προχώρησε σε αντίστοιχη δημόσια επιβεβαίωση και το βράδυ της Κυριακής εξαπέλυσε νέο κύμα επιθέσεων σε ουκρανικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. «Είναι σαφές ότι ο Πούτιν δεν διαβάζει το Truth Social», σχολίασε ειρωνικά ο Ουκρανός Πρόεδρος τη Δευτέρα.

Οι αντιδράσεις δεν περιορίστηκαν στο Κίεβο. Η επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Κάγια Κάλας, προειδοποίησε ότι η χαλάρωση των κυρώσεων προσφέρει στη Μόσχα πρόσθετα έσοδα για τη συνέχιση του πολέμου, υπογραμμίζοντας ότι δεν είναι η κατάλληλη στιγμή για μείωση της πίεσης προς τη Ρωσία.

Αντιδράσεις καταγράφηκαν και στο αμερικανικό Κογκρέσο. Ο Ρεπουμπλικανός βουλευτής Ντον Μπέικον χαρακτήρισε ηθικά λανθασμένη την ενίσχυση της ρωσικής πολεμικής οικονομίας, ενώ η Δημοκρατική γερουσιαστής Τζιν Σαχίν υποστήριξε ότι η απόφαση παραβιάζει νόμο του 2022, ο οποίος προβλέπει διαβούλευση με το Κογκρέσο πριν από την εισαγωγή ρωσικής ενέργειας. Παράλληλα, τέσσερεις Ρεπουμπλικανοί γερουσιαστές συνυπέγραψαν, μαζί με Δημοκρατικούς, επιστολή με την οποία ζητούν από τον Τραμπ να ανακαλέσει την απόφασή του.

Η προοπτική μιας συνολικής ειρηνευτικής συμφωνίας παραμένει, συνεπώς, αβέβαιη, καθώς η Μόσχα εξακολουθεί να επιμένει στις εδαφικές της απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένου του Ντονμπάς. Η χαλάρωση των κυρώσεων ενδέχεται να δυσκολέψει την επίτευξη μιας ευρύτερης ενεργειακής εκεχειρίας και να επιβαρύνει περαιτέρω την Ουκρανία ενόψει του χειμώνα.

> **Οι ποσότητες που προβλέπει η συμφωνία είναι περιορισμένες σε σχέση με τις ελλείψεις, ενώ η δυνατότητα της Μόσχας να τις διαθέσει εγκαίρως παραμένει αβέβαιη**

Η ενεργειακή κρίση και το πολιτικό κόστος για τον Τραμπ

Οι αντιδράσεις για τη συμφωνία αναδεικνύουν το δίλημμα που αντιμετωπίζει ο Αμερικανός Πρόεδρος, καθώς από τη μια πλευρά επιδιώκει να ενισχύσει την προσφορά καυσίμων και να περιορίσει την οικονομική πίεση στους Αμερικανούς καταναλωτές και από την άλλη η επιλογή του να χαλαρώσει τις κυρώσεις κατά της Ρωσίας προκαλεί πολιτικές και διπλωματικές τριβές, ενώ δεν εγγυάται ουσιαστική μείωση των τιμών.

Το ζήτημα αποκτά ιδιαίτερη σημασία ενόψει των ενδιάμεσων εκλογών, καθώς οι ψηφοφόροι τείνουν να αποδίδουν στην εκάστοτε κυβέρνηση την ευθύνη για την ακρίβεια και την οικονομική επιβάρυνση. Η προσπάθεια του Τραμπ να παρουσιάσει τη συμφωνία ως άμεση απάντηση στην ενεργειακή κρίση προσκρούει, ωστόσο, στους περιορισμούς της παγκόσμιας αγοράς, αλλά και στις εξελίξεις στα πολεμικά μέτωπα.

Ειδικότερα, η αστάθεια στη Μέση Ανατολή εξακολουθεί να απειλεί την ενεργειακή τροφοδοσία. Νέες επιθέσεις των Χούθι στη Σαουδική Αραβία, μεταξύ άλλων σε αεροδρόμια και ενεργειακές εγκαταστάσεις, εντείνουν τις ανησυχίες για περαιτέρω αποσταθεροποίηση της περιοχής.

Ο πρώην πρεσβευτής των ΗΠΑ στη Σαουδική Αραβία, Μάικλ Ράτνεϊ, προειδοποίησε ότι οι επιθέσεις επεκτείνονται πέρα από στρατιωτικούς και ενεργειακούς στόχους, περιλαμβάνοντας πλέον και πολιτικά αεροδρόμια. Εκτίμησε, μάλιστα, ότι η κατάσταση ενδέχεται να επιδεινωθεί προτού υπάρξει αποκλιμάκωση.

Με τις ενδιάμεσες εκλογές να πλησιάζουν και τους Αμερικανούς να ψηφίζουν ήδη σε ορισμένες κρίσιμες πολιτείες, ο Τραμπ καλείται να αντιμετωπίσει τις πολιτικές συνέπειες μιας ενεργειακής κρίσης που παραμένει δύσκολο να ελεγχθεί. Η συμφωνία με τη Ρωσία μπορεί να ενισχύσει την προσφορά ντίζελ, αλλά οι περιορισμένες ποσότητες, τα προβλήματα στη ρωσική παραγωγή και η αστάθεια στη Μέση Ανατολή καθιστούν αβέβαιη μια ουσιαστική αποκλιμάκωση. Έτσι, η προσπάθεια περιορισμού του ενεργειακού κόστους εξελίσσεται σε σύνθετη πολιτική και διπλωματική εξίσωση, με τις επιπτώσεις του πολέμου με το Ιράν να εξακολουθούν να απειλούν τόσο την οικονομία όσο και τις εκλογικές επιδιώξεις του Αμερικανού Προέδρου.

ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
TAX DEPARTMENT

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ 2025

Είσαι Μισθωτός, Συνταξιούχος ή Αυτοεργοδοτούμενος και το Μεικτό σου Εισόδημα για το έτος 2025 υπερβαίνει τις **€19.500;**

Τότε έχεις υποχρέωση να υποβάλεις **Φορολογική Δήλωση.**

Υπόβαλε τη δήλωσή σου ηλεκτρονικά **μέσω του TAXISnet μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2026** και, εφόσον προκύπτει οφειλόμενος φόρος, πραγματοποίησε την πληρωμή σου μέσω του **Tax Portal.**

ΕΓΚΑΙΡΑ • ΕΥΚΟΛΑ • ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ

www.gov.cy/mof-tax/

ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ, ΠΙΕΣΗ ΣΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Γιατί η Κύπρος ζητά συχνά αιμοδότες

Οι σοβαρές ελλείψεις πίσω από τις δημόσιες εκκλήσεις, η δύσκολη περίοδος των διακοπών και η πλατφόρμα ραντεβού που ετοιμάζεται στην Κύπρο

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Οι συχνές δημόσιες εκκλήσεις για αιμοδοσία στην Κύπρο φέρνουν στο προσκήνιο την πίεση που δέχονται τα αποθέματα αίματος, καθώς οι ανάγκες αυξάνονται χωρίς αντίστοιχη αύξηση του πληθυσμού που μπορεί να αιμοδοτήσει. Πίσω από τις εκκλήσεις μέσω των μέσων ενημέρωσης βρίσκονται σοβαρές ελλείψεις και πολύ χαμηλά αποθέματα, ενώ η μειωμένη προσέλευση κατά τις διακοπές δυσκολεύει ακόμη περισσότερο την κάλυψη των αναγκών.

Μιλώντας στη «Σημερινή», η Ανδρούλα Παναγιώτου, Προϊσταμένη του Κέντρου Αίματος, εξήγησε τους παράγοντες που ενισχύουν τη ζήτηση και διαχώρισε τις καθημερινές υπενθυμίσεις προς τους αιμοδότες από τις δημόσιες εκκλήσεις που γίνονται όταν τα αποθέματα πιέζονται σοβαρά. Όπως ανέφερε, τα μηνύματα αποστέλλονται καθημερινά για να παροτρύνουν τους αιμοδότες να προσέλθουν, ενώ η κινητοποίηση μέσω των μέσων ενημέρωσης και του διαδικτύου συνδέεται με πραγματικές ελλείψεις.

> **«Το 33% των αιμάτων τα οποία συλλέγονται, δίνονται στους ασθενείς με θαλασσαιμία»**

Η γήρανση του πληθυσμού, η αύξηση των κλινικών και των ατυχημάτων, καθώς και η διενέργεια μεγάλων και απαιτητικών χειρουργικών επεμβάσεων στην Κύπρο συγκαταλέγονται, σύμφωνα με την ίδια, στους λόγους για τους οποίους οι ανάγκες μεγαλώνουν. Παράλληλα, σημαντικό μέρος του αίματος που συλλέγεται καλύπτει τις ανάγκες ασθενών με θαλασσαιμία, στους οποίους, όπως ανέφερε, διατίθεται το 33%. Η δυσκολότερη εποχική περίοδος εντοπίζεται μετά τις 15 Αυγούστου και μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου, όταν η χαμηλή προσέλευση εξαντλεί τα αποθέματα και ένα σοβαρό περιστατικό μπορεί να καταστήσει αναγκαία μια νέα έκκληση.

Ο προγραμματισμός της προσέλευσης και η προσέλκυση νέων αιμοδοτών αποτελούν κρίσιμα ζητήματα για την κάλυψη των αναγκών μέσα στη χρονιά. Η κ. Παναγιώτου γνωστοποίησε ότι βρίσκεται σε διαδικασία δημιουργίας πλατφόρμα για τους αιμοδότες, η οποία θα προσφέρει και δυνατότητα κράτησης ραντεβού. Αναφέρθηκε, επίσης, στις συνεργασίες με εργοδότες που ήδη εφαρμόζονται στην Κύπρο, καθώς και στα επόμενα βήματα της Εθνικής Στρατηγικής για το Αίμα.

Τι γίνεται σε άλλες χώρες

Σε άλλες χώρες εφαρμόζονται πρακτικές που συνδέουν την προσέλευση των αιμοδοτών με τις ανάγκες των υπηρεσιών αίματος και ενισχύουν τη διαχείριση των διαθέσιμων ποσοτήτων. Στη Δανία, οι αιμοδότες μπορούν να κλείνουν, να αλλάζουν ή να ακυρώνουν ηλεκτρονικά το ραντεβού τους μέσω των συστημάτων των περιφερειακών τραπεζών αίματος. Η οργάνωση Bloddonorerne Danmark επισημαίνει ότι καλούνται αιμοδότες σύμφωνα με τις ανάγκες και ζητά έγκαιρη ακύρωση, ώστε να μπορεί να κληθεί άλλος στη θέση εκείνου που αδυνατεί να προσέλθει. Στη Σουηδία, η πρωτοβουλία «Rδdda liv pε arbetstid» της GeBlod ενθαρρύνει εργοδότες να επιτρέπουν στους εργαζομένους τους να αιμοδοτούν εν ώρα εργασίας. Στην Αγγλία, το NHS Blood and Transplant δημοσιεύει τα αποθέματα ανά ομάδα αίματος σε ημέρες κάλυψης, με στόχο έξι ημέρες για τα ερυθρά αιμοσφαίρια, και διαθέτει διαβαθμισμένο σχέδιο αντιμετώπισης ελλείψεων. Στη Δυτική Αυστραλία, η προσέγγιση Patient Blood Management περιλαμβάνει την αντιμετώπιση αναιμίας ή σιδηροπενίας και τον περιορισμό της απώλειας αίματος, με στόχο να μειώνεται η ανάγκη για μεταγγίσεις όπου αυτό είναι ιατρικά εφικτό. Οι οργανωμένες πρακτικές συνυπάρχουν με περιόδους σοβαρής πίεσης: η προειδοποίηση Amber για τα χαμηλά αποθέματα στην Αγγλία έληξε τον Ιούλιο του 2025, αφού παρέμεινε σε ισχύ σχεδόν έναν χρόνο.

Πότε γίνονται οι δημόσιες εκκλήσεις

Εξηγώντας πώς κινητοποιούνται οι αιμοδότες στην Κύπρο, η κ. Παναγιώτου ανέφερε ότι «οι εκκλήσεις για αιμοδοσία στην Κύπρο γίνονται με δύο τρόπους». Ο πρώτος αφορά τα μηνύματα που αποστέλλονται καθημερινά στους αιμοδότες.

Για τη λειτουργία των μηνυμάτων, σημείωσε: «Η αποστολή μηνυμάτων γίνεται καθημερινά και σκοπό έχει να παροτρύνει τον αιμοδότη να προσέλθει στο Σταθμό για αιμοδοσία. Μεγάλος αριθμός αιμοδοτών μάς έχουν αναφέρει ότι το μήνυμα είναι σημαντικό γιατί τους υπενθυμίζει ότι μπορούν να αιμοδοτήσουν, ενώ ένας άλλος αριθμός το βρίσκουν ενοχλητικό και μας ζητούν να μη λαμβάνουν μηνύματα».

> **«Μεγάλες ελλείψεις παραγώγων αίματος παρατηρούνται κατά την περίοδο των διακοπών και ιδιαίτερα κατά την περίοδο μετά τις 15 Αυγούστου και μέχρι τα μέσα του Σεπτεμβρίου»**

Για τον δεύτερο τρόπο, ανέφερε: «Με τη βοήθεια των μέσων μαζικής ενημέρωσης και με αναρτήσεις στο διαδίκτυο» Και διευκρίνισε: «Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιείται όταν υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις αίματος και πολύ χαμηλά αποθέματα».

Γιατί μεγαλώνουν οι ανάγκες

Η αυξανόμενη ζήτηση για αίμα αποτελεί, σύμφωνα με την Προϊσταμένη του Κέντρου Αίματος, τη βασική δυσκολία. Όπως ανέφερε:

«Δυστυχώς, τα τελευταία έτη έχουν αυξηθεί πολύ οι ανάγκες, γεγονός το οποίο δεν είναι ανάλογο με την αύξηση του πληθυσμού, ο οποίος είναι ικανός για αιμοδοσία. Οι λόγοι είναι πολλοί, όπως π.χ. η αύξηση των κλινικών, η αύξηση των ατυχημάτων, η γήρανση του πληθυσμού, η διεξαγωγή μεγάλων και δύσκολων χειρουργείων στην Κύπρο, τα οποία απαιτούν μεγάλο αριθμό παραγώγων αίματος και, τέλος, το γεγονός ότι το 33% των αιμάτων τα οποία συλλέγονται δίνονται στους ασθενείς με θαλασσαιμία».

Η δύσκολη περίοδος των διακοπών

Η κ. Παναγιώτου προσδιόρισε και την περίοδο κατά την οποία η μειωμένη προσέλευση επιβαρύνει ιδιαίτερα τα διαθέσιμα αποθέματα:

«Μεγάλες ελλείψεις παραγώγων αίματος παρατηρούνται κατά την περίοδο των διακοπών και ιδιαίτερα κατά την περίοδο μετά τις 15 Αυγούστου και μέχρι τα μέσα του Σεπτεμβρίου. Αυτό το γεγονός δεν συμβαίνει μόνο στην Κύπρο, αλλά είναι παγκόσμιο. Λόγω της χαμηλής προσέλευσης των αιμοδοτών εξαντλούνται τα αποθέματα και γι' αυτόν τον λόγο, αν συμβεί κάποιο σοβαρό περιστατικό το οποίο απαιτεί μεγάλο αριθμό φιαλών αίματος, τότε αναγκαζόμαστε να προβούμε σε εκκλήσεις προς τους αιμοδότες».

Πλατφόρμα για ραντεβού αιμοδοσίας

Σε ό,τι αφορά τον προγραμματισμό της προσέλευσης, με αφορμή την πρακτική των ραντεβού στη Δανία, η ίδια δήλωσε:

«Στην Κύπρο, προς το παρόν είναι δύσκολο να προγραμματίζουμε την προσέλευση των αιμοδοτών με ραντεβού. Όμως βρισκόμαστε στη διαδικασία δημιουργίας πλατφόρμας για τους αιμοδότες, στην οποία, μεταξύ άλλων, θα υπάρχει και η δυνατότητα για να κλείνουν ραντεβού για αιμοδοσία».

Αιμοδοσία εν ώρα εργασίας

Αντίστοιχες πρωτοβουλίες με το σουηδικό παράδειγμα της συνεργασίας με εργοδότες υπάρχουν ήδη στην Κύπρο, σύμφωνα με την κ. Παναγιώτου. Όπως επισήμανε:

«Στην Κύπρο υπάρχει αυτή η πρωτοβουλία σε μεγάλο βαθμό και μάλιστα είναι και μια μεγάλη ευκαιρία για την ένταξη νέων αιμοδοτών και ιδιαίτερα για την ένταξη αιμοδοτών από άλλες χώρες, οι οποίοι εργοδοτούνται σε αυτές τις εταιρείες».

Τα επόμενα βήματα της Εθνικής Στρατηγικής

Τέλος, η κ. Παναγιώτου αναφέρθηκε και στην Εθνική Στρατηγική για το Αίμα, για την οποία εξήγησε ότι θα εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και ακολούθως θα συσταθεί επιτροπή, που θα παρακολουθεί την εφαρμογή της και τα αποτελέσματά της. Όπως ανέφερε, τα χρονοδιαγράμματα θα καθοριστούν σύντομα από το Εθνικό Συμβούλιο Αιμοδοσίας.

Τιμωρήθηκε επειδή προστάτευσε τα παιδιά από σεξουαλικό υλικό. Σειρά σας

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ *

Σε μια δημόσια βιβλιοθήκη του Έξετερ, τον περασμένο Οκτώβριο, στήθηκε ένα περίπτερο δίπλα στον χώρο όπου μικρά παιδιά κάθονται και ζωγραφίζουν. Πάνω του, σύμφωνα με την Ένωση για την Ελευθερία του Λόγου, υπήρχαν ένα μεγάλο προσθετικό πέος και φυλλάδια που προωθούσαν το chemsex, τη χρήση ναρκωτικών για την ένταση του σεξ. Η εκδήλωση παρουσιαζόταν ως μια γιορτή για νέους ανθρώπους. Μια μπτέρα είπε αργότερα ότι χρειάστηκε να εξηγήσει στα παιδιά της, ηλικίας έξι και επτά ετών, τι ήταν το αντικείμενο πάνω στο τραπέζι. Μια επίσημη έρευνα το 2026 διαπίστωσε σοβαρές παραλείψεις στον τρόπο διοργάνωσης της εκδήλωσης.

Ένας τοπικός σύμβουλος, ο Μάικλ Φάιφ Κουκ, επικεφαλής της ομάδας του Reform UK στο Συμβούλιο της κομητείας του Νιέβον, έκανε ακριβώς αυτό για το οποίο εκλέγουμε τους συμβούλους. Διαμαρτυρήθηκε. Έγραψε στους συναδέλφους του και στους λειτουργούς του συμβουλίου ότι το περιστατικό καθιστούσε σαφές, όπως είπε, πως «οι λειτουργοί μας δεν είναι αξιόπιστοι στην προστασία των παιδιών». Η γλώσσα του ήταν κοφτή. Η ανησυχία από κάτω δεν ήταν παράλογη.

Να τι ακολούθησε, και αξίζει να το διαβάσετε δύο φορές. Το συμβούλιο δεν ερεύνησε την εκδήλωση. Ερεύνησε εκείνον. Δύο ανώτεροι λειτουργοί κατήγγειλαν ότι παραβίασε τον Κώδικα Δεοντολογίας. Η Επιτροπή Δεοντολογίας έκρινε ότι απέτυχε στην «ευγένεια και τον σεβασμό» και ότι εξέθεσε το αξίωμά του σε απαξίωση, και του επέβαλε να απολογηθεί γραπτώς και να παρακολουθήσει εκπαίδευση. Ένας άνθρωπος σήμανε συναγερμό για τη σεξουαλικοποίηση των παιδιών, και ο μηχανισμός του κράτους στράφηκε, όχι στο περίπτερο, αλλά στον άνθρωπο που το έδειξε.

Θέλω να είμαι προσεκτικός εδώ, γιατί η ακρίβεια είναι όλο το νόημα. Αυτό δεν είναι επιχείρημα εναντίον των ομοφυλόφιλων ή των trans ανθρώπων, ούτε εναντίον των ίσων δικαιωμάτων τους, τα οποία μια φιλελεύθερη τάξη προστατεύει χωρίς συζήτηση. Όμως το ροπά σεξουαλικό υλικό και η προώθηση του chemsex δεν έχουν θέση δίπλα στο τραπέζι όπου ζωγραφίζουν παιδιά, και αυτό ισχύει όποια σημαία κι αν κρατά η εκδήλωση. Το πρόβλημα είναι τι έκανε η σημαία. Επειδή η εκδήλωση έφερε τα χρώματα μιας ευνοημένης ταυτότητας, μια απλή ανησυχία για την προστασία των παιδιών μετατράπηκε σε μισαλλοδοξία, και η κριτική έγινε παράπτωμα. Αυτό είναι το σιωπηλό τέχνασμα της πολιτικής των ταυτοτήτων. Μετατρέπει μια προστατευόμενη ομάδα σε προστατευόμενη αφήγηση, και έπειτα αντιμετωπίζει κάθε αμφισβήτηση της αφήγησης ως επίθεση στην ίδια την ομάδα.

> **Το κριτήριο μιας ελεύθερης χώρας δεν είναι αν προστατεύει τον λόγο που μας αρέσει. Είναι αν προστατεύει εκείνον με τον οποίο διαφωνούμε, όταν λέει αυτό που θα προτιμούσαμε να μην ακούσουμε**

Μια ελεύθερη κοινωνία δεν μπορεί να λειτουργεί με αυτήν τη λογική. Η πρώτη της αρχή είναι ότι η συμπεριφορά κρίνεται με ένα μέτρο για όλους, και ότι ο πολίτης, πάνω απ όλα ο εκλεγμένος πολίτης, έχει το δικαίωμα να μιλά. Η λειτουργία ενός συμβούλου είναι ακριβώς να αμφισβητεί τους λειτουργούς, να προκαλεί την πολιτική, να λέει το δυσάρεστο φωναχτά. Αφαιρέστε το αυτό και δεν θα έχετε μια πιο καλοσυνάτη πολιτική. Θα έχετε μια πιο σιωπηλή, όπου οι προσεκτικοί μαθαίνουν να σωπαίνουν και μόνο οι απερίσκεπτοι μιλούν ακόμη.

Η υπόθεση του Μάικλ δεν είναι σπάνια. Η Ένωση για την Ελευθερία του Λόγου καταγράφει μια συνεχή ροή συμβούλων που αντιμετωπίζουν καταγγελίες για συνηθισμένο πολιτικό λόγο, μιαν ανάρτηση, μια κριτική στην πολιτική για τη μετανάστευση, μια ερώτηση για μια σημαία. Πολλές καταγγελίες είναι ανώνυμες. Σχεδόν όλες επικαλούνται τον «σεβασμό» ή την «απαξίωση», λέξεις τόσο ελαστικές που χωρούν οτιδήποτε ενοχλεί κάποιον. Οι περισσότερες απορρίπτονται στο τέλος. Όμως η απόρριψη δεν είναι το ζήτημα, γιατί η ίδια η διαδικασία είναι η τιμωρία. Μήνες έρευνας, δικαστικά έξοδα, ένα όνομα που σέρνεται στον τοπικό Τύπο. Κάθε άλλος σύμβουλος παρακολουθεί και μαθαίνει το μάθημα. Σώπα, αλλιώς. Η κυβέρνηση μάλιστα πρότεινε να επιτρέπεται στα συμβούλια να θέτουν σε αναστολή όσους συμβούλους παραβιάζουν τις πολιτικές τους, κάτι που θα μετέτρεπε τη σημερινή επίπληξη στην αυριανή απομάκρυνση. Με την Ένωση στο πλευρό του, ο Μάικλ προσβάλλει τώρα την απόφαση στο δικαστήριο, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι παραβίασε το δικαίωμά του στην ελευθερία της έκφρασης βάσει του Άρθρου 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Έχει δίκιο. Ένας Κώδικας Δεοντολογίας υπάρχει για να κρατά τους αξιωματούχους έντιμους, όχι υπάκουους.

Και προτού πούμε στον εαυτό μας, εδώ στην Κύπρο, ότι αυτή είναι βρετανική αρρώστια, καλό είναι να κοιτάξουμε το δικό μας νομοθετικό σώμα. Η Κύπρος ποινικοποιεί την υποκίνηση μίσους με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου, με βαριές ποινές, και έχει προσυπογράψει τον κώδικα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αστυνόμευση του λεγόμενου παράνομου λόγου στο διαδίκτυο. Δεν είμαι αντίθετος στην προστασία των ανθρώπων από πραγματική υποκίνηση βίας. Είμαι αντίθετος στα ασαφή μέτρα στα χέρια αξιωματούχων, γιατί η ασάφεια είναι ακριβώς ο τόπος όπου η ελευθερία πεθαίνει σιωπηλά. Ο ίδιος μηχανισμός που τιμώρησε τον Μάικλ υπάρχει και εδώ, περιμένοντας την ίδια αφήγηση να τον ενεργοποιήσει. Ένας δημόσιος λειτουργός στη Λευκωσία που θα έθετε την ανησυχία που έθεσε εκείνος, θα μπορούσε μια μέρα να δίνει εξηγήσεις σε μια δική του επιτροπή.

Το κριτήριο μιας ελεύθερης χώρας δεν είναι αν προστατεύει τον λόγο που μας αρέσει. Είναι αν προστατεύει εκείνον με τον οποίο διαφωνούμε, όταν λέει αυτό που θα προτιμούσαμε να μην ακούσουμε. Ο Μάικλ Φάιφ Κουκ προσπάθησε να προστατεύσει τα παιδιά, και του ζήτησαν να απολογηθεί. Οι υπόλοιποι καλά θα κάνουμε να προσέχουμε πολύ.

** Επίκουρος Καθηγητής Νομικής στο Λονδίνο με εξειδίκευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο και Φιλοσοφία Δικαίου*

Το δίκαιο της ισχύος και η ισχύς του Διεθνούς Δικαίου

ΑΠΟΨΗ
ΠΕΤΡΟΣ Θ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Ο Θουκυδίδης περιγράφει με απλότητα και σαφήνεια τη δύναμη της ισχύος στις σχέσεις δυο κρατών με αντικρουόμενα συμφέροντα.

«Δεν έχει νόημα να συζητούμε για το τι είναι δίκαιο ή άδικο. Όταν υπάρχει μεγάλη διαφορά δύναμης, οι ισχυροί επιβάλλουν αυτό που μπορούν να επιβάλουν και οι αδύναμοι αποδέχονται αυτό που είναι αναγκασμένοι να αποδεχθούν».

Αυτή είναι μια θαυμάσια περιγραφή του άγραφου νόμου που καθόριζε τις σχέσεις ανάμεσα στα κράτη. Η δύναμη επιβαλλόταν του δικαίου και η αδυναμία αναγκαζόταν να αποδεχτεί την επιβολή. Ο αδύναμος δεν είχε κανέναν τρόπο να διεκδικήσει το δίκαιό του, εκτός από την ισχύ των όπλων. Ο ισχυρός δεν αντιμετώπιζε κανένα πρόβλημα για να επιβάλει τη θέληση και το συμφέρον του. Ανασταλτικός παράγοντας ήταν μόνο η μικρή διαφορά της ισχύος και ιδιαίτερα ο εξοπλισμός της ισχύος με την αποφασιστικότητα και τον ηρωισμό, όταν ο αδύναμος πολεμούσε για να υπερασπιστεί το δίκαιό του, την εθνική του υπόσταση και κυριαρχία και το μέλλον των επόμενων γενιών.

Σήμερα, φυσικά, η κατάσταση έχει αλλάξει. Η ισχύς έχει και πάλι το απάνω χέρι. Όμως ο πολιτικός πολιτισμός δημιούργησε και άλλες συνθήκες, που έχουν θεωρητικά τη δύναμη να περιορίσουν την ισχύ του θύτη και να ενισχύσουν την αδυναμία του θύματος. Ανάμεσα στη δύναμη του ισχυρού και την αδυναμία του αδύναμου μπήκε και η ισχύς του δικαίου. Όταν ο ισχυρός έχει και την ισχύ του δικαίου, τότε γίνεται ακαταμάχητος. Επιβάλλει το δίκαιο, που συμπληρώνει τη δύναμή του.

Όταν ο ισχυρός δεν έχει το δίκαιο με το μέρος του, η επιβολή του συναντά κάποια εμπόδια. Τα εμπόδια αυτά είναι οι κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, οι συμφωνίες που υπογράφουν τα κράτη και θεσμοθετούν το Διεθνές Δίκαιο και τα διεθνή σώματα στα οποία μπορεί να προσφύγει το αδύναμο θύμα. Ο κύριος θεσμός του Διεθνούς Δικαίου είναι ο Ο.Η.Ε., που μέλη του είναι σχεδόν όλες οι χώρες του πλανήτη. Δεύτερος, αλλά ισχυρότερος θεσμός είναι το Σ.Α., με πέντε μόνιμα και ΧΧ εναλλασσόμενα μέλη. Φυσικά τα πέντε μόνιμα μέλη είναι πέντε από τις ισχυρότερες χώρες του πλανήτη, που έχουν την ισχύ να επιβάλουν τις αποφάσεις τους. Φυσικά αυτό δεν συμβαίνει για λόγους που θα δούμε στη συνέχεια.

> **Το χειρότερο είναι ότι το δίκαιο της ζούγκλας στα χρόνια του Θουκυδίδη έχει μετατραπεί σε ζούγκλα του Διεθνούς Δικαίου σήμερα**

Σήμερα θα μπορούσαμε να διατυπώσουμε τη διαπίστωση του Θουκυδίδη, αναφέραμε στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου, με κάποιες αλλαγές, ως εξής: «Δεν έχει νόημα να συζητούμε για το τι είναι δίκαιο ή άδικο. Όταν υπάρχει μεγάλη διαφορά δύναμης, οι ισχυροί επιβάλλουν αυτό που μπορούν να επιβάλουν ονομάζοντας την πράξη τους εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου και οι αδύναμοι αποδέχονται αυτό που είναι αναγκασμένοι να αποδεχθούν γνωρίζοντας ότι το Διεθνές Δίκαιο δεν έχει πρακτική ισχύ».

Το χειρότερο είναι ότι το δίκαιο της ζούγκλας στα χρόνια του Θουκυδίδη έχει μετατραπεί σε ζούγκλα του Διεθνούς Δικαίου σήμερα. Αφού σήμερα ακούμε από το βήμα της Γ.Σ. του ΟΗΕ τους ισχυρούς που διαχρονικά παραβαίνουν το Διεθνές Δίκαιο κατακτώντας αδύναμους λαούς, να καλούν τις χώρες του ΟΗΕ, αλλά και το θύμα της εισβολής τους, να εφαρμόσουν το Διεθνές Δίκαιο και αναγνωρίσουν την παράνομη κατοχή.

Κανένα κράτος δεν αντιδρά. Όλοι ανέχονται τη διεθνή ζούγκλα. Οι ισχυροί πιστεύοντας στο δίκαιο της ισχύος και οι άλλοι εφαρμόζοντας την ανοχή και την ισχύ του συμφέροντος. Και τα αδύναμα θύματα υποκύπτουν ή κολακεύουν τους ισχυρούς, ενώ μερικοί γιγαντώνονται από το ηθικό του δικαίου και συνεχίζουν να αγωνίζονται ή τουλάχιστον να μην υποκύπτουν.

Έτσι το δίκαιο του ισχυρού πάντα θα επιβάλλεται, είτε με ωμότητα και περιφρόνηση, είτε με ανήθικη νομιμοποίηση της ισχύος. Σήμερα οι ισχυροί καθορίζουν ποιοι αδικούν και ποιοι αδικούνται, ποιοι έχουν δικαίωμα εξοπλισμού και σε ποιους απαγορεύεται να ενισχύουν την άμυνά τους ή να κατέχουν όπλα, που μόνο οι ισχυροί δικαιούνται να κατέχουν, για να προστατεύουν την διεθνή τάξη, τη δικαιοσύνη και τη δημοκρατία ή απλώς τα νόμιμα ή παράνομα συμφέροντά τους.

Ξεπέρασε τα όρια της υποταγής και υποδούλωσης στις ΗΠΑ ο Χριστοδουλίδης

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΟΥΛΑ ΓΚΙΟΥΡΩΦ

Την ώρα που το κομματικό σκηνικό θυμίζει «χάβρα των Εβραίων» με πρωταγωνιστές ηγετικά στελέχη του ΔΗΣΥ, ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης δίνει ρεσιτάλ υποταγής και υποδούλωσης στις ΗΠΑ και υπέρ του κυκλοθυμικού Προέδρου της Αστερόεσσας, Ντ. Τραμπ.

Όσοι γνωστικοί και πατριώτες απέμειναν σε τούτον τον καθημαγμένο τόπο δεν ενδιαφέρονται ποσώς ποιος θα είναι ο Συναγερμικός που θα τρέξει στην κούρσα των Προεδρικών το 2028, αλλά αγωνιούν πού οδηγεί την ημικατεχόμενη Κύπρο ο «Συναγερμικότερος των Συναγερμικών» Πρόεδρος Χριστοδουλίδης.

Είναι εξοργιστικό να ακούς έναν Πρόεδρο κράτους που υπέστη τα πάνδεινα από τις ΗΠΑ να εκθειάζει τόσο προκλητικά μια υπερδύναμη, η οποία ευθύνεται για την τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974.

Ο κ. Νίκος Χριστοδουλίδης, σε συνέντευξη που παραχώρησε στο αμερικανικό μέσο ενημέρωσης Breitbart News, η οποία δημοσιεύθηκε την περασμένη Κυριακή και αναδημοσιεύθηκε επίσης από τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ στον λογαριασμό του στο Truth Social, ανέφερε πως: «Δεν υπάρχουν όρια όσον αφορά τις διμερείς σχέσεις μεταξύ της Κύπρου και των Ηνωμένων Πολιτειών».

Μιλώντας στο Breitbart News στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη, ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης ανέφερε ότι ο Αμερικανός Πρόεδρος διαθέτει ένα «μοναδικό πλεονέκτημα» στις παγκόσμιες υποθέσεις, διότι, παρότι είναι τολμηρός, όλοι γνωρίζουν τη θέση τους απέναντί του, κάτι που τον βοηθά να διαπραγματεύεται καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον (!!!)

Αναφερόμενος στον διορισμό του νέου Πρέσβη των ΗΠΑ στην Κύπρο, Τζον Μπρέσλοου, ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης είπε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι ο σημαντικότερος εταίρος της Κύπρου στον τομέα του εμπορίου, της άμυνας και της ασφάλειας σε όλους τους τομείς, προσθέτοντας ότι η Κύπρος συνεργάζεται πολύ στενά με τις Ηνωμένες Πολιτείες για την αναβάθμιση των στρατιωτικών της υποδομών.

Πρόσθεσε ότι, κατά τη διάρκεια των δεκαετιών που εργάζεται για την οικοδόμηση στενότερων σχέσεων με τις Ηνωμένες Πολιτείες, δεν έχει δει ποτέ την Κύπρο τόσο κοντά στην Αμερική όσο είναι σήμερα.

> **Η Κύπρος έχει ανάγκη από ηγέτες που να εμπνέουν τον λαό να αγωνίζεται για τα δίκαιά του και να αντιστέκεται στο άδικο και στην αυθαιρεσία. Η συλλογική μνήμη δεν μπορεί να εμπαίζεται και να διαγράφεται από κανέναν Χριστοδουλίδη**

«Σήμερα, είμαι ευτυχής για το γεγονός ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι ο στενότερος σύμμαχός μας στους τομείς της άμυνας, της ασφάλειας και των πληροφοριών. Εργαζόμαστε πολύ σκληρά. Υπάρχουν αμερικανικές επενδύσεις στην Κύπρο στον τομέα του εμπορίου. Οι δυνατότητες είναι απεριόριστες όσον αφορά τις διμερείς σχέσεις μας με τις Ηνωμένες Πολιτείες και, όπως σας είπα και πριν, είμαστε πολύ χαρούμενοι που οι Ηνωμένες Πολιτείες επέστρεψαν στην περιοχή, ειδικά με την παρούσα Κυβέρνηση, η οποία κατανοεί πλήρως τη σημασία της Μέσης Ανατολής, της ευρύτερης Μέσης Ανατολής, και είμαστε πολύ χαρούμενοι που συνεργαζόμαστε», τόνισε.

Επιπλέον, σημείωσε ότι ο λόγος για τον οποίο η Κύπρος και οι Ηνωμένες Πολιτείες, ειδικά υπό την ηγεσία του Ντόναλντ Τραμπ, αποτελούν φυσικούς συμμάχους, είναι τα βαθιά κοινά συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της ενέργειας, με τις Chevron και ExxonMobil, δύο από τις μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας της Αμερικής, να δραστηριοποιούνται στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κύπρου, επιδιώκοντας να συμβάλουν στην παραγωγή ενέργειας από φυσικό αέριο.

Σε άλλο σημείο της συνέντευξής του ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης δήλωσε ότι οι «συγκλίσεις» μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κύπρου όσον αφορά πολιτιστικά ζητήματα, όπως η προστασία των χριστιανών, αλλά και το εμπόριο και η ενέργεια, καθώς και άλλα οικονομικά θέματα και, κυρίως, η άμυνα και η ασφάλεια, είναι «ατελείωτες». Αφού εκθείασε τον Τραμπ για τις διαπραγματευτικές του ικανότητες, εξέφρασε την ελπίδα να επισκεφθεί σύντομα τον Λευκό Οίκο.

Ανέφερε στη συνέχεια πως «ένας άλλος τομέας που είναι πολύ σημαντικός είναι ότι έχουμε αμερικανικές επενδύσεις στην Κύπρο, πιθανώς για πρώτη φορά σε τέτοιο βαθμό», προσθέτοντας ότι οι αμερικανικές εταιρείες, επενδύοντας στην Κύπρο, δεν επενδύουν μόνο σε μια χώρα με σχεδόν 1 εκατομμύριο κατοίκους, αλλά «επενδύουν στην Ευρώπη, σε μιαν αγορά 450 εκατομμυρίων ανθρώπων, και ταυτόχρονα έχουν πρόσβαση, χρησιμοποιώντας την Κύπρο ως πύλη, στην ευρύτερη Μέση Ανατολή».

Οι διθύραμβοι υποτέλειας προς την πολιτική Τραμπ δείχνουν έναν Πρόεδρο να έχει την ψευδαίσθηση πως όσο προσκυνούμε και υποτασσόμαστε στις ΗΠΑ θα έχουμε την εύνοια του Τραμπ.

Παρασιωπά το γεγονός ότι η πολιτική Τραμπ έχει παραβιάσει κάθε έννοια κυριαρχίας και δημοκρατίας σε ανεξάρτητα κράτη, τα οποία θέλει να τελούν υπό συνθήκες πραγματικής υποτέλειας έναντι των ΗΠΑ. Παρασιωπά ακόμα το γεγονός ότι η πολιτική Τραμπ επικεντρώνεται στην απόλυτη επικράτηση της Οικονομικής Παγκοσμιοποίησης. Για τον Τραμπ δεν υπάρχει διεθνές δίκαιο, αλλά κανόνες οι οποίοι εκπορεύονται από τις Αγορές και στερούνται παντελώς δημοκρατικής νομιμοποίησης. Κάτι το οποίο υπονομεύει εξ υπαρχής την έννοια της Εθνικής Κυριαρχίας των Κρατών-Μελών της Διεθνούς Κοινότητας. Εν κατακλείδι, η πολιτική Τραμπ οδηγεί, νομοτελειακά, στην «επικυριαρχία» του «οικονομικού» επί του «θεσμικού» υπό καθεστώς αναβίωσης των δογμάτων του πιο ακραίου νεοφιλελευθερισμού, που, όπως αποδεικνύεται στην πράξη, οδηγεί και στην αχαλίνωτη διεύρυνση των ανισοτήτων μεταξύ λαών και κοινωνιών.

Τι μπορεί να περιμένει από τον Τραμπ

Όλη η ανθρωπότητα γνωρίζει πόσο απρόβλεπτος είναι ο Αμερικανός Πρόεδρος και πόσο έντονα αντιδρά όταν δέχεται κριτική ή όταν κάποιοι αρνούνται να υποκύψουν στις αξιώσεις του. Οι περιπτώσεις της Βενεζουέλας, του Καναδά και της Γροιλανδίας είναι ενδεικτικές για το μένος που επέδειξε όταν οι αξιώσεις του απορρίφθηκαν. Αφού βομβάρδισε το Ιράν για το πετρέλαιο και συνδράμει το Ισραήλ να εφαρμόζει γενοκτονία κατά των Παλαιστινίων έγινε «ταύρος» επειδή η Νορβηγική Επιτροπή αρνήθηκε να του απονείμει το Νόμπελ Ειρήνης.

Ο κ. Χριστοδουλίδης ως τέως διπλωμάτης θα γνωρίζει πως η πολιτική τού καλού παιδιού και η εκχώρηση δικαιωμάτων κυριαρχίας σε μια ξένη χώρα δεν οδηγεί κατ' ανάγκην στην εύνοια του ισχυρού.

Οι γονατισμένοι και προσκυνημένοι δεν τυγχάνουν σεβασμού. Αντίθετα είναι ευάλωτοι και αναμένεται από αυτούς να υποκύψουν σε νέους εκβιασμούς και πιέσεις.

Η Κύπρος δεν έχει ανάγκη από ηγέτες που είναι έτοιμοι να δώσουν τα πάντα για να τύχουν της εύνοιας του ηγέτη μιας χώρας, η οποία ακόμα να απολογηθεί για το μεγάλο έγκλημα που διέπραξε μαζί με την Τουρκία το 1974.

Η Κύπρος έχει ανάγκη από ηγέτες που να εμπνέουν τον λαό να αγωνίζεται για τα δίκαιά του και να αντιστέκεται στο άδικο και στην αυθαιρεσία. Η συλλογική μνήμη δεν μπορεί να εμπαίζεται και να διαγράφεται από κανέναν Χριστοδουλίδη.

Το κυνήγι της εξουσίας σε μια μοιρασμένη πατρίδα

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΟΡΦΙΤΗΣ*

Σε όλα τα δημοκρατικά πολιτεύματα οι προσπάθειες για κατάκτηση δημοσίων και πολιτικών αξιωμάτων διεξάγονται μέσα στα θεσμικά δημοκρατικά πλαίσια και μέσω των καθιερωμένων διαδικασιών και του πολιτικού πολιτισμού.

Στην Κύπρο των παραδοξοτήτων, των ακροτήτων και της πολιτικής υποκουλιούρας, ο αγώνας για την κατάληψη του προεδρικού θώκου άρχισε κιόλας μετά τις βουλευτικές εκλογές του Μαΐου 2026, σχεδόν δύο χρόνια από τις επικείμενες προεδρικές εκλογές του Φεβρουαρίου 2028!

Θα θυμόμαστε ότι από την επόμενη κιόλας μέρα της ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων των βουλευτικών εκλογών του 2026 άρχισαν οι συζητήσεις και τα σενάρια πιθανών συνεργασιών μεταξύ των πολιτικών κομμάτων για τη διαδοχή της παρούσας Κυβέρνησης και πολύ πριν ακόμα ολοκληρωθεί το υπό εξέλιξη κυβερνητικό έργο.

Και ενώ ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης με την Κυπριακή Αντιπροσωπία αγωνίζονταν να προωθήσουν το Κυπριακό στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, στην Κύπρο διαδραματίζονταν σκηνές... απείρου κάλλους!

Ο πολιτικός χώρος μετατράπηκε σε αρένα αλληλοεξόντωσης και αλληλοϋπόσκαψης , ενώ ο πολιτικός διάλογος έπεσε στα... τάρταρα.

Σκευωρίες, εσωστρέφειες, ανοίκειοι χαρακτηρισμοί, αιχμηρά υπονοούμενα και λασπολογίες είδαν το φως της δημοσιότητας και σηματοδότησαν τραυματικά την πρόωρη έναρξη της προεκλογικής εκστρατείας.

Μέσα σ αυτό το απαράδεκτο και τοξικό κλίμα προδιαγράφεται το προεκλογικό σκηνικό με κυρίαρχα στοιχεία τις προσωπικές αντιπαραθέσεις και τις λαϊκίστικες τοποθετήσεις αντί της επικέντρωσης στα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζει η ημικατεχόμενη πατρίδα μας, που είναι η επιβίωση του Κυπριακού Ελληνισμού στο πλαίσιο μιας δίκαιης, λειτουργικής και βιώσιμης λύσης του χρονίζοντος πολιτικού μας προβλήματος, η συντελούμενη δημογραφική αλλοίωση που μας έχει μετατρέψει σε μειονότητα στην ίδια την πατρίδα μας, η δημιουργία προϋποθέσεων Κοινωνικής Δικαιοσύνης που θα φέρει ελπίδα στον λαό και ιδιαίτερα στους νέους μας, η απώλεια του αισθήματος ασφάλειας για το παρόν και το μέλλον μας, η καταπολέμηση της διαφθοράς, της διαπλοκής και της αναξιοκρατίας, η αναβάθμιση του καταρρακωμένου συστήματος Αρχών και Αξιών, η προάσπιση των αρχών του Κράτους Δικαίου, η καταπολέμηση της ακρίβειας και της οικονομικής ανισότητας των πολιτών, η απάμβλυνση του στεγαστικού και τόσα άλλα.

Η πόλωση και η συνεχιζόμενη αστάθεια και αντιπαράθεση των δελφίνων της εξουσίας που εμφανίζεται στο μεγαλύτερο πολιτικό κόμμα, τον Δημοκρατικό Συναγερμό, οδήγησε στην απόγνωση ενός μεγάλου τμήματος των Κυπρίων ψηφοφόρων της τάξης του 27,2% με τις συνακόλουθες αρνητικές επιδράσεις σε ολόκληρο το εκλογικό σώμα.

Τα όσα διαδραματίστηκαν κατά τους τελευταίους μήνες ουδόλως περιποιούν τιμήν στους φερόμενους ως πρωταγωνιστές της πολιτικής ζωής του τόπου μας.

Απεναντίας , συντηρούν και επαυξάνουν το κλίμα καχυποψίας, απογοήτευσης και αποστασιοποίησης των πολιτών από τους πολιτικούς, από τα κοινά και από τις πολιτικές διαδικασίες.

Οι αρνητικές εικόνες που εξέπεμψε μερίδα πολιτικών -και ο λαός γνωρίζει πολύ καλά ποιοι είναι, έχουν όνομα και επίθετο- όχι μόνο αποδόμησαν τους ίδιους τους πρωταγωνιστές, αλλά κυρίως επέφεραν καίριο πλήγμα στην εμπιστοσύνη των συμπολιτών μας προς τους πολιτικούς και στις ελπίδες και προσδοκίες για ένα καλύτερο αύριο.

Με αυτά τα δεδομένα, λοιπόν, έχει εδραιωθεί η αντίληψη ότι η κατάληψη της εξουσίας στη χώρα μας δεν αποτελεί λάβαρο εθνικών και κοινωνικών αγώνων, αλλά αντίθετα μέσον και γέφυρα προσπορισμού προσωπικών φιλοδοξιών και ατομικών οικονομικών και άλλων συμφερόντων, τα οποία μερίδα πολιτειακών μας αρχόντων νέμονται από καταβολής της Κυπριακής Δημοκρατίας και συνεχίζουν μέχρι των ημερών μας.

Είναι οι γνωστοί - άγνωστοι που απομυζούν τους δημόσιους πόρους και το υστέρημα του λαού μας, αυτοί που εκμεταλλεύονται τη δύναμη της εξουσίας για να ικανοποιήσουν τις προσωπικές τους φιλοδοξίες, να ξεπεράσουν τα ψυχολογικά τους συμπλέγματα και να εμπεδώσουν και αναβαθμίσουν τη θέση τους στην κοινωνική και πολιτική ιεραρχία.

Ας κατανοήσουν, λοιπόν, επιτέλους ότι μέσα από τα συντρίμμια της πολιτικής κρίσης δεν θα βγουν νικητές και πτημένοι.

Η ήττα θα ισοπεδώσει οριστικά και ανεπανόρθωτα ό,τι έχει απομείνει όρθιο από τη λαίλαπα της τουρκικής εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής της μισής μας πατρίδας.

Ως επιστέγασμα του παρόντος κειμένου μου, αφιερώνω στους όποιους επιβήτορες της πολιτικής εξουσίας τη φράση του μεγάλου ρήτορα και πολιτικού της αρχαίας Ρώμης, Κικέρωνα, που είπε το 63 π.Χ. «Ο TEMPORA, Ο MORES», το οποίο στην ελληνική γλώσσα μεταφράζεται: «Ω ΚΑΙΡΟΙ, Ω ΗΘΗ» και σημαίνει την αγανάκτηση και απογοήτευση για την παρακμή της κοινωνίας, των αξιών και της ηθικής!!

**Αντιπρόεδρος Κεντρικού Συμβουλίου του Κυπριακού Κέντρου Μελετών*

Όταν οι Έλληνες αρχίσουν να σκέφτονται όπως οι Τούρκοι...

ΑΠΟΨΗ
ΔΑΝΟΣ Π. ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

«Όταν οι Έλληνες αρχίσουν να σκέφτονται όπως οι Τούρκοι, θα είναι η οριστική ήττα». Αυτά τα σοφά και προφητικά λόγια ανήκουν στον αείμνηστο Νεοκλή Σαρρή. Εκεί ακριβώς προσπαθούν να μας οδηγήσουν. Διαβάζοντας τα όσα ανενόχλητα και συστηματικά αναφέρονται στα άρθρα Τούρκων αρθρογράφων που φιλοξενούνται σε συγκεκριμένα έντυπα του εγχώριου Τύπου. Άρθρα που μεταφέρουν μια αναιδέστατη, ύπουλη τουρκική προπαγάνδα και στοχεύουν σε πλύση εγκεφάλου, θυμίζοντας επικίνδυνα τις μεθόδους της ναζιστικής προπαγάνδας του Γ' Ράιχ, σχηματίζεται η αμείλικτη εντύπωση ότι αυτός ο κίνδυνος γίνεται πλέον εφιαλτική πραγματικότητα.

Η δημοσιογραφία δεν είναι ουδέτερος καθρέφτης· είναι ο προβολέας που φωτίζει την αλήθεια ή το σκοτάδι που καταπίνει την πραγματικότητα. Όταν όμως ένας ελεύθερος Τύπος κατανιά πρόθυμος φορέας της εχθρικής προπαγάνδας, τότε δεν μπαίνουμε απλώς σε περίοδο πνευματικής ολίσθησης και κρίσης· αγγίζουμε τα όρια της εθνικής προδοσίας, συμβάλλοντας ενεργά στην αποδόμηση των εθνικών μας δικαίων, στην άλωση των συνειδήσεων, στην καθαίρεση της εθνικής μας αξιοπρέπειας και στην υπονόμευση της ίδιας μας της ύπαρξης

Η φιλοξενία αυτών των κειμένων στις στήλες των δικών μας εφημερίδων δεν αποτελεί δείγμα "πολυφωνίας". Συνιστά θεσμική παραπλάνηση και ύπουλη, απροκάλυπτη προβολή της τουρκικής επεκτατικής πολιτικής. Είναι η συστηματική καλλιέργεια του εκβιασμού· μια επιχείρηση υποταγής που παρουσιάζεται στο κοινό σαν δήθεν "ρεαλιστική συνεργασία αμοιβαίου συμφέροντος». «Καζάν-Καζάν», όπως προσπαθούν να μας πείσουν.

> **«Η υποχώρηση βαφτίζεται ρεαλισμός και η τουρκική προπαγάνδα παρουσιάζεται ως πολυφωνία»**

Αυτοί οι λαθροαρθρογράφοι μάς καλούν να αγνοήσουμε την πραγματικότητα της εισβολής, της κατοχής, του εποικισμού και της δημογραφικής αλλαγής της κατεχόμενης πατρίδας μας· να παραβλέψουμε τη βεβήλωση των ιερών μας, την καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και το πλιάτσικο –τον αδίστακτο σφετερισμό των προσφυγικών περιουσιών. Να αποδεχθούμε την τουρκική περιφερειακή ηγεμονία, παρουσιάζοντας τον αποκλεισμό και την απειλή ως... "ευκαιρία".

Μας λένε, χωρίς ψιθυρισμούς, ότι η λύση του Κυπριακού και η ευημερία μας εξαρτώνται από το αν θα υποκύψουμε στους όρους της Άγκυρας, μοιραζόμενοι την κυριαρχία μας υπό το καθεστώς της περιφερειακής της κηδεμονίας και κάτω από την ισλαμοφασιστική μπότα που έχει επιβληθεί στην κατεχόμενη γη μας.

Ποια είναι η πραγματικότητα πίσω από αυτά τα ωραία λόγια; Είναι ένας έμμεσος, ωμός εκβιασμός. Μας ζητούν να νομιμοποιήσουμε τα τετελεσμένα του 1974, να ξεχάσουμε την παρανομία της εισβολής και να δεχθούμε ότι ο ΑΤΤΙΛΑΣ ήταν «ειρηνευτική επιχείρηση». Και το τραγικότερο; Αυτά τα κείμενα δεν δημοσιεύονται στην Τουρκία –όπου ούτε καιά διάνοια δεν θα υπήρχε ποιέ χώρος για φιλοξενία ελληνικών ή κυπριακών θέσεων–, αλλά δημοσιεύονται εδώ, στην καρδιά της Κυπριακής Δημοκρατίας, με την ευλογία και τη φιλοξενία δικών μας μέσων ενημέρωσης.

Ακόμη πιο προκλητική, ωστόσο, είναι η προσπάθεια να αντιστραφεί πλήρως η πραγματικότητα γύρω από τα εξοπλιστικά προγράμματα και την άμυνα. Ο θύτης, που διατηρεί δεκάδες χιλιάδες κατοχικά στρατεύματα και συνεχώς επεκτείνει τις στρατιωτικές του υποδομές σε όλη την κατεχόμενη γη μας, κατηγορεί την Κύπρο και την Ελλάδα για «επιθετικότητα», επειδή εκτελούν την εθνική υποχρέωση να θωρακιστούν αμυντικά με σύγχρονα συστήματα και να προστατευτούν από την τουρκική επιβολή.

Με απίστευτη θρασύτητα, το διαβόητο casus belli παρουσιάζεται όχι ως μια παράνομη απειλή πολέμου κατά παράβαση του Χάρτη του ΟΗΕ, αλλά ως... «λογική ανησυχία» της Άγκυρας απέναντι στα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας. Η συγκεκριμένη μερίδα του Τύπου μας ανοίγει τις πόρτες της για να μας πείσει ότι η αυτοάμυνα είναι έγκλημα και ότι η υποταγή είναι μονόδρομος. Αν αυτό δεν είναι ιδεολογική ήττα, ύπουλη προπαγάνδα και πλύση εγκεφάλου μαζικής κλίμακας, τότε τι είναι;

Η ανοχή αυτού του υλικού αποκαλύπτει μια βαθύτερη ασθένεια. Μια μερίδα της κυπριακής δημοσιογραφίας, χάνοντας τα αντανακλαστικά της και παρασυρόμενη από μια νοοτροπία εύκολης εντυπωσιοθηρίας ή πιτοπάθειας, κατανιά φερέφωνο του εχθρικού παράγοντα. Όταν οι πολίτες βομβαρδίζονται καθημερινά με απόψεις που δικαιολογούν και ενθαρρύνουν τον στρατηγικό μας αφανισμό, καλλιεργείται συστηματικά το έδαφος της πλήρους παραίτησης. Προσπαθούν να μας πείσουν να βλέπουμε την κυριαρχία μας ως «εμπόδιο» και την υποχώρηση ως «ρεαλισμό».

Δεν έχουμε την πολυτέλεια να σιωπούμε, ούτε να κλείνουμε τα μάτια μπροστά σε αυτόν τον ύπουλο τουρκικό εξευτελισμό της νοημοσύνης μας. Η πατρίδα μας δεν χρειάζεται άλλους «ειδικούς» της συμμόρφωσης, ούτε εγχώριους κήρυκες της δήθεν εθνικής μας σωτηρίας. Η υποχρέωσή μας απέναντι στους προγόνους μας και στα παιδιά μας είναι μία και αδιαπραγμάτευτη: να στεκόμαστε στο ύψος μας, να σεβόμαστε την αξιοπρέπειά μας, να αποδομούμε το ψέμα και να τερματίσουμε αυτήν την ύπουλη πλύση εγκεφάλου. Να υψώνουμε ανάστημα απέναντι σε όσους θέλουν να ξεπλύνουν την κατοχή και όλα τα άθλια επακόλουθά της. Ο σεβασμός στα εθνικά μας δίκαια δεν είναι διαπραγματεύσιμος· επιβάλλεται. Είναι εθνική επιταγή.

Η σιωπή μπροστά σε τέτοια νοσηρά φαινόμενα δεν είναι ένδειξη ψυχραιμίας· ισοδυναμεί με ομολογία συνενοχής και προάγγελο της εθνικής αυτοχειρίας που τόσο προφητικά είχε περιγράψει ο Νεοκλής Σαρρής. Ώρα να ξυπνήσουμε από τον λήθαργο, προτού η πνευματική μας υποχώρηση γίνει η οριστική μας ταφόπλακα.

***Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης**

Ελλάδα – Τουρκία: Ισχυρή αποτροπή, αποφασιστική απάντηση και ο στρατηγικός ρόλος του Ισραήλ

ΑΠΟΨΗ
ΚΡΙΣ ΜΙΧΑΗΛ

Η Ανατολική Μεσόγειος βρίσκεται σε μια περίοδο εύθραυστων ισορροπιών, όπου η στρατιωτική ισχύς, οι συμμαχίες και η πολιτική αποφασιστικότητα καθορίζουν την ασφάλεια των κρατών. Ένα θερμό επεισόδιο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας θα μπορούσε να εξελιχθεί σε σοβαρή περιφερειακή κρίση, με άμεσες συνέπειες για την Κύπρο, την Ευρώπη και την ενεργειακή ασφάλεια. Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν η Ελλάδα και η Κύπρος διαθέτουν την αποτρεπτική ισχύ που απαιτείται, ώστε κανένας επίδοξος επιτιθέμενος να μη θεωρήσει ότι μπορεί να επιβάλει τετελεσμένα χωρίς βαρύτατο κόστος.

Η απάντηση πρέπει να είναι ξεκάθαρη: η ειρήνη δεν εξασφαλίζεται με ευχολόγια, ούτε η εθνική κυριαρχία προστατεύεται με διακηρύξεις χωρίς αντίκρισμα. Απαιτεί ισχύ, ετοιμότητα, αποφασιστικότητα και αξιόπιστη αποτροπή.

Σε περίπτωση θερμού επεισοδίου στο Αιγαίο ή στην Ανατολική Μεσόγειο, η Ελλάδα οφείλει να είναι έτοιμη να υπερασπιστεί αποτελεσματικά την κυριαρχία και την εδαφική της ακεραιότητα. Η σύγχρονη αεροπορία, το Πολεμικό Ναυτικό, η ολοκληρωμένη αεράμυνα, η επιτήρηση και η επιχειρησιακή ετοιμότητα αποτελούν βασικούς πυλώνες της εθνικής ασφάλειας. Η αποτροπή, όμως, δεν εξαρτάται μόνο από τα οπλικά συστήματα. Προϋποθέτει επαρκή πυρομαχικά, εκπαίδευση, ανθεκτικές υποδομές, ισχυρή αμυντική βιομηχανία και σαφή πολιτική βούληση.

Το μήνυμα προς κάθε επίδοξο επιτιθέμενο πρέπει να είναι αδιαμφισβήτητο: οποιαδήποτε απόπειρα αλλαγής του καθεστώτος κυριαρχίας διά της βίας θα συναντήσει αποφασιστική και νόμιμη αντίδραση. Η Ελλάδα δεν επιδιώκει τον πόλεμο, αλλά δεν μπορεί να επιτρέψει να θεωρηθεί ευάλωτη σε στρατιωτικούς εκβιασμούς. Η αμυντική της ισχύς πρέπει να καθιστά κάθε επιθετική ενέργεια εξαιρετικά επικίνδυνη και ασύμφορη για εκείνον που θα την επιλέξει.

> **«Η ειρήνη απαιτεί ισχυρή αποτροπή, αποφασιστικότητα και συμμαχίες με πραγματικό στρατηγικό αντίκρισμα»**

Το Αιγαίο, με τη σύνθετη γεωγραφία και τα πολυάριθμα νησιά του, δημιουργεί ιδιαίτερες επιχειρησιακές απαιτήσεις. Η αποτελεσματική άμυνα προϋποθέτει συντονισμό αεροπορικών και ναυτικών δυνάμεων, έγκαιρη προειδοποίηση και δυνατότητα αντιμετώπισης σύγχρονων απειλών. Το πλεονέκτημα του αμυνόμενου μπορεί να είναι σημαντικό, αλλά δεν είναι αυτόματο. Καθορίζεται από την προετοιμασία, την τεχνολογία, την εκπαίδευση και την ικανότητα διατήρησης της επιχειρησιακής ετοιμότητας.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες και το ΝΑΤΟ θα είχαν ισχυρό κίνητρο να αποτρέψουν μια ελληνοτουρκική σύγκρουση. Ωστόσο, η Αθήνα δεν πρέπει να στηρίζει την ασφάλειά της στην προσδοκία ότι οι σύμμαχοι θα παρέμβουν οπωσδήποτε και εγκαίρως. Η διπλωματία είναι απαραίτητη, αλλά γίνεται αποτελεσματικότερη όταν συνοδεύεται από πραγματική αμυντική ισχύ και ξεκάθαρη στρατηγική.

Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η συνεργασία Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ. Το Ισραήλ διαθέτει σημαντική εμπειρία στην αεράμυνα, στην επιτήρηση, στα μη επανδρωμένα συστήματα, στην κυβερνοασφάλεια και στη συλλογή πληροφοριών. Η αξιοποίηση αυτής της τεχνογνωσίας μπορεί να ενισχύσει τις αμυντικές δυνατότητες της Ελλάδας και της Κύπρου, να βελτιώσει την προστασία κρίσιμων υποδομών και να συμβάλει στην αντιμετώπιση κοινών απειλών.

Σε περίπτωση ελληνοτουρκικής κρίσης, το Ισραήλ θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο μέσω της διπλωματικής του επιρροής, της τεχνολογικής συνεργασίας και, εφόσον το επέτρεπαν οι πολιτικές αποφάσεις και οι σχετικές συμφωνίες, της παροχής υποστήριξης σε τομείς ασφάλειας. Δεν πρέπει, ωστόσο, να θεωρείται δεδομένη η άμεση στρατιωτική εμπλοκή του εναντίον της Τουρκίας. Η πραγματική αξία μιας στρατηγικής συνεργασίας βρίσκεται στις συγκεκριμένες δυνατότητες και δεσμεύσεις της, όχι σε προσδοκίες που δεν έχουν διασφαλιστεί.

Για την Κύπρο, οι κίνδυνοι θα ήταν ιδιαίτερα σοβαροί. Η συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή μετά την εισβολή του 1974 καθιστά την Κυπριακή Δημοκρατία ευάλωτη σε πρόσθετες πιέσεις, ιδίως εάν μια κρίση στο Αιγαίο δημιουργούσε ευκαιρίες για νέες προκλήσεις ή απόπειρες επιβολής τετελεσμένων. Η Λευκωσία δεν μπορεί να περιμένει την εκδήλωση μιας κρίσης για να οργανώσει την άμυνά της. Χρειάζεται στενότερο συντονισμό με την Αθήνα, ενίσχυση της προστασίας κρίσιμων υποδομών και ουσιαστική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και περιφερειακών συνεργασιών.

Η ασφάλεια της Κύπρου συνδέεται άμεσα με την ασφάλεια της Ελλάδας και τη σταθερότητα ολόκληρης της Ανατολικής Μεσογείου. Η συνεργασία με το Ισραήλ μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην προστασία ενεργειακών εγκαταστάσεων, τηλεπικοινωνιών, λιμανιών και άλλων κρίσιμων υποδομών. Παράλληλα, μια πολεμική σύγκρουση θα μπορούσε να πλήξει τον τουρισμό, τη ναυτιλία, τις επενδύσεις και τα ενεργειακά σχέδια, προκαλώντας σοβαρές οικονομικές συνέπειες για ολόκληρη την περιοχή.

Η Ελλάδα και η Κύπρος οφείλουν, επομένως, να κινηθούν με στρατηγική σοβαρότητα. Χρειάζονται ισχυρές ένοπλες δυνάμεις, κοινό σχεδιασμό, αξιόπιστες συμμαχίες και σαφή μηνύματα προς κάθε κατεύθυνση. Η συνεργασία με το Ισραήλ, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Γαλλία και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς πρέπει να αποκτήσει ακόμη πιο ουσιαστικό περιεχόμενο, με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας και την αποτροπή της επιθετικότητας.

Η διπλωματία πρέπει να παραμένει ανοικτή, αλλά κανείς δεν πρέπει να συγχέει την επιδίωξη ειρήνης με την ανοχή απέναντι στον εκβιασμό. Η εθνική κυριαρχία δεν μπορεί να τίθεται υπό στρατιωτική απειλή, ούτε η Κύπρος να αντιμετωπίζεται ως χώρος όπου είναι δυνατή η επιβολή νέων τετελεσμένων χωρίς συνέπειες.

Η Ελλάδα πρέπει να διαθέτει τη δύναμη να αποκρούσει αποφασιστικά κάθε επίθεση, ενώ η Κύπρος πρέπει να ενισχύσει την ασφάλειά της με τη στήριξη αξιόπιστων εταίρων. Η αποτροπή δεν αποτελεί απειλή κατά της ειρήνης· αποτελεί την ισχυρότερη εγγύηση ότι η ειρήνη δεν θα καταλυθεί από εκείνον που θα επιχειρήσει να επιβάλει τη θέλησή του διά της βίας.

Brexit, ρωσική παρέμβαση και δημοκρατία σε πολιορκία

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η αποκάλυψη ότι οι βρετανικές Αρχές κατέληξαν στο συμπέρασμα πως η Ρωσία παρενέβη στο δημοψήφισμα του 2016 για το Brexit επαναφέρει ένα ερώτημα που η Ευρώπη δεν έχει ακόμη απαντήσει επαρκώς: πόσο ελεύθερη μπορεί να είναι η δημοκρατική επιλογή όταν ξένες δυνάμεις επιχειρούν να επηρεάσουν την πληροφόρηση, τις πολιτικές αντιπαραθέσεις και τελικά τη συμπεριφορά των ψηφοφόρων;

Ο Βρετανός Πρωθυπουργός, Άντι Μπέρναμ, υποστήριξε ότι, μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ζήτησε ενημέρωση από τις αρμόδιες υπηρεσίες και έλαβε σαφή απάντηση ότι υπήρξε ρωσική παρέμβαση. Παράλληλα, συνέδεσε την ανησυχία αυτή με τις εξελίξεις στη Γερμανία και τη συζήτηση για τη δράση εχθρικών κρατών στο ευρωπαϊκό πολιτικό περιβάλλον. Η πολιτική βαρύτητα των δηλώσεων είναι προφανής.

Το Brexit, όμως, δεν γεννήθηκε στη Μόσχα. Εξέφρασε υπαρκτές κοινωνικές και πολιτικές αντιθέσεις στη βρετανική κοινωνία, όπως ανησυχίες για τη μετανάστευση, δυσπιστία απέναντι στο πολιτικό κατεστημένο, περιφερειακές ανισότητες και την πεποίθηση ενός σημαντικού τμήματος του εκλογικού σώματος ότι η εθνική κυριαρχία έπρεπε να ενισχυθεί. Η παραδοχή αυτών των παραγόντων είναι απαραίτητη για μια σοβαρή αποτίμηση. Διαφορετικά, υπάρχει ο κίνδυνος κάθε αντισυστημική ψήφος ή κάθε αμφισβήτηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης να αποδίδεται σε εξωτερική χειραγώγηση, παραγνωρίζοντας τις πραγματικές αιτίες της κοινωνικής δυσαρέσκειας. Ακριβώς εδώ βρίσκεται η μέθοδος που αποδίδεται στις σύγχρονες επιχειρήσεις επιρροής. Μπορούν να αξιοποιήσουν τις ήδη υπάρχουσες, να ενισχύσουν τα ακραία μηνύματα και να βαθύνουν τη δυσπιστία απέναντι στους θεσμούς.

Η παραπληροφόρηση ως όπλο

Η σύγχρονη προπαγάνδα δεν περιορίζεται στη διάδοση μιας ιδεολογίας. Συχνά επιδιώκει κάτι βαθύτερο και πιο επικίνδυνο. Και τούτο είναι να δημιουργήσει ένα περιβάλλον γενικευμένης σύγχυσης, όπου οι πολίτες αδυνατούν να διακρίνουν την τεκμηριωμένη πληροφορία από την κατασκευασμένη είδηση και καταλήγουν να αμφισβητούν συνολικά τους θεσμούς.

Η διαδικτυακή απήχηση δεν αποτελεί από μόνη της απόδειξη εκλογικής επιρροής. Το γεγονός ότι ένα μήνυμα διαδόθηκε ευρέως δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι άλλαξε την πολιτική συμπεριφορά όσων το είδαν. Η διάκριση αυτή είναι κρίσιμη, εάν η Ευρώπη θέλει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την παραπληροφόρηση χωρίς να υπονομεύσει την ελευθερία της έκφρασης.

> **«Η μεγαλύτερη απειλή για τη δημοκρατία είναι η αθέατη χειραγώγηση της βούλησης των ψηφοφόρων»**

Η γερμανική πρόκληση και η AfD

Η αναφορά του Μπέρναμ στη Γερμανία μεταφέρει τη συζήτηση στο επίκεντρο των σημερινών ευρωπαϊκών ανησυχιών. Η ενίσχυση της Εναλλακτικής για τη Γερμανία (AfD), σε συνδυασμό με τη στάση της απέναντι στη Ρωσία και τον πόλεμο στην Ουκρανία, έχει εντείνει την αντιπαράθεση για την ανθεκτικότητα του γερμανικού πολιτικού συστήματος. Η AfD έχει επενδύσει στην κριτική της μετανάστευσης, της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της γερμανικής υποστήριξης προς το Κίεβο. Οι θέσεις της έχουν δημιουργήσει πολιτικές συγκλίσεις με ορισμένες επιδιώξεις της Μόσχας, γεγονός που δικαιολογεί τον έλεγχο και τη δημόσια συζήτηση για πιθανές διασυνδέσεις.

Εντούτοις, η άνοδος της AfD δεν μπορεί να εξηγηθεί μόνο μέσα από τον ρωσικό παράγοντα. Η κοινωνική ανασφάλεια, η δυσαρέσκεια για τη μεταναστευτική πολιτική, οι οικονομικές πιέσεις και η φθορά των παραδοσιακών κομμάτων αποτελούν εσωτερικές συνθήκες που χρειάζονται πολιτικές απαντήσεις.

Ευρωπαϊκή άμυνα χωρίς λογοκρισία

Η υπόθεση του Brexit εντάσσεται σε μια ευρύτερη γεωπολιτική αντιπαράθεση. Οι κυβερνοεπιθέσεις, οι επιχειρήσεις επιρροής και η χειραγώγηση της ψηφιακής πληροφορίας αποτελούν πλέον μέρος του ανταγωνισμού μεταξύ κρατών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να προστατεύσει τις δημοκρατικές διαδικασίες της χωρίς να μεταπέσει την ασφάλεια σε πρόσχημα περιορισμού των ελευθεριών. Η ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας, η διαφάνεια στην πολιτική διαφήμιση, η λογοδοσία των ψηφιακών πλατφορμών και η προστασία της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας αποτελούν αναγκαίες παρεμβάσεις. Εξίσου σημαντική είναι η εκπαίδευση των πολιτών στην αξιολόγηση των πληροφοριών και στην αναγνώριση συντονισμένων εκστρατειών παραπλάνησης.

Υπάρχει, ωστόσο, μια λεπτή κόκκινη γραμμή. Οι κυβερνήσεις δεν πρέπει να αποκτήσουν ανεξέλεγκτη εξουσία να χαρακτηρίζουν ως παραπληροφόρηση κάθε δημοσίευμα που τις ενοχλεί. Οι περιορισμοί, όπου δικαιολογούνται, πρέπει να στηρίζονται σε σαφή νομοθεσία, να είναι αναλογικοί και να υπόκεινται σε ανεξάρτητο δικαστικό έλεγχο.

Brexit και επιστροφή στην Ευρώπη

Οι αποκαλύψεις αποκτούν πρόσθετη πολιτική σημασία σε μια περίοδο κατά την οποία το Ηνωμένο Βασίλειο αναζητεί στενότερες σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η συζήτηση για ενδεχόμενη μελλοντική επανένταξη, εφόσον αποκτήσει συγκεκριμένη θέση στην πολιτική ατζέντα των Εργατικών, θα επαναφέρει αναπόφευκτα το ερώτημα αν το Brexit υπήρξε η ορθότερη στρατηγική επιλογή για τη χώρα. Δεν θα ήταν, όμως, ορθό να θεωρηθεί ότι η αποκάλυψη πιθανής ρωσικής παρέμβασης ακυρώνει αυτομάτως το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Η ψήφος εκατομμυρίων πολιτών δεν διαγράφεται με μια πολιτική δήλωση. Ταυτόχρονα, η δημοκρατική νομιμοποίηση μιας απόφασης δεν απαλλάσσει τις αρχές από την υποχρέωση να εξετάσουν εάν η διαδικασία επηρεάστηκε από παράνομες ή συγκαλυμμένες εξωτερικές ενέργειες.

Η ιστορική αποτίμηση του Brexit οφείλει να εξετάσει ταυτόχρονα τις κοινωνικές αιτίες, τις πολιτικές ευθύνες και τις πιθανές επιχειρήσεις ξένης επιρροής. Μόνον έτσι μπορεί να διαμορφωθεί μια τεκμηριωμένη εικόνα, μακριά από την εκ των υστέρων δικαίωση ή καταδίκη της μιας ή της άλλης πλευράς.

Η Ρωσία δεν αποτελεί τη μοναδική αιτία των ευρωπαϊκών πολιτικών κρίσεων. Οι ανισότητες, η ανασφάλεια, η δυσπιστία απέναντι στις πολιτικές ελίτ και η αδυναμία των θεσμών να ανταποκριθούν στις κοινωνικές ανάγκες έχουν αυτοτελή σημασία. Η αντιμετώπιση των εξωτερικών απειλών απαιτεί, επομένως, και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο εσωτερικό των δημοκρατιών. Για τη Βρετανία, το ζήτημα αφορά την ακεραιότητα μιας ιστορικής πολιτικής απόφασης. Για τη Γερμανία, την αντοχή του πολιτικού συστήματος απέναντι σε εξωτερικές πιέσεις. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ικανότητά της να προστατεύει τις δημοκρατίες της χωρίς να περιορίζει τις ελευθερίες τους.

Συμπερασματικά, μεγαλύτερη απειλή δεν είναι ότι οι πολίτες μπορεί να ψηφίσουν διαφορετικά από ό,τι επιθυμούν οι κυβερνήσεις τους. Είναι ότι κάποιος επιχειρεί κρυφά να διαμορφώσει τις συνθήκες μέσα στις οποίες εκείνοι αποφασίζουν. Και η μεγαλύτερη δοκιμασία για την Ευρώπη δεν είναι απλώς να αποκαλύψει ποιος παρεμβαίνει. Είναι να αποδείξει ότι μπορεί να προστατεύσει την ελεύθερη πολιτική βούληση χωρίς να μεταπέσει την άμυνα της δημοκρατίας σε περιορισμό της ίδιας της δημοκρατίας.

*Καθηγητής-ανθρωπολόγος στο Philips University, πρώην Πρύτανης

Επίσκεψη Μάρκο Ρούμπιο στην Αθήνα: άλλο η επικοινωνιακή επιτυχία μιας επίσκεψης και άλλο το πραγματικό διπλωματικό όφελος για την Ελλάδα

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΝΟΣ) ΑΥΓΟΥΣΤΗ*

Η επίσκεψη του Αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών στην Αθήνα, στις 7 Οκτωβρίου 2026, συνοδεύτηκε από μια ιδιαιτέρως συμβολική ομιλία στην Πνύκα, με την Ακρόπολη στο φόντο. Ωστόσο, το περιεχόμενό της δεν περιορίστηκε στην προβολή της αρχαίας ελληνικής κληρονομιάς. Ο Μάρκο Ρούμπιο παρουσίασε ένα ευρύτερο πολιτικό μήνυμα για την ισχύ των ΗΠΑ, την εθνική κυριαρχία, την άμυνα και τον ρόλο της Δύσης στον σημερινό κόσμο.

Αυτό είναι και το σημείο από το οποίο αξίζει να αρχίσει η εξέταση της επίσκεψης: όχι μόνο από τις εικόνες και τις φιλοφρονήσεις, αλλά και από τις συγκεκριμένες δεσμεύσεις, τις απαιτήσεις της Ουάσιγκτον και το τι αποκομίζει η Αθήνα.

Το πρώτο είναι η προτεραιότητα που έδωσε ο κ. Ρούμπιο στα αμερικανικά εθνικά συμφέροντα. Στην ομιλία του υποστήριξε ρητά την «απενοχοποιημένη επιδίωξη της εθνικής ισχύος» της χώρας του, συνδέοντάς την με την ανασυγκρότηση της αμερικανικής βιομηχανίας, την ενίσχυση της άμυνας και την κυριαρχία στις τεχνολογίες του μέλλοντος. Όλα αυτά δείχνουν ξεκάθαρα ότι η Ουάσιγκτον προσεγγίζει τις συμμαχίες της πρωτίστως με γνώμονα τα δικά της στρατηγικά συμφέροντα.

Το δεύτερο σημείο της ομιλίας του Αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών που πρέπει να προσέξουμε αφορά τη θέση που εξέφρασε σχετικά με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από κάθε αμυντική συμφωνία και συνεργασία, συνδέοντάς την με το αμερικανικό πλαίσιο ύψους 4 δισ. δολαρίων για την υποστήριξη του μακροπρόθεσμου ελληνικού αμυντικού σχεδιασμού. Μένει να δούμε ποια συγκεκριμένα ανταλλάγματα, οφέλη και δεσμεύσεις συνεπάγονται αυτές οι συμφωνίες για την Ελλάδα, η οποία καλείται να διαδραματίσει ενεργότερο ρόλο στην περιφερειακή ασφάλεια.

Μεγάλη ανησυχία προκαλεί η ουδέτερη στάση του Αμερικανού ΥΠΕΞ σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Η στενή ελληνοαμερικανική συνεργασία δεν σημαίνει αυτομάτως, όπως άφησε να διαφανεί, ότι οι Η.Π.Α. υιοθετούν όλες τις ελληνικές θέσεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, στο Κυπριακό ή στην Ανατολική Μεσόγειο. Πρόκειται ασφαλώς για μια στάση που φανερώνει πλήρη ουδετερότητα, ακόμη και όταν πρόκειται για ζητήματα στα οποία δεν μπορεί να έχουν δίκιο όλες οι πλευρές. Τέτοια είναι, στην προκειμένη περίπτωση, τα ζητήματα που αφορούν τις τουρκικές προκλήσεις, οι οποίες, πανθομολογουμένως, ξεπερνούν κάθε όριο ανεκτικότητας.

Ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών, από την πλευρά του, δήλωσε ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να προσφέρει ναυτική συνδρομή στα Στενά του Ορμούζ, εφόσον υπάρξει βιώσιμη ειρηνευτική διαδικασία. Η δήλωση του Γιώργου Γεραπετρίτη έχει σημασία, καθώς συνδέει την ελληνική συνεισφορά με μια περιοχή κρίσιμη για τη διεθνή ναυσιπλοΐα και τις ενεργειακές ροές, χωρίς, ωστόσο, να ισοδυναμεί με ανεπιφύλακτη δέσμευση για στρατιωτική συμμετοχή.

Συμπέρασμα

Η αξιολόγηση της επίσκεψης του επικεφαλής της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής στην ελληνική πρωτεύουσα δεν μπορεί να περιοριστεί στο πόσο εντυπωσιακή ήταν η εικόνα της Ακρόπολης στο διεθνές τηλεοπτικό πλάνο. Για να αποτιμηθεί ουσιαστικά η επίσκεψη του Μάρκο Ρούμπιο στην Αθήνα είναι απαραίτητο να εξεταστεί αν υπήρξαν συγκεκριμένες αμερικανικές δεσμεύσεις για την ελληνική κυριαρχία, την τουρκική προκλητικότητα στο Αιγαίο και, γενικότερα, στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, το Κυπριακό, την ηλεκτρική διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Κρήτης και την ασφάλεια της περιοχής.

Οι γενικές αναφορές του Αμερικανού ΥΠΕΞ στη στρατηγική συμμαχία και η πολιτική των ίσων αποστάσεων σίγουρα δεν υποδηλώνουν την ύπαρξη τέτοιων δεσμεύσεων. Παρά το γεγονός ότι χαρακτήρισε «αδιανόητο» το ενδεχόμενο στρατιωτικής σύγκρουσης ή κλιμάκωσης στο Αιγαίο και στην Κύπρο, αναλυτές επισήμαναν ότι η Ουάσιγκτον συνεχίζει να τηρεί την πάγια πολιτική των ίσων αποστάσεων μεταξύ Αθήνας και Άγκυρας.

*Ακαδημαϊκός - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Από το Μονάγρι Λεμεσού
av.avgoustinos@gmail.com

Η Κυπερούντα παρέλαβε το ξεχωριστό βραβείο «Χρυσό Μήλο» (Golden Apple Award)

Το γραφικό ορεινό χωριό της Κυπερούντας υποδέχθηκε μίαν από τις πιο σημαντικές διεθνείς διακρίσεις στον τομέα του τουρισμού – το βραβείο «Χρυσό Μήλο» (Golden Apple Award) της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων και Συγγραφέων Τουρισμού (FIJET) – την Κυριακή, 11 Οκτωβρίου 2026. Το διεθνούς κύρους αυτό βραβείο απονέμεται από τη FIJET – τη Διεθνή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων και Συγγραφέων Τουρισμού -, έναν από τους κορυφαίους διεθνείς οργανισμούς που εκπροσωπούν δημοσιογράφους και συγγραφείς τουριστικού ρεπορτάζ παγκοσμίως. Το «Χρυσό Μήλο» αναγνωρίζει προορισμούς που έχουν επιδείξει εξαιρετικά χαρακτηριστικά, πρωτοβουλίες και επιτεύγματα στην προώθηση και την ανάπτυξη του τουρισμού.

Η τελετή απονομής στην Κυπερούντα συγκέντρωσε διακεκριμένα στελέχη της διεθνούς FIJET που επισκέπτονται την Κύπρο για την περίσταση, εκπροσώπους της τουριστικής βιομηχανίας της Κύπρου, τοπικές Αρχές, εκπροσώπους των ΜΜΕ, επαγγελματίες του τουρισμού και άλλους προσκεκλημένους. Ο Σύνδεσμος Συγγραφέων και Δημοσιογράφων Τουρισμού Κύπρου θεωρεί την απονομή του «Χρυσού Μήλου» στην Κυπερούντα μια σημαντική στιγμή για την Κύπρο και τις ορεινές κοινότητες του νησιού. Η διάκριση αυτή αναδεικνύει την αυξανόμενη σημασία του αγροτικού και ορεινού τουρισμού και αναγνωρίζει τη μοναδική πολιτιστική κληρονομιά, τις παραδόσεις, το φυσικό περιβάλλον και τη φιλοξενία της Κυπερούντας. Ο Σύνδεσμος εκφράζει τις ευχαριστίες του προς το Υφυπουργείο Τουρισμού, τις τοπικές Αρχές της Κυπερούντας, τους εθελοντές και όλους όσοι συνέβαλαν στην ετοιμασία της εκδήλωσης. Πρόκειται επίσης για μια ιδιαίτερα σημαντική στιγμή για τον Σύνδεσμο Συγγραφέων και Δημοσιογράφων Τουρισμού Κύπρου, καθώς σηματοδοτεί τη δεύτερη φορά που η Κύπρος κερδίζει το σημαντικό βραβείο «Χρυσό Μήλο». Η πρώτη απονομή πραγματοποιήθηκε το 1987 στη Λαϊκή Γειτονιά της Λευκωσίας, καθιστώντας τη φετινή βράβευση μια σημαντική συνέχεια της διεθνούς αναγνώρισης της Κύπρου από τη FIJET. Ο Σύνδεσμος ευελπιστεί ότι το «Χρυσό Μήλο» που απονεμήθηκε στην Κυπερούντα θα ενισχύσει περαιτέρω τη διεθνή προβολή της Κύπρου και θα ενθαρρύνει το αυξημένο ενδιαφέρον για τους ορεινούς προορισμούς του νησιού.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Νεοφύτου Μαρίνα, Γερμανού Πατρών 5, πίσω από το MALL Έγκωμης, τηλ.: 22322226, 99089428.

Πέτρου Δέσποινα, Λεωφ. Τσερίου 84, έναντι φούρνου Ζορπάς, Στρόβολος, τηλ.: 22441666, 99207872.

Ακριτίδης Μιχαήλ, Λεωφ. Τζον Κένεντι 70 Α, δίπλα από ACS Courier και απέναντι από LIDL, Παλουριώτισσα, τηλ.: 22316123.

Αναστασιάδου Μαρία, Λεωφ. Διγενή Ακρίτα 76, από πρώην Debenhams προς Αγορά Αγίου Αντωνίου (πρώην Κεντρικό Φαρμακείο), τηλ.: 22751679.

Ευλογημένου Θεοδοσία, Λουκή Ακρίτα 23 Γ, απέναντι από το Τμήμα Δασών, 300 μ. μετά το Κολυμβητήριο Λευκωσίας και πριν από το Navarino, Άγιος Ανδρέας, τηλ.: 22770575, 97770575.

Παστέλλη Ελένη, Αρχ. Μακαρίου Γ΄ 33 Ι & Θ, δίπλα από το COFFEE ISLAND, απέναντι από CYTACOM SOLUTIONS και AELIOTIS, Λατσιά, τηλ.: 22574573, 99375857.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Παπανικολάου Μαρία, Λεωφόρος Ομονοίας 68 Α, Φαρμακείο ΣΕΚ, δίπλα από την EPIC, τηλ.: 25562444.

Λουκαΐδου – Πετράκη Ελεάνα, Λεωφ. Μακαρίου Γ΄135, μεταξύ PIZZA HUT & φώτα ERA, τηλ.: 25730050.

Κοσκινάς Σάββας, Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ΄8, δρόμος Μέσα Γειτονιάς, τηλ.: 25728205, 25728210.

Στυλιανού Γιώργος, 1ης Απριλίου 32 Β, Αγία Φύλα, τηλ.: 25386760, 25339436.

Θεοχαρίδου Μαρία, Γρίβα Διγενή 6 6Β, πλησίον Κρησφύγετου Διγενή, τηλ.: 25581456, 25584464.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Καΐμης Κύπρος, Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ 88, έναντι PEUGEOT, τηλ.: 24637044, 24626339.

Χριστοδούλου Παύλος, Ερμού 51 Γ, τηλ.: 24652702, 24360054.

Κυπριανού Αλέξης, Λεωφ. Κυριάκου Μάτση 25, Αραδίππου, απέναντι από MRI Άγιος Θέρισσος, τηλ.: 24532177, 99979523.

ΠΑΦΟΣ

Δημητρίου Γιώργος, Κινύρα 30, δρόμος από Δικαστήριο προς Τεχνική Σχολή (δίπλα από Travel Express), τηλ.: 26942131, 26951370.

Γαβριήλ Παναγιώτης, Βασιλέως Στασιοίκου 1, Πόλις Χρυσοχούς, τηλ.: 26654290, 99983021.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Στυλιανού Στέλιος, Σωτήρας 7 Α, έναντι κλινικής Λητώ, Παραλίμνι, τηλ.: 23812040, 23744313.

Λεοντίου Αντωνία, Ελευθερίας 71, δρόμος φούρνου Θημωνιάς, Δερύνεια, τηλ.: 23821380.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019,Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.

ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα.

ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική Λητώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.

Ώρες λειτουργίας: 11.00 – 17.00. Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

Ο Σύνδεσμος Εφέδρων Αξιωματικών Λεμεσού γιορτάζει τα 60χρονά του

Ο Σύνδεσμος Εφέδρων Αξιωματικών Λεμεσού (ΣΕΑΛ), ο πρώτος Σύνδεσμος Εφέδρων που ιδρύθηκε στην Κύπρο, συμπληρώνει έξι δεκαετίες αταλάντευτης προσφοράς στους εθνικούς αγώνες και προσκαλεί το κοινό στους επίσημους εορτασμούς για τα 60χρονά του. Η εμβληματική αυτή εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή, 23 Οκτωβρίου 2026 και ώρα 19:30, στο Λανίτειο Θέατρο Λεμεσού «Μάριος Τόκας».

Κεντρικός προσκεκλημένος και κύριος ομιλητής της βραδιάς θα είναι ο ευρωβουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, Φρέντης Μπελέρης. Με καταγωγή από την ιστορική Χειμάρρα, ο κ. Μπελέρης αποτελεί σύμβολο αντίστασης και αυταπάρνησης, έχοντας αφιερώσει τη ζωή του στους εθνικούς αγώνες για την προάσπιση των δικαιωμάτων του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού. Η ακλόνητη στάση του απέναντι στις διώξεις και η ανάδειξη των δικαίων της ελληνικής μειονότητας

σε διεθνές επίπεδο προσδίδουν ύψιστη τιμή στην παρουσία του, ενώ η ομιλία του με θέμα «Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός και Κυπριακός Ελληνισμός: Κοινοί αγώνες για δικαιοσύνη» αναμένεται με τεράστιο ενδιαφέρον. Το πρόγραμμα της εκδήλωσης, πέρα από την ομιλία του κ. Μπελέρη, περιλαμβάνει: Χαιρετισμό από την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, Αννίτα Δημητρίου. Προβολή 12λεπτης ταινίας αφιερωμένης στην ιστορική πορεία και το έργο του ΣΕΑ Λεμεσού. 20λεπτο μουσικό πρόγραμμα με τον τενόρο Μάριο Χαραλάμπους, συνοδεία του πιανίστα Γιώργου Τιμοθέου. Η εκδήλωση είναι ανοικτή για το κοινό. Απευθύνεται θερμή πρόσκληση σε όλες και όλους να παρευρεθούν, τιμώντας με την παρουσία τους τόσο τον ευρωβουλευτή κ. Μπελέρη για τη ζωντανή του μαρτυρία και προσφορά στον Ελληνισμό, όσο και τον Σύνδεσμο, που παραμένει επί 60 χρόνια στις επάλξεις της πατρίδας μας.

Πρόσκληση

Προσκαλείστε στην τελετή έναρξης του Ζηνώνειου Ελεύθερου Πανεπιστημίου, την Τρίτη 20 Οκτωβρίου 2026 και ώρα 7.30 μ.μ., στην Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Δημοτικό Πολιτιστικό Κέντρο «Αμμόχωστος», Λεωφόρος Αρχ. Κυπριανού 18, Λάρνακα, με θέμα: «Τεχνητή Νοημοσύνη: Δυνατότητες, ευκαιρίες και κίνδυνοι». Εισηγητής: Δημήτρης Κυριάκου, Ειδικός Επιστήμονας Διδασκαλίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Κύπρου. Συντονιστής: Ανδρέας Μορφίτης, Αντιπρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου του Κυπριακού Κέντρου Μελετών και Πρόεδρος του Ινστιτούτου Δημογραφικής και Μεταναστευτικής Πολιτικής Κύπρου. Πληροφορίες: 24657745, 24817737, 22894347/2058.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο κάτω θέσεων:

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ
• **Μια (1) θέση στη βαθμίδα Επίκουρης/ου Καθηγήτριας/η ή Λέκτορα στην ειδικότητα:** «Υπολογιστική Πολιτική Επικοινωνία»

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΛΙΚΩΝ
• **Μια (1) θέση στη βαθμίδα Επίκουρης/ου Καθηγήτριας/η ή Λέκτορα στην ειδικότητα:** «Αναδυόμενα Υλικά και Ενεργειακές Διατάξεις»

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενες/οι μπορούν να επισκεφτούν τον σύνδεσμο https://www.cut.ac.cy/jobs όπου και θα μπορούν να υποβάλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους στην αγγλική γλώσσα το αργότερο μέχρι την Παρασκευή, 15 Ιανουαρίου 2027 (23:59 GMT+2).
Στοιχεία επικοινωνίας: (Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού): recruitment@cut.ac.cy ή +357 25002210 και +357 25002134.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΛΑΝΙΤΕΙΟΥ 2016

Με την παρούσα καλούνται όλα τα μέλη του
Συνδέσμου Αποφοίτων και Φίλων Λανιτείου (ΣΑΦΛ)
στην τακτική Γενική Συνέλευση, που θα λάβει χώρα
την **Τετάρτη, 4 Νοεμβρίου 2026** και ώρα **19.30,**
στη βιβλιοθήκη του Λανιτείου Λυκείου
«Ελένη Δημητρίου» στη Λεμεσό.

Η ημερήσια διάταξη περιλαμβάνει τα ακόλουθα θέματα:
1. Λογοδοσία Δ.Σ. 2. Ταμειακή Έκθεση.

lanitioalumni.com.cy

ΦΟΡΑ-ΚΑΤΗΦΟΡΑ ΧΩΡΙΣ ΦΡΕΝΟ

Δεκατρία χρόνια μετά το τέλος της εποχής Φέργκιουσον, η Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ δεν λέει να σηκώσει κεφάλι

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ. Δεκατρία χρόνια χωρίς πρωτάθλημα. Με τίτλους που ο αριθμός τους δεν ξεπερνά, στο διάστημα αυτό, τα δάχτυλα του ενός χεριού. Μπόλικες νύχτες στην Ευρώπη που ήταν εφιάλτης, χρονιές κατά τις οποίες δεν υπήρχε καν έξοδος στην Ευρώπη. Σεζόν που τερμάτισε 15η, ενώ κάποια στιγμή ήταν, από άποψης βαθμών, ελάχιστα πάνω από τη ζώνη υποβιβασμού. Αμέτρητες αποτυχημένες μετεγγραφές, αμέτρητο «θάψιμο» παικτών. Αλλαγή προπονητών σαν τα πουκάμισα. Τα ίδια και τα ίδια λάθη κάθε χρόνο σε θέματα προγραμματισμού. Την ίδια ώρα, οι εξ Ηνωμένων Πολιτειών ιδιοκτήτες να ενδιαφέρονται για επένδυση της τσέπης τους και όχι της ομάδας. Η εμπλοκή στα διοικητικά του δισεκατομμυριούχου Ράντκλιφ δεν απέδωσε και τίποτα δεν αλλάζει δραστικά στον σύλλογο. Που έχει ίσως τη μεγαλύτερη απήχηση στην υφήλιο. Αλλά που αγκομαχά εδώ και πολλά χρόνια. Για να είμαστε πιο ακριβείς, μέσα σε 13 χρόνια, η Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ βρέθηκε από το Διάστημα στα τάρταρα.

Ήταν δεδομένο ότι με την αποχώρηση Φέργκιουσον το 2013 ο σύλλογος θα περνούσε σε μια διαφορετική και πιθανότατα ζόρικη εποχή. Όμως δεν δικαιολογείται για μιάμιση σχεδόν δεκαετία να μην μπορεί να ορθοποδήσει. Αλλά πώς να ορθοποδήσει όταν δεν υπάρχει κατεύθυνση, πλάνο, ριζικές, αλλά και ρεαλιστικές αλλαγές. Όμως, ενώ όλα είναι οφθαλμοφανή, με καθρέφτη το γήπεδο, οι ιθύνοντες δεν αντιδρούν. Ισχύει άψογα η ατάκα «τούς φτύνουν και νομίζουν (θέλουν να νομίζουν) ότι βρέχει». Όταν ένας ποδοσφαιριστής, στην προκειμένη περίπτωση ο Μαρτίνεζ, βγαίνει δημόσια και ρίχνει ευθύνες για τον αγωνιστικό προγραμματισμό, σημαίνει πως έχεις φτιάσει στο αμήν. Να ήταν ο πρώτος; Και ο Κριστιάνο Ρονάλντο, στη 2η θητεία του μίλησε ανοικτά για προβληματική λειτουργία. Προηγουμένως το έκανε ο Μουρίνιο, αλλά και ο Ράγκνινκ. Δύο από τους προπονητές...

Ο προβληματικός πάγκος

Γιατί, λοιπόν, συμβαίνουν όλα αυτά; Μιλώντας περί προπονητών, μειρήσιε πόσοι έκατσαν στον πάγκο επί εποχής Φέργκιουσον. Μόγιες (ανέτοιμος), Φαν Χάαλ, Μουρίνιο, Σόλσκιερ, Ράγκνινκ, Τεν Χαγκ, Αμορίμ, Κάρικ. Συν, φυσικά, σύντομες θητείες με υπηρεσιακούς. Όλοι με το δικό τους επίπεδο εμπειρίας και το δικό τους στυλ. Κάθε τρεις και λίγο, άλλο μοντέλο. Ακόμη και αν στο μοντέλο αυτό υπήρχε προοπτική, πώς να το αναπτύξεις, όταν δεν έχεις τους κατάλληλους ποδοσφαιριστές; Αλλά ας μην πάμε εκεί ακόμη. Ας μην αναπτύξουμε τον κάθε τεχνικό. Ας μείνουμε στο σήμερα. Μεσούσης της περσινής περιόδου, ο Κάρικ ανέλαβε τα νηία, μετά την απόλυση Αμορίμ. Έκανε καλή δουλειά, από τη μέση του πίνακα ανέβασε την ομάδα στην 3η θέση. Η διοίκηση αποφάσισε να διατηρήσει τον πρώην άσο του συλλόγου στα νηία για την τρέχουσα χρονιά. Άλλο υπηρεσιακός, άλλο μόνιμος. Ειδικά όταν δεν έχεις την εμπειρία και το υπόβαθρο. Τα αποτελέσματα φαίνονται, μέσα στο γήπεδο, η Γιουνάιτεντ δεν βλέπεται. Αντί να ανέβει ένα επίπεδο, κατέβηκε δύο (τουλάχιστον). Είναι όμως μία παρόμοια ιστορία. Πριν από μερικά χρόνια ένας άλλος σπουδαίος πρώην ποδοσφαιριστής της Γιουνάιτεντ, αλλά άπειρος από προπονητικής άποψης, ο Σόλσκιερ, έκανε την ίδια διαδρομή και τελικά απέτυχε. Το πάθημα δεν έγινε μάθημα. Όταν θες αλλαγές, όταν πρέπει να κάνεις επανεκκίνηση, θες μεγάλη εμπειρία στον πάγκο. Αλλά και καλό υλικό - άλλο ένα πρόβλημα...

Προγραμματισμοί για....

Τι να πρωτογράψεις για τον προγραμματισμό όλων αυτών των ετών. Θες ταχύτητα, αλλά αγοράζεις αργούς παίκτες. Έχεις πρόβλημα σε συγκεκριμένες θέσεις, αλλά φέρνεις ενισχύσεις αλλού. Ακόμη και όταν έχεις το χρήμα να κινηθείς και τις επιλογές μπροστά σου, αδυνατείς να κάνεις μία σωστή διαπραγμάτευση. Χρειάζεσαι σε κάποιες θέσεις εμπειρία και επενδύεις σε νεαρούς. Που δεν εξελίσσονται και δεν αποδίδουν γιατί το περιβάλλον είναι τοξικό, η αγωνιστική υποδομή δεν υπάρχει. Για να καταλάβουμε πόσο τοξικό είναι το περιβάλλον θυμίζουμε παίκτες εμβέλειας ή προοπτικής που ήρθαν και απέτυχαν: Νιι Μαρία, Ντεμπάι, Σάντσεζ, Φαν Ντε Μπεκ, Χόιλουντ, Άντονι. Έχεις αποδεδειγμένα ποδοσφαιριστές που έπρεπε να αποχωρήσουν, αλλά τους κρατάς. Πιο τρανό παράδειγμα, ο Μαροιάλ. Που έφυγε και ούτε στο ελληνικό πρωτάθλημα δεν απέδωσε. Το «μεγάλο» ταλέντο, ο Πελίστρι, που δεν μπορεί να διακριθεί στον Παναθηναϊκό. Σημερινά παραδείγματα, ο Λουκ Σο, ο Ντιόγκο Νταλότ, ο Χάρι Μακγκουάιρ. Επειδή προς το τέλος της χρονιάς κάνουν κάποιες καλές εμφανίσεις. Είτε επειδή δεν μπορείς να τους παραχωρήσεις. Αυτό είναι μεγάλο πρόβλημα. Όλες οι ομάδες παραχωρούν ποδοσφαιριστές, η Γιουνάιτεντ αδυνατεί. Απλώς γιατί η αξία των παικτών έχει πέσει στο ναδίρ και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι αγοραστές. Αλλά και όταν υπάρχουν, η Γιουνάιτεντ ζητά περισσότερα χρήματα απ' όσα θα έπρεπε.

> **Οι οπαδοί της καταπίνουν το ένα φαρμάκι μετά το άλλο. Μοναδική τους παρηγοριά, και απρόσμενη, το διαφαινόμενο οικονομικό σκάνδαλο στη «γαλάζια» πλευρά του Μάντσεστερ, που, όπως όλα δείχνουν, θα γκρεμίσει τη Σίτι**

Να βάλουμε και άλλα στην εξίσωση. Οι πεπαλαιωμένες αγωνιστικές υποδομές, η απίστευτη συχνότητα τραυματισμών και η προβληματική αποκατάσταση, η ελλιπής εκτίμηση και αξιολόγηση των τμημάτων υποδομής και των νεαρών.

Οπότε, επί μονίμου βάσεως, κάτι πάει στραβά και φως στην άκρη της σήραγγας δεν φαίνεται. Οι οπαδοί της Γιουνάιτεντ καταπίνουν το ένα φαρμάκι μετά το άλλο. Μοναδική τους παρηγοριά, και απρόσμενη, το διαφαινόμενο οικονομικό σκάνδαλο στη «γαλάζια» πλευρά του Μάντσεστερ, που, όπως όλα δείχνουν, θα γκρεμίσει τη Σίτι.